

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA — FINSKA FORSTSAMFUNDET
(SOCIETY OF FORESTRY IN SUOMI — FORSTWISSENSCHAFTLICHE GESELLSCHAFT
IN SUOMI — SOCIÉTÉ FORESTIÈRE DE SUOMI)

SILVA FENNICA

45.

YKSITYISMETSÄTALOUDEN
EDISTÄMINEN

BEFRÄMJANDET AV PRIVATSKOGSBRUKET
THE PROMOTION OF PRIVATE FORESTRY

HELSINKI 1938

Suomen Metsätieteellisen Seuran julkaisusarjat:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta ja sen perusteita käsitteleviä tieteellisiä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin niteinä, joista kukin yleensä käsittää useampia tutkimuksia.

SILVA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta käsitteleviä kirjoitelmia ja pienehköjä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin kirjoitus muodostaa yleensä oman niteen.

COMMENTATIONES FORESTALES. Sisältää muiden maiden kuin Suomen metsätaloutta ja siihen liittyviä aihepiirejä käsitteleviä tutkimuksia ja muita kirjoituksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin nide sisältää yleensä vain yhden tutkimuksen.

Finska Forstsamfundets publikationsserier:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Innehåller vetenskapliga undersökningar rörande skogshushållningen i Finland och dess grunder. Banden, vilka icke utkomma periodiskt, omfatta i allmänhet flere avhandlingar.

SILVA FENNICA. Omfattar uppsatser och mindre undersökningar rörande skogshushållningen i Finland. Utkommer icke periodiskt; varje uppsats som skilt band.

COMMENTATIONES FORESTALES. Innehåller undersökningar och andra uppsatser rörande skogshushållningen och i samband med denna stående frågor utom Finland. Utkommer icke periodiskt. I allmänhet ingår i varje band endast en avhandling.

**YKSITYISMETSÄTALOUDEN
EDISTÄMINEN**

—
*BEFRÄMJANDET AV PRIVATSKOGSBRUKET
THE PROMOTION OF PRIVATE FORESTRY*

★

SILVA FENNICA

N:o 45 (1938)

Yksityismetsätalouden edistäminen

Befrämjandet av privatskogsbruket

The promotion of private forestry

SISÄLLYSLUETTELO:

	Sivu
Alkulause	3
Komitean kirjelmä Valtioneuvostolle	3
<i>I osa. Yksityismetsätalouden ja sen edistämistoiminnan nykyinen kehitysvaihe.</i>	
Johdanto	5
Katsaus yksityismetsätalouden edistämistoimintaan Suomessa vuosina 1929—1936	18
Metsänhoitolautakuntain toiminta	20
Metsänparannustyöt	24
Metsänhoitoyhdistyksiä toiminta	27
Yleinen kehitys	27
Yhdistyksiä toiminta ja talous	35
Eri järjestöjen toiminnan vertailua	44
<i>II osa. Komitean ehdotukset.</i>	
Yksityismetsätalouden kohottamistyön kehittäminen	50
Kohottamistyön vastainen suunta	50
Metsänhoitoyhdistyksiä toiminnan kehittäminen ja metsänomistajien itseverotus	54
Komitean yksityiskohtaiset ehdotukset	60
Metsänhoitomaksulla kerättävä rahamäärä	60
Valtion osuus	65
Kuka on velvollinen suorittamaan metsänhoitomaksun?	67
Metsänhoitomaksun perusteet ja periminen	68
Yhdistetty maksumuoto ja sen perustelut	68
Pinta-alamaksu	72
Myyntitulojen nojalla perittävä maksu	74
Maksun määrääminen ja periminen	75

	Sivu
Metsänhoitomaksun suuruus	76
Metsänhoitomaksun suuruutta koskevia vertailuja	81
Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaaminen ja valvonta	84
Ammattimiesten saannin turvaaminen	89
Metsänhoitoyhdistykset ja yksityismetsien tarjoamat työmahdollisuudet	90
<i>III osa. Komitean laatimat laki- ja asetusehdotukset.</i>	
Metsänhoitolaki	92
Metsänhoitolain täytäntöönpanoasetus	96
Valtioneuvoston päätös metsänhoitoyhdistyksien toiminnan tukemiseen myönnettyjen varojen jakamisperusteista	102
Maatalousministeriön päätös siitä lomakekaavasta, jonka mukaan on annettava metsänhoitomaksun määräämiseen tarvittavat tiedot ..	102
Laki- ja asetusehdotuksien yksityiskohtaiset perustelut	104
Eriävä mielipide	113
<i>Referat på svenska</i>	116
<i>Summary</i>	128

Alkulause.

*Entistä tapaa noudattaen on Suomen Metsätieteellinen Seura liittänyt *Silva fennica*-sarjaansa Metsänhoidon edistämiskomitean mietinnön tehdäkseen siinä esitetyt laajakantoiset suunnitelmat metsätalouspiireissä tunnetuiksi.*

Valtioneuvostolle

Metsänhoidon edistämiskomitealta.

Maatalousministeriön esittelystä päätti Valtioneuvosto huhtikuun 17 päivänä 1935 asettaa komitean pohtimaan seuraavia kysymyksiä:

1) voitaisiinko metsänhoitoa tehokkaasti edistää jakamalla erilaisista metsänviljelystöistä kohtuullisia viljelyspalkkioita ja voitaisiinko osa uudisviljelyspalkkioihin varatuista varoista käyttää metsänviljelyspalkkioiksi;

2) asutustilallisten metsänhoidon edistämistä mm. siten, että heidän suorittamistaan metsänuudistustöistä yleistä metsänviljelyspalkkiota vastaava osa vähennettäisiin heidän valtiolle suoritettavista vuotuismaksuista; ja

3) millä metsänomistajain omakohtaisilla toimenpiteillä, esim. manttaalikunnille suoritettavalla metsäpinta-alaan tai metsänmyyntiin kohdistuvalla verolla, voitaisiin edistää metsänhoitoyhdistysten perustamista jokaiseen kuntaan.

Komitean puheenjohtajaksi Valtioneuvosto kutsui Keskusmetsäseura Tapion toimitusjohtajan, professori A. Benj. Helanderin sekä jäseniksi kansanedustajat, kunnallisneuvokset Juho Koiviston ja Taave Junnilan, kansanedustajat, maanviljelijät J. E. Lampisen ja Otto Marttilan, kansanedustaja, metsähallituksen ylijohtaja Mauno Pekkanen sekä vuorineuvos Gösta Serlachiuksen. Komitean sihteerinä on toiminut tri N. A. Osara.

Kahteen ensiksi mainittuun kysymykseen on komitea antanut vastauksen kirjelmällä kesäkuun 8 päivältä 1936. Komitea on myöskin kirjelmällä samalta päivältä tehnyt ehdotuksen siitä, että kysymys metsätaloudenjohtajakoulutuksen lisäämisestä kiireellisesti otettaisiin valmisteltavaksi.

Päähuomionsa komitea on kiinnittänyt käsiteltäväksi annettuun kolmanteen kysymykseen, joka koskee metsänomistajien itseverotusta ja metsänhoitoyhdistyksiä. Tätä varten komitea kesällä 1935 suoritti erityisen tutustumismatkan valtakunnan eri osiin. Kysymyksen valaisemiseksi komitea edelleen on hankkinut käytettäväkseen tilastollista aineistoa sekä kuullut asiantuntijoita. Komitea, jonka mietinnön lopulliseen lukemiseen kunnallisneuvos, nykyisin ministeri Koivisto ei ole ottanut osaa, saa nyt kunnioittavimmin jättää Valtioneuvostolle mietintönsä. Mietintöön liittyy ehdotus metsänhoitolaiksi ja kolmeksi sitä täydentäväksi asetukseksi.

Helsingissä, joulukuun 1 päivänä 1937.

A. Benj. Helander.

Taave Junnila.

J. E. Lampinen.

Gösta Serlachius.

Otto Marttila.

Mauno Pekkala.

N. A. Osara.

I osa. Yksityismetsätalouden ja sen edistämistoiminnan nykyinen kehitysvaihe.

Johdanto.

Metsien ja metsätalouden perustava merkitys maallemme on vuosi vuodelta käynyt yhä ilmeisemmäksi. Samalla on yleinen mielenkiinto kohdistunut kysymykseen siitä, missä määrin metsävaramme jatkuvasti pystyvät tyydyttämään puutavaran kysynnän. Tämän kysymyksen on pitänyt vireillä toisaalta puunjalostusteollisuutemme ripeä laajentuminen ja jalostamattoman puutavaran korkeana pysyttelevä vienti, toisaalta tietoisuus siitä, ettei metsien käsittely kaikilta osilta vastaa järkipäisyyden vaatimuksia.

Huolestumista ovat aiheuttaneet varsinkin yksityisessä omistuksessa olevat metsät, sillä niihin kohdistuneet hakkuut ovat tunnetusti olleet sekä voimakkaita että laadultaan lisäksi usein epätydyttäviä. Yksityismetsien alahan on suunnilleen puolet koko metsäalastamme, kuten metsiemme omistussuhteita valaiseva taulukko 1 lähemmin osoittaa, mutta näitten metsien edullisen sijainnin ja metsämaitten hyvän laadun takia on niiden taloudellinen merkitys vielä tuntuvasti suurempi. Tämä tosiasia ilmenee mm. siitä, että yksityismetsien osalle tulee lähes kaksi kolmannesta metsiemme koko kasvusta.

Taulukko 1. Suomen metsien omistussuhteet v. 1923 Ilvessalon mukaan.

Omistajaryhmä	Metsäala		Puusto		Kasvu	
	milj. ha	%	milj. m ³	%	milj. m ³	%
Yksityiset	12.88	50.9	820	50.6	29.0	65.3
Yhtiöt	1.91	7.6	157	9.7	4.8	10.8
Kunnat	0.18	0.7	16	1.0	0.4	0.9
Seurakunnat	0.24	1.0	24	1.5	0.7	1.6
Valtio	10.05	39.8	603	37.2	9.5	21.4
Yhteensä	25.26	100.0	1,620	100.0	44.4	100.0

Metsiin kohdistuvan „liikahakkauksen” pelko on jo vanhastaan tunnettu. On monesti esitetty laskelmia, joitten mukaan metsät ovat olleet aivan häviämisen partaalla. Myöhemmin on kuitenkin saatu nähdä, että metsistä markkinoille on voitu toimittaa yhä runsaampia puumääriä. Näin on mm. käynyt meidän maassamme. Kuten erikoisesti prof. *Saari* on osoittanut, on näissä laskelmissa monesti liikkutu virheellisellä pohjalla, kun käytettävissä ei ole ollut luotettavia lukuja metsävaroista sen enemmän kuin niiden käytöstäkään. Lisäksi on itse käsitekin „liikahakkaus” ollut hämärä. Pelkkä „kasvutase”, jossa verrataan metsien kasvun ja niihin kohdistuvan hakkausmäärän lukuarvoja toisiinsa, ei näet yleensä riitä osoittamaan hakataanko metsiä „liikaa” puuntuoton jatkuvaisuutta ja sen lisäämistä ajatellen. Monessa tapauksessa kasvutase vieläpä antaa erheellisen kuvan tilanteesta. Kasvun asemesta tulee tällaisissa vertailuissa ottaa huomioon *kestävästi mahdollinen hakkausmäärä*. Tällöin voidaan liikahakkaukseksi nimittää sitä määrää, millä todellinen hakkaus ylittää tämän kestävästi mahdollisen hakkausmäärän.

Vuoteen 1923 kohdistuneen valtakunnan metsien arvioimisen ja vuoteen 1927 kohdistuneen puunkäyttötutkimuksen nojalla on Suomen metsien kohdalla olemassa kasvutase, joka lähinnä kohdistuu viimeksi mainittuun vuoteen. Kun puunkäyttötilastoa eräitten tärkeitten erien kohdalla on saatavissa myöskin myöhemmiltä ja osaksi aikaisemmiltakin vuosilta, voidaan likimääräinen kasvutase laatia pitemmällekin ajanjaksolle. Parhaillaan suoritettava valtakunnan metsien toinen arvioiminen sekä se täydentävä käyttötutkimustyö, joka vuonna 1938 saataneen alulle, luovat ennen pitkää uutta perustusta näitten kysymyksen selvittelylle.

Paitsi sitä, että metsillemme tällöin voidaan tehdä uusi, täsmällinen kasvutase, on nimittäin erikoisen tärkeätä, että toisen valtakunnan metsien arvioimisen yhteydessä prof. *Ivessalon* ohjeiden mukaisesti hankitaan tarvittavia perustietoja juuri sellaista laskelmaa varten, joka osoittaa, suuriko on metsiemme kestävästi mahdollinen hakkausmäärä. Vasta kun tätä lukua verrataan saatuihin käyttölukuihin, voidaan sitovasti osoittaa, missä määrin ja millä taholla metsiämme mahdollisesti hakataan liikaa.

Vaikka siis tällainen vertailu lähiaikoina tulee toimitettavaksi, katsoo komitea kuitenkin tarpeelliseksi ottaa nykyisen hakkaustilanteen erikoisesti yksityismetsien osalta tarkastelun alaiseksi, sikäli kuin saatavissa olevien tietojen nojalla siihen nyt on mahdollisuutta.

Saaren mukaan tarkastellaan aluksi kotimaisen puun käyttöä v. 1927 sekä keskimäärin vv. 1925—1934. Luvut ovat seuraavat:

Käyttölaji	Vuonna 1927	Keskim. vuodessa 1925—1934
	milj. k.-m ³ kuoretonta runkopuuta	
Jalostamattoman puun vienti	4.3	3.0
Teollisuuden raakapuu	18.1	15.6
Teollisuuden halot	1.4	1.1
Maaseutuväestön kotikäyttö	12.8	12.8
Muu puun käyttö	3.5	3.5
	Yhteensä 40.1	36.0

Laskelmassa ei ole otettu huomioon oksia, juurakoita ym. puujätteitä, joita varsinkin maaseudulla yleisesti käytetään kotitarpeeseen polttopuuna, koska niitä ei huomioida myöskään metsien kasvussa.

Eräitten tärkeimpien puun käyttölajien osalta on mahdollista vuodesta vuoteen seurata käytössä tapahtuneita muutoksia. Komiteaa var-

Taulukko 2. Tietoja puun käytöstä eräisiin markkinatarkoituksiin.

Käyttöerä	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
	milj. k.-m ³ kuoretta									
A. Teollisuuden raakapuu										1)
Sahat	14.23	13.51	11.74	8.90	7.73	7.73	9.78	12.57	10.75	11.50
Faneeriteht. ..	0.38	0.42	0.48	0.47	0.40	0.45	0.53	0.61	0.65	0.70
Puuhiomot ..	0.89	0.97	1.04	1.11	1.08	1.09	1.21	1.47	1.56	1.70
Sulfiittiselluloosateht. ..	2.09	2.38	2.34	2.71	2.62	3.02	3.25	3.56	4.00	4.50
Sulfaattiselluloosateht. ..	0.23	0.45	0.45	0.50	0.50	0.63	0.57	0.51	0.71	1.10
Muu teollisuus	0.23	0.22	0.21	0.19	0.20	0.18	0.20	0.21	0.21	0.20
A. Teollisuus yhteensä ..	18.05	17.95	16.26	13.88	12.53	13.10	15.54	18.93	17.88	19.70
B. Jalostamattoman puun vienti										
Kaivospölkkyt	1.68	1.48	1.27	1.33	1.11	1.22	1.29	1.63	1.64	1.82
Paperipuut ..	1.65	1.52	1.23	0.79	0.24	0.20	0.79	1.33	1.22	1.07
Muut puutaralajit ..	1.00	0.83	0.62	0.52	0.24	0.16	0.22	0.41	0.43	0.40
B. Vienti yht.	4.33	3.83	3.12	2.64	1.59	1.58	2.30	3.37	3.29	3.29
C. Valtion rautateiden halot	0.78	0.72	0.75	0.62	0.68	0.78	0.80	0.81	0.85	0.87
A—C. Yhteensä nämä	23.16	22.50	20.13	17.14	14.80	15.46	18.64	23.11	22.02	23.86
D. Teollisuuden halot ..	1.36			0.95			1.08			
A—D. Kaikkiaan	24.52			18.09			19.72			

1) Teollisuutta koskevat luvut vuodelta 1936 ennakkotietoja.

ten on metsänhoitaja *Hartikainen* laatinut näistä eristä taulukoon 2 sisältyvän yhdistelmän, joka kohdistuu vuosiin 1927—1936. Tähän taulukkoon sisältyvät erät ovat niitä ns. vaihtuvia käyttöeriä, joihin muutokset vuodesta vuoteen voivat olla huomattavia, kun taas ne erät, joihin muutoksia ei voida seurata, ensi sijassa ovat ns. kiinteitä eriä, jotka todennäköisesti eivät mainittavasti vaihtelee. Näin ollen antavat taulukon 2 summat, joihin tuonnempana palataan, käsityksen puun käytön koko määränkin vaihtelusta eri vuosina.

Vuoteen 1923 kohdistunut valtakunnan metsien arvioiminen antoi metsiemme kasvuksi kaikkiaan 44.4 milj. k.-m³ kuoretonta runkopuuta. Tätä lukua ei kuitenkaan ilman muuta voida rinnastaa edellä esitettyihin käyttölukuihin, sillä käytettäväksi joutuneen puumäärän lisäksi on huomioitava vielä hakkaustähteet, uittohäviö, kutistuminen sekä metsään käyttämättömänä lahoava puu, ennen kuin vertailu kasvuun on mahdollinen. Näistä seikoista on *Saari* julkaissut taulukossa 3 olevan laskelman:

Taulukko 3. Suomen metsien kasvutase Saaren mukaan.

E r ä	Maan eteläpuolisko v. 1927	Maan pohjoispuolisko v. 1927	Koko maa v. 1927	Koko maa keskim. vuosina 1925—1934
	milj. k.-m ³ kuoretonta runkopuuta			
Käyttö	33.8	6.3	40.1	36.0
Hakkaustähteet, uittohäviö, kutistuminen ..	2.0	0.8	2.8	2.5
Yhteensä = hakkausmäärä	35.8	7.1	42.9	38.5
Käyttämättömänä metsään lahoava määrä ..	1.4	1.2	2.6	2.6
Edellisten summa	37.2	8.3	45.5	41.1
Kasvu	34.8	9.6	44.4	44.4

Taulukossa 3 oleva laskelma sisältää kasvutaseen. Metsistä poistunut puumäärä osoittautuu v. 1927 jonkin verran suuremmaksi kuin metsien kasvu. Tämä suhde on erikoisesti havaittavissa valtakunnan eteläpuoliskossa, kun taas pohjoispuoliskossa suhde on päinvastainen. Vuosi 1927 edustaa kuitenkin ennätysellistä puun käyttömäärää. Vuosina 1925—1934, johon ajanjaksoon sisältyy kokonainen suhdanneaalto, ei metsistä keskimäärin poistunut puumäärä ole noussut kasvun suuruiseksi.

Syytä on myöskin tarkastella metsiemme kasvutasetta puulajitain. Täydellistä vertailua ei tässä kylläkään saada aikaan, koska metsiin käyttämättömänä lahoavaa puumäärää ei ole voitu jakaa eri puulajien kesken. *Saaren* vuotta 1927 koskevat luvut ovat seuraavat:

	Hakkausmäärä	Kasvu
	milj. k.-m ³	
Mänty	21.3	19.7
Kuusi	13.2	12.3
Koivu	6.0	10.3
Muut puulajit	2.4	2.1

Kasvutase on siis havupuittemme kohdalta v. 1927 ollut hakkausvoittoinen, kun taas koivun osalta kasvun ylijäämä on runsas. *Koivun ansiota on, että vuoden 1927 kokonaistase on jokseenkin tasapainossa.*

Kun vuoden 1934 jälkeen jälleen on eletty noususuhdanteen ja lisääntyvän puunkäytön aikaa, on syytä mikäli mahdollista jatkaa kasvutasetta vielä näille vuosille. Siihen tarjoavat edellä taulukossa 2 esitetyt luvut likimääräisen mahdollisuuden.

Taulukkoon 2 sisältyvien ns. vaihtuvien käyttöerien summa oli v. 1927 24.5 milj. m³. Metsistä vastaavasti poistunut koko puumäärä oli äskeisen laskelman mukaan 45.5 milj. m³. Jos nyt oletetaan, että ne erät, v. 1927 yhteensä 21.0 milj. m³, jotka eivät sisälly taulukkoon 2, — niitä ovat ensinnäkin kiinteät käyttöerät, nimittäin maaseudun kotikäyttö¹⁾ ja eräät muut pienehköt käyttöerät, sekä edelleen hakkaustähteet yms. sekä metsään lahoava puu —, olisivat olleet yhtä suuret kuin v. 1927, sekä että teollisuuden halkojen käyttö olisi ollut 1.0 milj. m³, saadaan seuraava likimääräinen kasvutase:

Taulukon 2 summa, ylempänä mainittu edellytyksin	1927	1934	1935	1936
	milj. k.-m ³ kuoretonta runkopuuta			
Kaikki muut käyttöerät, hakkaustähteet yms. ja metsään lahoava puu	21.0	21.0	21.0	21.0
Edellisten summa	45.5	45.1	44.0	45.9
Kasvu	44.4	44.4	44.4	44.4

1) Yleisen käsityksen mukaan on maaseudun kotikäyttö vuoden 1927 jälkeen kehittyneet säästävempään suuntaan. Tutkimus on kuitenkin näyttänyt, että jo v. 1927 on kotikäyttö laajoissa osissa maotamme ollut varsin säästävää ja että mm. erilaisia puujätteitä, kuten oksia, juurakoita, vanhoja rakennelmia jne. jo silloin yleisesti on käytetty polttopuuna. Tiedetään myös, että sellainen kehitys, joka vie kotikäytön supistamiseen, itsessään merkitsee puun kulutusta uusien rakennusten rakentamiseen yms. Kun vielä otetaan huomioon väestön lisääntyminen ja käynnissä ollut vilkkaanlainen asutustoiminta, jolloin kotitarvepuuta käyttäviä uusia talousyksiköitä on muodostettu, ei ehkä ole niinkään varmaa, että

Vuosien 1934—1936 kasvutase antaa siis suurin piirtein saman kuvan kuin vuoden 1927 tase. Vuodesta 1937 saatavissa olevat ennakkotiedot viittaavat siihen suuntaan, että tämän vuoden puun käytön summa muodostuu vieläkin korkeammaksi kuin sitä edeltävien vuosien luvut.

Tämän jälkeen on syytä tarkastella, millainen on kasvutase eri omistajaryhmien metsissä, erikoisesti yksityismetsissä. Ainoa tätä koskeva laskelma on Saaren laatima ja kohdistuu vuoteen 1927. Tässä on erotettu kolme omistajaryhmää: valtio, yhtiöt ja muut metsänomistajat. Viimeksi mainittuihin kuuluvat yksityisten ohella myöskin seurakunnat ja kunnat. Näitten metsäala on kuitenkin vain n. 3 % tämän ryhmän koko metsäalasta, joten „muita” metsänomistajia koskevat luvut likipitään kuvaavat maamme yksityismetsiä. Mainittu Saaren laskelma, jossa metsään lahoamattomana jäävää puuta ei ole otettu huomioon, on seuraava:

Omistajaryhmä	Metsien kasvu		Metsien hakkausmäärä ¹⁾	
	milj. m ³	%	milj. m ³	%
Valtio	9.5	21.4	4.8	11.2
Yhtiöt	4.8	10.8	3.2	7.5
Muut (yksityiset, seurakunnat ja kunnat)	30.1	67.8	34.9	81.3
Yhteensä	44.4	100.0	42.9	100.0

Laskelma näyttää, että v. 1927 on „muitten” metsien hakkausmäärä sängen tuntuvasti, n. 5 milj. m³:llä, ylittänyt kasvun, kun taas yhtiöitten ja erikoisesti valtion metsissä suhde on päinvastainen.

Mielenkiintoisena herää tämän jälkeen kysymys, millainen yksityismetsien kasvutase on ollut jälkeen vuoden 1927. Saatavissa olevien

käytetyn kotitarvepuun yhteissumma paljoakaan on vähentynyt jälkeen vuoden 1927.

On myöskin luultavaa, että jos puun kotikäyttö joltakin osalta todella on supistunut, tuo supistuminen luultavimmin on tapahtunut polttopuiksi käytetyn hyvälaatuisen lehtipuun (koivun) kohdalla. Nyt on kuitenkin juuri nähty, että kasvutase koivun osalta on ollut kaikkein edullisin, jopa niin, että koivumetsien hakkausmäärä on jäänyt niiden kasvua varsin huomattavasti vähäisemmäksi. Kotikäytön muuttuminen ei siis edullisessakaan tapauksessa luultavasti ole suuresti voinut vaikuttaa ainakaan havumetsien kasvutasetta parantavasti.

¹⁾ Siihen liittyen, mitä alussa on mainittu eri omistajaryhmien metsien suhteellisesta merkityksestä, voidaan tässä panna merkille, että „muitten” omistajien metsistä, v. 1927 on ollut lähtöisin n. 81 % metsiemme koko hakkausmäärästä.

lukusarjojen nojalla voidaan tähän ainoastaan välillistä tietä antaa likimääräinen vastaus. ¹⁾ Valtion ja yhtiöitten metsistä luovutetuista puumääristä on nimittäin saatavissa jokavuotisia tietoja, jotka esitetään taulukossa 5. Näitten omistajaryhmien metsien hakkausmäärä ei ole siinä määrin muuttunut ko. aikana, että olennaista eroa olisi voinut muodostua metsiemme koko hakkausmäärän jakaantumiseen kolmen tärkeimmän omistajaryhmän kesken. Edellyttämällä, että yksityismetsiemme kasvutase ei ole muuttunut, on siis tultava siihen, että yksityismetsiemme kasvutase v. 1934 ja sen jälkeen on ollut sängen huomattavasti hakkausvoittoinen. Tämän havainnon vastapainoksi voidaan kuitenkin asettaa ns. pulavuodet, jolloin yksityismetsien kasvutase muutamina vuosina kaikesta päättäen oli kasvuvoittoinen.

Esitettyjen lukusarjojen nojalla on komitea koettanut likimääräisesti laskea yksityismetsien kasvutaseen kymmenvuotiskaudelle 1927—1936. Tämä arvio, jota tässä ei julkaista, on antanut tulokseksi, että mainittuna aikana yksityismetsien keskimääräinen hakkausmäärä luultavasti jonkin verran on ylittänyt näiden metsien (vuoden 1923 arvioimisen mukaisen) kasvun.

¹⁾ On huomattavaa, että Keskusmetsäseura Tapion julkaisema saapuneisiin hakkausilmoituksiin perustuva hakkaustilasto ei ole käyttökelpoinen ko. laskelmiin. Tämä tilasto on näet epätäydellinen, kun kaikista hakkuista ei ole tehty ilmoitusta ja kun ilmoituksetkaan eivät aina ole paikkansa pitäviä. Lisäksi tämä epätäydellisyyden aste vuodesta vuoteen muuttuu, ilmeisesti kylläkin siihen suuntaan, että tilasto vähitellen käy yhä täydellisemmäksi. Kehityksen yleinen suunta kuvastuu kylläkin näistä luvuista ja ko. tilasto julkaistaan tästä syystä alla taulukossa 4. Pantakoon merkille, miten valtava hakkuiden lukumäärä on ja miten suurella alalla hakkuut vuosittain liikkuvat.

Taulukko 4. Hakkausilmoituksiin perustuva hakkautilasto vv. 1924—1937.

Hakkuukausi	Hakkulden luku	Hakkuuala milj. ha	Hakattavaksi ilmoitettu milj. k-m ³		
			järeätä puuta	pienpuuta	yhteensä
1924—1925	.	.	9.1	4.5	13.6
1925—1926	.	.	9.4	3.6	13.0
1926—1927	.	.	11.5	4.3	15.8
1927—1928	.	.	11.5	5.2	16.7
1928—1929	33,060	1.64	7.3	5.8	13.1
1929—1930	33,417	1.56	5.6	6.0	11.6
1930—1931	23,278	1.10	3.9	3.9	7.8
1931—1932	22,090	0.95	4.0	2.6	6.6
1932—1933	44,545	1.73	6.9	5.0	11.9
1933—1934	62,480	2.52	11.6	6.3	17.9
1934—1935	65,314	2.56	9.6	7.4	17.0
1935—1936	64,611	2.38	7.7	7.5	15.2
1936—1937	99,802	3.59	13.2	10.2	23.4

Taulukko 5. Valtion ja yhtiöitten metsien luovutusmäärä
vv. 1924—1936,

Vuosi	Valtion metsien luovutusmäärä	Yhtiöitten metsien luovutusmäärä	Yhteensä
	Milj. k.-m ³ kuoretta		
1924	4.3	2.5	6.8
1925	4.2	3.1	7.3
1926	4.3	2.4	6.7
1927	4.7	2.4	7.1
1928	4.6	2.4	7.0
1929	4.0	3.1	7.1
1930	4.2	4.1	8.3
1931	4.1	3.2	7.3
1932	4.5	2.7	7.2
1933	4.3	2.8	7.1
1934	4.0	3.1	7.1
1935	3.9	3.2	7.1
1936	.	3.5	.

Näin pitkälle kasvutaseet. Tämän jälkeen lähdetään *vertaamaan hakkausmäärästä saatuja lukuja metsien „kestävästi mahdolliseen hakkausmäärään”*. Käytettävissämme ei kylläkään ole lukuja, jotka suorastaan osoittaisivat, miten suuri yksityismetsiemme „kestävästi mahdollinen hakkausmäärä” on. Edellä jo mainittiin, että tällainen laskelma vasta on tekeillä. Tästä huolimatta on mahdollista eräitten saatavissa olevien tietojen nojalla tehdä yleisiä päätelmiä siitä, miten suuri tuo „kestävästi mahdollinen hakkausmäärä” suurin piirtein voi olla verrattuna metsien kasvuun. Tässä tarkastelussa voidaan nojautua tietoihin:

1. metsien puustosta;
2. metsien ikäluokkasuhteista (myös puulajisuhteista);
3. metsien metsänhoidollisesta tilasta.

Mitä ensinnä tulee yksityismetsiemme puustoon, on tunnettua, että se ylipäänsä on sangen alhainen. Niinpä *Ivessalo* tietyin edellytyksin on laskenut ns. normaalin keskikuutiomäärän kaikille Suomen eteläpuoliskon metsille (kasvullisilla metsämailla), ja saanut seuraavat tulokset (v. 1923):

metsien todellinen keskikuutiomäärä	.....	86.7 m ³ /ha
metsien normaalin keskikuutiomäärä	.....	112.3 „
edellinen prosentteina jälkimmäisestä	.....	77.1 %

Kun tässä ovat mukana myöskin sellaisten omistajien kuin valtion, yhtiöitten ja seurakuntien metsät, jotka tunnetusti ovat keskimääräistä parempia, käsitetään, että yksityismetsissä todellisen ja normaalin

puuston välinen suhde on vielä epäedullisempi kuin yllä. Tätä seikkaa kuvaavat osaltaan seuraavat *Osaran* luvut (v:lta 1930), jotka koskevat Suomen eteläpuoliskon pienmetsiä (niidenkin kasvullisia metsämaita), ja jotka on laskettu samoja edellytyksiä käyttäen kuin ylempänä mainitut luvut:

pienmetsien nykyinen keskikuutiomäärä	....	66.7 m ³ /ha
pienmetsien normaalin keskikuutiomäärä	..	126.7 „
edellinen prosentteina jälkimmäisestä	.....	52.7 %

Käy siis epäamättömästi ilmi, että yksityismetsiemme nykyinen puusto todella on hyvin alhainen. Vaikkakaan ei ole olemassa sitovaa laskelmaa siitä, suuriko puusto on katsottava riittäväksi, voidaan pitää varmana, että puumäärän kartuttaminen, joka on metsämaan luontaisen tuottokyvyn paremman käytön edellytyksenä, on asetettava ensimmäiseksi pyrkimykseksi yksityismetsätalouden kohottamisen tiellä. Puumäärän kartuttamiseksi ei ylipäänsä ole muuta keinoa kuin puuston siinä määrin säästävä käyttö, että hakkausmäärä jää kasvua huomattavasti vähäisemmäksi. „Puustoa ei saada muuta kuin puustosta”.

Erikoisesti on tarkastettava sitä, missä määrin yksityismetsien puusto on „hakuukypsää”. Tästä voidaan mainita seuraavat osaksi *Ivessalon*, osaksi *Osaran* julkaisemat luvut, jotka koskevat sekä kasvullisia että huonokasvuisia metsämaita:

	Rinnankorkeudelta vähintään 20 sm täyttäviä puuta	
Suomen eteläpuoliskon yksityismetsissä (1923)	26.6 m ³ /ha	60 kpl/ha
Suomen eteläpuoliskon pienmetsätiloilla (1930)	16.2 „	47 „
Eräillä maataloushallituksen kirjanpito-tiloilla (1932)	50.9 „	132 „
Suomen eteläpuoliskon valtionmetsissä (1923)	68.6 „	122 „

Järeähköä puuta on siis yksityismetsissä keskimäärin ja erityisesti pienmetsätiloilla hyvin vähän. Tämän osoittaa sekä vertailu valtionmetsien että maataloushallituksen kirjanpito-tilojen lukuihin.

Jos yksityismetsien alhaisen puumäärän ja järeän puun vähäisen osuuden muodostamaa taustaa vastaan näitten metsien nykyisen kasvumäärän ja „kestävästi mahdollisen hakkausmäärän” välistä suhdetta, käsitetään ilman muuta, että jälkimmäinen ei voi nousta lähellekään kasvua.

Tämän jälkeen tarkastellaan, missä määrin metsien ikäluokka- ja puulajisuhteet vaikuttavat asiaan. On tunnettua, että yksityismetsiemme ikäluokkasuhteet huomattavasti poikkeavat normaalisuhteista. Seuraavat luvut koskevat Suomen eteläpuoliskon kasvullisia metsämaita:

Ikäluokka	Eri ikäluokkien metsien pinta-alaosuus	
	Yksityismetsissä keskimäärin	Pienmetsätiloilla
aukeana	1.7 %	0.8 %
alle 20 v.	8.4 „	9.8 „
21—40 v.	26.1 „	43.2 „
41—60 v.	33.2 „	30.4 „
61—80 v.	22.2 „	11.4 „
81+	9.4 „	4.4 „
Yhteensä	100.0 %	100.0 %

Erittäin huomattava osa yksityismetsistämme kuuluu siis nuorehkojen tai keski-ikäisten metsien luokkiin, kun taas todella vanhaa metsää on sangen vähän. Nyt tiedetään, että kasvu juuri tällaisissa nuorenpuoleisissa metsissä luonnostaan on nopeimmillaan, siitäkin huolimatta että metsien puusto on vähäinen. Näissä oloissa ei „kestävästi mahdollinen hakkausmäärä” läheskään voi olla yhtä suuri kuin metsien kasvu, vaan hakkausmäärän täytyy jäädä kasvua vähäisemmäksi. Ajateltakoon esimerkkinä nuorta metsää, jonka kasvu on melkoinen, mutta jossa hakattavaksi soveltuvaa puustoa mainittavassa mitassa alkaa olla vasta parin-kolmenkymmenen vuoden jälkeen. Juuri tätä tyyppiä edustavia tapauksia on yksityismetsissämme paljon. Voidaan toisaalta ajatella jotakin yli-ikäistä metsää, jonka kasvu jo on painunut alhaiseksi tai ehkä olemattomaksi. Tällaisen metsän puusto voi miltei kokonaisuudessaan olla hakkuukypsää, ja täällä hakkausmäärän täytyy olla runsas täysin riippumatta kasvun vähäisyydestä. Tämän tyyppin metsiä emme yksityisomistuksessa juuri tapaa.

Metsien puulajisuhteilla on myöskin vaikutuksensa. Viitataan niihin lukuihin, joita edellä kasvataseen yhteydessä puulajeittain on esitetty. Kasvatasehan havupuitten osalta on huomattavasti epäedullisempi kuin kaikkien puulajien yhteissumman perusteella arvosteltuna, koska laajat nuorenpuoleiset koivikkomme tuovat nopealla kasvullaan kokonaistasetta parantavan lisän. — Tämä seikka on myöskin pidettävä mielessä arvosteltaessa „kestävästi mahdollisen hakkausmäärän” ja kasvun suhdetta.

Tämän jälkeen on vielä tarkastettava metsien metsänhoidollista tilaa ja sitä tapaa, millä hakkaukset suoritetaan.

Valtakunnan metsien ensimmäisen arvioimisen mukaan jakaantuvat Suomen eteläpuoliskon yksityismetsät hyvyysluokkiin seuraavasti:

Hyvyysluokka	Osuus metsäalasta
8—10 (Hyvät ja tyydyttävät)	12.0 %
6—7 (vähemmän tyydyttävät)	45.4 „
4—5	28.9 „
1—3	13.7 „
Yhteensä	100.0 %

Hyviä ja tyydyttäviä metsiä on siis ollut sangen vähän, kun taas „vähemmän tyydyttäviä” metsiä on ollut runsaasti. Merkittävintä on kuitenkin, että vielä tätä astetta huonompien, hyvyysluvun 5 tai sitä huonomman saaneita metsiä on ollut arveluttavan paljon.

Näitten lukujen rinnalla voidaan saman tutkimuksen tuloksista edelleen mainita, että Suomen eteläpuoliskon yksityismetsien kasvullisista metsämaista on 24.5 % hakamaanluontoisten metsien hallussa. Edelleen on todettu, että yksityismetsien alasta 25.2 % on ollut hakkuilla pilattuja ja 3.4 % kokonaan hävitettyjä metsiä.

Omaa kieltään puhuvat tiedot metsänhoitolautakuntien toimeenpanemista rauhoituksista, jotka kuten tunnettua edellyttävät, että metsään on hakkuilla tietyissä suhteissa käyty hävittävästi käsiksi. Vuosina 1929—1936 on keskimäärin rauhoitettu n. 77,000 ha vuodessa, ja v:n 1936 lopussa oli koko rauhoitettu metsäala yli 800,000 ha.

Näitten lukujen nojalla voidaan päätellä, että *yksityismetsiemme metsänhoidollinen tila suurelta osalta on sangen heikko*. Jokaiselle henkilölle, joka on joutunut liikkumaan yksityismetsissä eri puolilla maata, on tämä johtopäätös ilman muuta selvä.

Tehokkaimpana keinona metsien metsänhoidollisen tilan parantamiseksi pidetään metsissä suoritettavien hakkuiden saattamista laadultaan tarkoitusta vastaaviksi. Voidaan ajatella, että jos tässä suhteessa jälkeen vuoden 1923 on huomattavasti edistytty, nykyoloissa saatava kuva ehkä jo onkin valoisampi. Saatavissa olevat tiedot osoittavat kuitenkin, että hakkuut vielä nykyvuosinakin laatunsa puolesta jättävät paljon toivomisen varaa. Niinpä rauhoitettujen metsien pinta-ala ei ole ottanut vähentyäkseen (tosin on mahdollista, että hävityshakkuut nykyisin suuremmalta osalta joutuvat rauhoitettaviksi kuin aikaisemmin), ja lisäksi on muistettava, mitä tätä kysymystä koskeva *Pelttarin* erikoistutkimus on tuonut esille. Yksityismetsissä

vv. 1933—1934 suoritettujen hakkaukset jakaantuivat laatunsa puolesta seuraavasti ryhmiin:

Hakkaus laadultaan metsänhoidollinen	12.4 %
„ „ tyydyttävä	47.4 „
„ „ välttävä	33.7 „
„ „ hävittävä	6.1 „
(Uutisviljelys yms.)	0.4 „
Yhteensä	100.0 %

Metsien tilaa todella parantavien „metsänhoidollisten” hakkuiden osuus on siis ollut erittäin pieni. Huolestuttavaa on, että „välttäviä” ja erittäinkin „hävittäviä” hakkuita on ollut siksi paljon. — Vertauksen vuoksi mainittakoon saman tutkimuksen mukaan; että osakeyhtiöitten metsissä suoritetuista hakkuista 65.1 % oli metsänhoidollisia ja ainoastaan 4.0 % välttäviä, kun taas hävittäviä hakkuita tuskin esiintyi lainkaan.

Yksityismetsiin kohdistuvien hakkuiden laadusta saatu kuva ei siis vielä nykyvuosinakaan ole valoisa. Tiedämme, että suhteellisen pienikin hakkausmäärä riittää pilaamaan metsän, jos hakkuu toimitetaan taitamattomasti. Mitä on sitten sanottava hakkausmäärästä, joka paljoutensa puolesta on varsin arveluttava, kun se lisäksi liittyy hakkuihin, joitten metsänhoidollinen laatu vain osalta kestää arvostelun?

Edellisessä on tarkasteltu niitä tekijöitä, joista metsien „kestävästi mahdollinen hakkausmäärä” on riippuvainen. Nämä tekijät, metsien alhainen kuutiomäärä, ikäluokkasuhteitten yksipuolisuus, nuorten lehtimetsien huomattava osuus, metsien puutteellinen metsänhoidollinen tila ja metsissä suoritettavien hakkuiden heikko laatu, vaikuttavat kaikki samaan suuntaan, nimittäin niin, että „kestävästi mahdollinen hakkausmäärä” ei voi olla läheskään kasvun suuruinen. Paljonko pienempi se olisi oleva, sitä ei nyt numeroin voida osoittaa, mutta vähäiseksi erotus ei voi jäädä, siksi voimakkaan täytyy mainitujen samansuuntaisten tekijöitten yhteisvaikutuksen olla.

Kasvutasetta edellä tarkasteltaessa havaittiin, että yksityismetsiemme todellinen hakkausmäärä viime 10 vuoden aikana kaikesta päättäen on ollut suurempi kuin näitten metsien kasvu. Rinnastetaan nyt toisaalta tämä havainto ja toisaalta se, mitä äskeisessä sanottiin „kestävästi mahdollisen hakkausmäärän” suhteesta metsien kasvuun. Tällöin on päädyttävä siihen, että *yksityismetsiemme todellinen hakkausmäärä on noussut suuremmaksi, kuin mikä näiden metsien tuoton jatkuvaisuutta ja kartuttamista ajatellen olisi ollut kohtuullista.*

Tässä suoritettu tarkastelu perustuu keskimääräisiin olosuhteisiin. On selvää, että yksityistapauksissa ja eri alueiden kesken on suuria eroavaisuuksia. Eräillä seuduilla on metsien järkipäiväinen käsittely jo siinä määrin voittamassa alaa, että saatu kuva on liian epäedullinen. Toisaalta on sangen laajoissa osissa maata aihetta vieläkin synkempään olojen kuvaamiseen. Yleensä voidaan sanoa, että metsien käsittely ja kunto on parasta niillä maatiloilla ja sellaisilla seuduilla, joilla kehitys muissakin suhteissa on ehtinyt keskimäärää edelle.

On esitetty laskelmia siitä, miten metsiemme tuotto voidaan kohottaa lähes kaksinkertaiseksi nykyisestä, jos kaikki metsät saatetaan sellaiseen kuntoon, että metsämaitemme luontainen tuottokyky kokonaisuudessaan saadaan hyväksi käytetyksi. On myöskin osoitettu, minkälaista valtavaa nousua tämä merkitsisi koko kansamme toimeentulon mahdollisuuksiin. Edellä annettu kuva nykyisestä tilanteesta yksityismetsätaloutemme piirissä viittaa kuitenkin siihen, että keskimääräisesti katsoen nykyisin ei ole kysymys tuoton lisäämisestä, vaan että kehitys ennemminkin kulkee alenevaa tuottoa kohti.

Metsätaloudellehan on ominaista, että siihen investoidut pääomat pääasiassa ovat sidotut puustoon, jonka miltei täydellinen rahaksimuutto on mahdollinen. Ilman riittävää puupääomaa ei jatkuvasta metsätaloudesta voida puhua. Erittäinkin sellaisena aikana, jolloin puutavaran menekki kasvaa ja hinnat ovat korkeat, saattaa metsän ja erikoisesti yksityismetsän puupääomaan kohdistuva taloudellinen puristus muodostua ylen ankaraksi, sillä „markkinat tarvitsevat puuta ja metsänomistaja tarvitsee rahaa”, kuten asia lyhyesti voidaan ilmaista. Jos puupääoman rahaksimuuttoa tapahtuu ainoastaan siellä täällä, ei sen vielä tarvitse merkitä metsätalouden kokonaisuuden häiriintymistä, sillä muualla kertyvä säästö saattaa silloin pitää yllä tasapainoa. Mutta jos metsien hakkaus pitkin linjaa alkaa saada puupääomien realisoinnin luonteen, silloin vaarannetaan jo koko metsätalouden jatkuva tuotto. Juuri tälle *erittäin vaaralliselle asteelle* näyttää kehitys komitean käsityksen mukaan yksityismetsätaloudessamme joutuneen.

Tosin voidaan huomauttaa, että metsissämme nykyisin varsin tuntuva mitassa suoritetaan metsätalouden tuoton kohottamiseen tähtävä työtä. Metsänparannustoiminta on saavuttanut huomattavat mittasuhteet, metsänhoitoa edistävien järjestöjen puolesta huolehditaan laajoilla aloilla suoritettavien hakkuiden kunnollisesta laadusta, ja metsänomistajat itsekin jo varovat enemmän kuin aikaisemmin hävittämistä metsiään. Kuitenkin osoittavat mm. *Pelttarin* luvut vuodelta 1933—1934, joihin edellisessä on viitattu, että metsiämme edelleenkin

pilataan ja hävitetään siksi voimakkaasti, että mainitut toimenpiteet, joitten laajuutta tuonnempaan lähemmin selostetaan, tuskin pystyvät pitämään tätä menoa tasapainossa. On myöskin mainittava, että uutta peltoa raivataan nykyisin metsämaasta siksi runsaasti, että soiden ojittamisella voitettu metsämaan lisäala jokseenkin menee pelkästään raivauksista aiheutuneen vähennyksen peittämiseen. Lisäsihän useitten tuottoa kohottavien metsätaloudellisten perusparannusten teho tuntuu hakkauserässä vasta pitkähkön ajan jälkeen, hyvissäkin tapauksissa ehkä vasta muutamien kymmenien vuosien kuluttua.

Suoritettujen tarkastelujen tuloksena päätyy komitea siihen, että tilanne yksityismetsässämme — keskimääräisesti katsoen — on huolestuttava. Tosin olosuhteet maamme eri osissa vaihtelevat, ja on olemassa seutukuntia, joissa yksityismetsien järkipäiväinen käsittely voidaan katsoa kutakuinkin turvatuksi. Mutta sitä huonomman täytyy tilanteen olla laajoilla aloilla muualla maassamme.

Katsaus yksityismetsätalouden edistämistoimintaan Suomessa vv. 1929—1936.

Ennen kuin komitea lähtee ehdotuksia tekemään on tarpeellista luoda lyhyt katsaus tähänastiseen toimintaan sillä alalla, jonka kehittämisestä on kysymys.

Yksityismetsätalouden hyväksi maassamme tehtävä työ juontaa alkunsa 1800-luvun puoliväliin. Mainittavan laajuuden ja jonkinmoisen yhtenäisyyden tämä toiminta kuitenkin saavutti vasta tällä vuosisadalla, kun maanviljelysseurat ottivat yksityismetsätalouden edistämisen ohjelmaansa ja sen jälkeen kuin tähän tarkoitukseen valtion puolesta oli myönnetty erityisiä varoja käytettäväksi. Maailmansodan aikana hillittömäksi muodostunut metsien hävitys antoi sysäyksen jo aikaisemmin valmisteilla olleelle lainsäädännölle, jolla yksityismetsien vapaata käyttöoikeutta rajoitettiin. Metsän hävittämisen ehkäisemiseksi vuonna 1917 annettu asetuksen mukaisesti perustettiin maamme erityinen järjestö (lääninmetsälautakunnat) sanotun asetuksen noudattamista valvomaan. Tämän jälkeen suoritettiin yksityismetsätalouden hyväksi tehtävää työtä aina vuoteen 1928 kahdella rintamalla. Lääninmetsälautakunnat huolehtivat lainvalvonnasta, kun taas

varsinainen yksityismetsätalouden edistämistoiminta keskittyi maanviljelysseuroihin.

V. 1928 säädetyllä yksityismetsälailalla toteutettiin nykyinen järjestelmä, joka merkitsee yksityismetsätalouden kohottamistyön keskitämistä. Lääninmetsälautakunnat lakkautettiin ja niiden lainvalvonta-tehtävät siirtyivät metsänhoitolautakunnille, joille myöskin maanviljelysseurat luovuttivat harjoittamansa edistämistyön. Toiminnan keskeisimmiksi muodostettiin keskusmetsäseurat. Samalla lisättiin valtion puolesta huomattavasti näihin tarkoituksiin myönnettyjä määrärahoja.

Vuonna 1928 säädettiin myöskin ensimmäinen metsänparannuslaki. Vesiperäisten maitten ojituksiin, huonotuottoisten maitten kunnostamiseen ja muuhun yksityismetsien tuoton kohottamistyöhön on tämän jälkeen vuosittain saatu valtiolta tuntuvia summia käytettäväksi.

Tässä lyhyesti hahmotellun toiminnan rinnalle on vähitellen metsänomistajien omalta taholta pantu alulle huomattava vapaaehtoinen työskentely yksityismetsätalouden hyväksi. Metsänhoitoyhdistykset, joihin tämä toiminta on keskittynyt, saivat alkunsa jo vuosina ennen maailmansotaa, mutta varsinaisen merkityksensä nämä yhdistykset ovat saavuttaneet vasta suunnilleen kymmenen viimeksi kuluneen vuoden aikana. Viime vuosina valtio on asettunut näitä yhdistyksiä tehokkaasti avustamaan.

Seuraava katsaus, jossa selvitellään metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten työskentelyä sekä metsänparannustoimintaa, rajoitetaan ajassa taaksepäin vuoteen 1929 eli siihen vuoteen, jolloin nykyinen yksityismetsälaki tuli voimaan.

Metsänhoitolautakuntien toiminta.

Uusi yksityismetsälaki merkitsi yksityismetsätalouden kohottamistyölle parannettuja edellytyksiä. Tosin vapaata metsänkätöoikeutta rajoittavat säännökset uudessa laissa vain eräiltä osilta eroavat vuoden 1917 asetuksen säännöksistä. Mutta tehokkaan lainvalvonnan edellytykset tulivat uuden järjestelmän mukaan huomattavasti paremmiksi, samalla kuin eri muodoissa suoritettava metsätalouden edistämistoiminta sai lisättyjä mahdollisuuksia. Erikoisena etuna on pidettävä sitä, että molemmat mainitut toimintamuodot on voitu yhdistää saman elimen hoidettaviksi.

Metsänhoitolautakuntajärjestön palvelukseen on lisättyjen määrärahojen turvin voitu kiinnittää yhä suurempi joukko ammattimiehiä, kuten seuraavat luvut osoittavat:

Vuosi	Metsänhoitajia	Metsätalousneuvoja	Tilapäisiä apulaisia (metsätyönjohtajia)	Yhteensä
1929	24	93	52	169
1930	30	103	65	198
1931	29	102	73	204
1932	30	120	118	268
1933	28	110	192	330
1934	33	137	194	364
1935	41	170	168	379
1936	44	187	193	424

Seuraavat luvut antavat käsityksen siitä, miten suuri tämän henkilökunnan suorittama työmäärä toimituspäivinä mitaten on ollut, ja miten se on jakaantunut muutamien tärkeimpien työryhmien kesken:

Vuosi	Metsänhoidolliset työt ja metsätalouden edistäminen	Lainvalvontatehtävät	Muut työt	Yhteensä
Toimituspäivien lukumäärä				
1929	13,301	9,832	1 041	24,174
1930	20,666	9,473	1,212	31,351
1931	22,916	9,021	1,164	33,101
1932	26,004	8,605	1,872	36,481
1933	33,864	8,983	1,780	44,627
1934	38,730	13,109	2,489	54,328
1935	39,162	14,166	2,417	55,745
1936	44,337	15,430	2,799	62,566
Prosenttinen jakaantuminen				
1929	55.1	40.6	4.3	100.0
1930	65.9	30.2	3.9	100.0
1931	69.2	27.3	3.5	100.0
1932	71.3	23.6	5.1	100.0
1933	75.9	20.1	4.0	100.0
1934	71.3	24.1	4.6	100.0
1935	70.3	25.4	4.3	100.0
1936	70.9	24.6	4.5	100.0

Vuodesta 1930 vuoteen 1936 on toimituspäivien lukumäärä lisääntynyt kaksinkertaiseksi. Noin 65—75 % toimituspäivistä on käytetty metsänhoidollisiin töihin ja metsätalouden edistämiseen, kun taas loppuosa on tullut pääasiallisesti lainvalvontatehtävien osalle. Viimeksi mainittujen osuus, joka useina peräkkäisinä vuosina on osoittanut laskevaa suuntaa, on viimeksi kuluneina vuosina pysynyt n. 25 %:n paikkeilla.

Metsänhoitolautakuntien lainvalvonnan puolella suorittaman työn lähemmäksi kuvaamiseksi esitetään eräitä numerotietoja taulukossa 6.

Taulukko 6. Eräitä numerotietoja metsänhoitolautakuntien suorittamasta lainvalvontatyöstä.

Vuosi	Ilmoitet- tujen hakkuiden lukumäärä	Tarkastet- tujen hakkuiden lukumäärä	Ilmoite- tuista hakuista tarkastettu, %	Rauhoitettujen metsien	
				lukumäärä	pinta-ala, ha
1929	34 694	18,652	53.8	1,499	115,505
1930	29,026	19,384	66.8	1,685	93,923
1931	18,895	14,726	76.5	1,243	70,230
1932	37,002	13,980	37.8	982	50,300
1933	60,209	17,487	29.1	752	38,523
1934	63,557	28,219	44.4	1,374	71,904
1935	60,271	29,972	49.8	1,860	92,204
1936	92,889	32,473	35.0	1,642	85,585

Taulukkoon on mm. laskettu, suuriko osa ilmoitetuista hakuista on tarkastettu. Tämä hakkuiden tarkastusprosentti on viime vuosina ollut 30—50 %. On kuitenkin muistettava, että ilmoittamatta jääneiden hakkuiden lukumäärä on melkoinen. Tästä seikasta on *Pelttari* suorittanut hakuukautteen 1933—1934 kohdistuvan tutkimuksen. Ilmoitettujen hakkuiden lukumäärä oli silloin suomenkielisten metsänhoitolautakuntien alueella 54,686, samalla kuin hakuupaikkojen todelliseksi lukumääräksi arvioitiin n. 82,000. Hakkuiden tarkastusprosentti, joka taulukon 6 mukaan v. 1933 on ollut 29.1 %, olisi tämän mukaan todellisuudessa ollut ainoastaan n. 21 %. Tällainen erotus liittyy siis muinakin vuosina lukuihin.

Tuonnempana (taulukossa 11) esitettävistä luvuista nähdään, että metsänhoitolautakuntien ja yhdistyksien toimesta viime vuosina on leimattu järeistä puista n. 25—30 % ja pienpuusta n. 40—50 % hakattavaksi ilmoitetusta määrästä. Kun pienpuun kohdalla hakuuilmotukset ovat huomattavasti vajavaisempia kuin järeitten puitten kohdalla, voidaan suurin piirtein arvioida, että keskimääräinen lautakuntain ja yhdistyksien leimausprosentti on ollut n. 30 %. Jos oletetaan, että metsänhoitolautakuntien ja yhdistyksien toimesta leimattujen metsien hakuuta ei lainkaan käydä tarkastamassa, niin on esim. v. 1936 silti jäänyt lähes 40 % kaikista ilmoitetuista hakuista tarkastamatta. Kun ilmoittamatta jääneet hakuut otetaan huomioon, nousee tarkastamatta jääneiden hakkuiden prosenttiluku äskeistä vielä tuntuvasti suuremmaksi. Ilmoittamatta jääneet hakuut ovat lisäksi laatunsa puolesta monesti erikoisen arveluttavia. Kaiken kaikkiaan on siis päädyttävä siihen, että metsänhoitolautakuntien työvoimat eivät ole riittäneet kovinkaan täydellisesti tarkastamaan, ettei yksityismetsässämme yksityismetsäläkiä rikota.

Taulukkoon 6 on myöskin merkitty eri vuosina rauhoitettujen metsien lukumäärä ja pinta-ala. Pulavuosina, jolloin hakkauspäämäärä oli vähäinen, aleni myöskin rauhoitusten määrä, mutta sen jälkeen ovat nämä toimenpiteet jälleen lisääntyneet. Vuoden 1936 lopussa oli voimassa kaikkiaan 13,860 metsän rauhoitusta, jotka käsittävät yhteensä 816,607 ha metsää. Keskimäärin tämä on 5.7 % k. o. metsämaan alasta.

Voitaneen kysyä: mihin on metsänhoitolautakuntien tuntuvasti lisätyn työvoiman aika kulunut, kun hakkuiden tarkastus on jäänyt siksikin vähälle? Tähän antavat jo edellä esitetyt numerot vastauksen. Aikaa on käytetty yhä runsaammin erilaiseen *metsätalouden edistämistyöhön*. Asian lähemmäksi valaisemiseksi esitetään taulukossa 7 eräitä numerotietoja tästä toiminnasta.

Taulukko 7. Eräitä numerotietoja metsänhoitolautakuntien suorittamasta metsänhoidon edistämistyöstä.

Vuosi	Kurssit metsäpäivät, retkeilyt yms.		Mieskoko- taista ohjausta saaneiden metsän- omistajien lukumäärä	Leimattu		Suoritettu erilaisia metsän- parannus- työitä ha
	tilaisuuk- sien lukumäärä	osan- ottajia		järeitä puita milj. runkoa	pino- tavaraa milj. p.-m ³	
1929	1,059	68,252	10,947	1.82	0.85	4,030
1930	1,633	95,281	14,502	1.96	0.81	8,087
1931	2,066	103,926	14,984	1.31	0.46	7,626
1932	2,022	96,157	19,061	3.23	0.83	8,935
1933	1,606	78,375	21,215	5.56	1.22	9,010
1934	1,624	71,901	27,029	6.04	1.92	9,209
1935	2,011	89,358	33,459	3.00	1.86	23,223
1936	2,064	89,994	37,623	5.30	1.86	26,197

Metsänhoitolautakuntien suorittamat leimaustyöt sekä erilaiset metsänparannustyöt ovat huomattavasti lisääntyneet. Yleinen valistustoiminta, kuten kurssien pito, metsäpäivät, retkeilyt jne. ei sen sijaan ole käsiteltävänä aikana mainittavasti laajentunut. Metsänhoitolautakuntien toiminta on siis yhä suuremmassa määrässä kohdistunut suoranaisesti metsässä tehtävään metsänhoidolliseen työhön.

Lienee paikallaan lyhyesti valaista lainvalvontatyön ja metsänhoidon edistämistoiminnan keskinäistä suhdetta. Kuten suuremmalta osalta metsien hakkuut suoritetaan sellaisten leimausten mukaan, joitten moitteettomasta laadusta metsänhoitolautakunta jo edeltä käsin on selvillä, sitä vähemmässä määrässä hakkuuta yleensä tarvitsee käydä tarkastamassa ja sitä suuremmalta osalta saadaan tarkastustyö keskitetyksi niihin tapauksiin, joissa rikkomuksia metsälakia vastaan erikokoisesti voidaan epäillä tapahtuvan. Metsänhoitolautakuntien lainvalvontatehtävät ovat näin ollen helpottuneet siitä, että metsien lei-

maus on tullut yleisemmäksi. Tässä on myöskin syytä muistaa metsänhoitoyhdistyksien toiminnan laajenemisen merkitys, mihin tuonnempana lähemmin palataan. Metsänhoitolautakuntien lainvalvontatehtävät ovat olennaisesti helpottuneet niillä paikkakunnilla, joilla metsänhoitoyhdistykset toimintaansa ovat harjoittaneet. Varsin huomattava osa hakkuista tapahtuu näet tällöin yhdistyksien neuvojain leimausten mukaan, ja näihin metsiin on lainvalvojalla ylipäänsä hyvin vähän asiaa. Metsänhoitoyhdistyksen neuvon olemassaolo jollakin paikkakunnalla on muutenkin omiaan hillitsemään hävittäviä metsänhakkuuta.

On myöskin lyhyesti syytä kosketella metsänhoitolautakuntien *taloutta*. Taulukkoon 8 on kerätty tietoja lautakuntien tuloista. Tästä on jätetty pois ne avustukset, joita on saatu eräitä tilapäisluontoisia tehtäviä ja taimitarhoja varten, taimitarhojen antamat voitot, sekä ne summat, mitkä lautakuntien välityksellä on jaettu avustuksina metsänhoitoyhdistyksille.

Taulukko 8. Metsänhoitolautakuntien varsinaiset tulot vv. 1929—1936.

Vuosi	Valtion apurahat	Toimitus- maksut	Menete- tyiksi tuo- mituista puista saadut tulot	Muut tulot	Yhteensä
1929	6,900	1,092	884	306	9,182
1930	6,900	1,614	410	526	9,450
1931	6,840	1,102	219	672	8,833
1932	5,936	1,341	121	368	7,766
1933	5,902	1,928	191	368	8,389
1934	6,714	2,346	295	652	10,007
1935	7,589	2,718	238	447	10,992
1936	8,531	3,239	218	446	12,434

Tärkeimpien tulolajien kesken ovat lautakuntien tulot vv. 1929—1936 jakaantuneet seuraavasti keskimäärin vuotta kohden:

Valtion apurahat	6.92 milj. mk.	71.7 %
Toimitusmaksut	1.92 „ „	20.0 „
Menetetyiksi tuomituista puista saadut tulot	0.32 „ „	3.4 „
Muut tulot	0.47 „ „	4.9 „
Yhteensä	9.63 milj. mk.	100.0 %

Metsänhoitolautakuntien toiminta on siis erittäin suurelta osalta nojautunut valtion taholta saatuun avustukseen. Ainoastaan viides osa tuloista on saatu toimitusmaksuina sellaisista töistä, joita metsänhoitolautakuntien toimihenkilöt ovat suorittaneet. Kuitenkin on toimi-

tusmaksuihin tällöin laskettu mukaan myöskin ne valtiolta lähtöisin olevat summat, joita metsänhoitolautakunnille on metsänparannusvaroista maksettu korvauksena lautakuntien toimesta suoritetuista metsänparannustöistä. Jos tämä vähennetään, supistuvat varsinaiset toimitusmaksut noin 15 prosenttiin kokonaistuloista. Tästä huomataan, että se metsänhoidon edistämistyö, johon edellä esitettyjen numerotietojen mukaan metsänhoitolautakuntien toimihenkilöitten ajasta on kulunut 65—75 %, vain varsin pieneltä osalta on tullut rahoitetuksi niitten metsänomistajien varoilla, joitten metsien tuoton lisäämistä kysymyksessä oleva edistämistoiminta lähinnä tarkoittaa.

Metsänparannustyöt.

Metsänparannustoiminta pantiin yksityismetsissä alulle varsinai- sessa mielessä vasta sen jälkeen kuin v. 1928 säädetty metsänparannuslaki oli astunut voimaan. Tämä toiminta kohdistui ensi alkuun pääasiallisesti ojitustyöhön, ja jatkuvastikin on tätä puolta pidetty etualalla. Vähitellen ovat kuitenkin kuivilla metsämailla suoritettavat työt, metsitykset yms., saaneet kasvavaa huomiota osakseen. Yksityiskohdin metsänparannustoimintaa selostamatta viitataan tauluk- koon 9, johon on yhdistelty eräitä tätä toimintaa koskevia lukuja.

Taulukko 9. Tietoja metsänparannusvarojen turvin suoritetuista töistä.

Vuosi	Ojitukset		Kuivien maiden metsänparannustyöt						
	Kuivuva ala, ha	Kaivatut ojaukset, km	Työt käsittäneet, ha						
			Metsän- parannus- ala, ha	Uudistus- alojen valmistus- mista	Kylvöä	Istutusta	Talviksen perustusta	Nuoren metsän huvun- husta	
1929—1930	494	82	—	—	—	—	—	—	
1930—1931	3,563	492	—	—	—	—	—	—	
1931—1932	10,849	1,665	6,235	1,488	165	105	801	3,692	
1932—1933	19,312	3,162	6,976	2,443	547	459	821	3,055	
1933—1934	25,888	4,066	6,618	1,479	1,127	1,269	814	2,241	
1934—1935	39,398	6,286	6,393	990	1,770	1,219	1,149	1,499	
1935—1936	35,817	5,607	24,723	5,450	4,109	1,124	4,286	9,173	
1936—1937	30,841	4,758	24,434	4,654	4,135	1,431	4,539	10,577	
Yhteensä	166,162	26,118	75,379	16,504	11,853	5,607	12,410	30,237	

Vuoteen 1937 mennessä on metsänparannusvaroilla kuivatettu kaikkiaan 166,162 ha vesiperäistä maata. Tätä varten on kaivatettu 26,118 km ojaa. Kuivien metsämaitten yhteenlaskettu metsänparannusala on 73,379 ha. Kylvöjä on suoritettu 11,853 ha:lla ja istutuksia 5,607 ha:lla, lopun jäädessä muitten toimenpiteitten osalle.

Metsänparannustöitten käytännöllinen suoritus on tapahtunut siten, että keskusmetsäseurat ovat hoitaneet ojituspuolen, kun taas kuivien maitten työt pääasiallisesti ovat olleet metsänhoitolautakuntien huollettavina, joskin niistäkin jokin osa on suoritettu keskusmetsäseurojenkin toimesta. Suomenkielisessä osassa maata ovat kuivien maitten työt parin viime vuoden aikana jakaantuneet seuraavasti:

	1935—1936	1936—1937
Keskusmetsäseuran hoitamien työmaiden metsänparannusala	2,526 ha	4,422 ha
Metsänhoitolautakuntien s:n	21,795 „	19,400 „
Yhteensä	24,321 ha	23,822 ha

Metsänhoitolautakunnat puolestaan ovat teettäneet osan metsänparannustöistään metsänhoitoyhdistyksien välityksellä.

Metsänparannustöiden rahoituksesta mainittakoon eräitä lukuja. Loppuun suoritettujen ojitushankkeiden kokonaiskustannukset jakaantuivat vuoden 1936 lopussa seuraavasti:

Lainaa	51.98 milj. mk.	70.9 %
Raha-avustusta	11.68 „	15.9 „
Muuta avustusta	5.98 „	8.2 „
Maanomistajain itse rahoittamaa	3.68 „	5.0 „
Yhteensä	73.32 milj. mk.	100.0 %

Ojitustoiminta on siis pääosalta valtion rahoittamaa. Ainoastaan 5 % kokonaiskustannuksista on ollut maanomistajain omia varoja. Kuitenkin on valtion tarkoitukseen myöntämistä varoista suurin osa, n. 71 % kokonaiskustannuksista, jäänyt lainana yksityisten myöhemmin takaisin maksettavaksi. Eri muodoissa suoranaisesti annettu avustus on ollut n. 24 %.

Kuivien metsämaitten töitten kustannuksista on yhdenmukaisia tietoja ainoastaan vuosilta 1934—1936. Summat ovat seuraavat:

Valtion osuus	4.57 milj. mk.	43.1 %
Maanomistajien osuus	6.02 „	56.9 „
Yhteensä	10.59 milj. mk.	100.0 %

Yksityisten osuus on siis täällä noussut verraten korkeaksi. Tällöin on huomattava, että valtio kuivien maitten töissä on miltei kokonaan rajoittanut suoranaisen avustusten antamiseen.

Kaiken kaikkiaan voidaan sanoa, että metsänparannustoiminta olennaisesti on ollut valtion rahoittamaa. Voidaan pitää varmana, että ilman näin tehokasta valtion tukea tätä toimintaa ei pitkään aikaan olisi yksityismetsissämme saatu käyntiin ainakaan tässä laajuudessa.

Maamme yksityismetsissä suoritettava metsänparannustoiminta ei kuitenkaan pysähdy siihen, mistä edellä on ollut puhe. Metsänomistajain omasta alotteesta ja heidän omilla varoillaan suoritetaan nimitäin myöskin tällaisia töitä. Lisäksi tulevat vielä ne työt, joita metsänhoitolautakunnat ovat suorittaneet yksityismetsälain säännösten perusteella, ns. pakolliset työt. V. 1936 on näitä töitä suoritettu seuraavassa määrässä:

	Vapaaehtoiset työt maanomistajan omalla kustannuk- sella ¹⁾	Pakolliset työt
Uudistusalojen valmistamista	2,185 ha	3,683 ha
Kylvöä	1,243 „	1,132 „
Istutusta	291 „	83 „

Niistä luvuista, joita taulukossa 9 esitettiin valtion avustamasta metsänparannustoiminnasta erityisesti parina viime vuotena, jäävät siis nämä tuntuvasti jälkeen.

Vuodelta 1936 on myöskin olemassa likimääräinen laskelma siitä, miten laajoja ovat kaikki maamme yksityismetsissä suoritettut erilaiset metsänparannustyöt yhteenlaskettuina olleet. Tämän laskelman tulokset esitetään seuraavassa asetelmassa. Siihen on yksityismetsiä koskevien summien rinnalle merkitty myöskin vastaavat luvut yhtiöitten metsistä.

	Yksityisten metsissä v. 1936	Yhtiöitten metsissä v. 1936
Valmistettu uudistusaloja	10,523 ha	6,955 ha
Raivattu metsänviljelysaloja		6,531 „
Kylvetty	6,510 „	5,141 „
Istutettu	1,805 „	2,074 „
Perattu taimistoa	10,259 „	27,316 „
Harvennettu nuorta metsää	10,781 „	

Kun muistetaan, että yksityismetsien koko ala on n. 13 milj. ha ja että joka vuosi hakkuilla käsiteltävä ala on ollut 1.0—3.5 milj. ha, lienee myönnettävä, että *tässä luetellut metsänparannustoimenpiteet kokonaisuuteen katsoen ovat sangen vähäisiä.*

¹⁾ Suomenkielisten metsänhoitolautakuntien alueilla suoritettut työt.

Yksityisten ja yhtiöitten metsissä suoritettujen työmäärien vertailu valaisee asiaa. Yhtiöitten luvut ovat suunnilleen samaa suuruusluokkaa kuin yksityistenkin, menevätpä eräissä kohdissa niiden edellekin. Yhtiöitten metsäala on kuitenkin ainoastaan 1.9 milj. ha ja tunnettua on lisäksi, että nämä metsät kuntonsa puolesta keskimäärin jättävät yksityismetsämme kauas jälkeensä. Yhtiöitten metsissä eivät erilaiset metsänparannustyöt suhteellisesti ottaen siis ole läheskään niin tarpeellisia kuin yksityismaillamme.

Metsänhoitoyhdistyksiä toiminta.

Yleinen kehitys.

Maamme ensimmäiset metsänhoitoyhdistykset syntyivät Satakuntaan ja Hämeeseen noin vuosina 1907—1908. Maailmansodan vaikeina aikoina kuitenkin useimmat näistä yhdistyksistä lopettivat toimintansa, ja kesti sodan jälkeen kotvan aikaa, ennenkuin toiminta yksityismetsätalouden kohottamiseksi tässä muodossa uudelleen pääsi vauhtiin.

Seuraava asetelma osoittaa toiminnassa olevien metsänhoitoyhdistyksiä lukumäärän v:n 1929 jälkeen sekä näiden yhdistyksiä jäsenmäärän ja liittyneen metsäalan:

Vuosi	Toimivia yhdistyksiä	Jäsenluku	Metsäala
1929	86	4,199	522,700 ha
1930	99	5,210	589,300 „
1931	100	5,574	623,500 „
1932	88	5,208	552,600 „
1933	101	5,810	565,800 „
1934	131	9,460	855,600 „
1935	176	13,758	1,304,223 „
1936	232	20,632	1,841,304 „

Vuodesta 1929 vuoteen 1936 on siis yhdistyksiä lukumäärä lisääntynyt lähes kolminkertaiseksi. Yhdistyksiä jäsenten lukumäärä sekä heidän hallitsemansa metsäala on laajentunut vielä nopeammin. Kysymykseen tulevan metsäalan koko laajuuteen verrattuina metsänhoitoyhdistyksiä jäsenmetsät eivät kuitenkaan vielä edusta kovin korkeata

osuutta. Yksityismetsien, kuntien ja seurakuntien kasvullisen metsämaan ala, johon metsänhoitoyhdistyksen jäsenala lähinnä on rinnastettava, oli v. 1923 yhteensä n. 11.4 milj. ha. Tähän verrattuna oli yhdistyksiin liitetty metsäala v. 1936 vain 15.9 %. Metsää hallitsevien mautilojen koko lukumäärä maassamme oli v. 1929 n. 232,000. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenmäärä oli v. 1936 tästä ainoastaan 8.9 %. — Yhdistyksiin liittymistä tarkastellaan tuonnempana yksityiskohtaisesti.

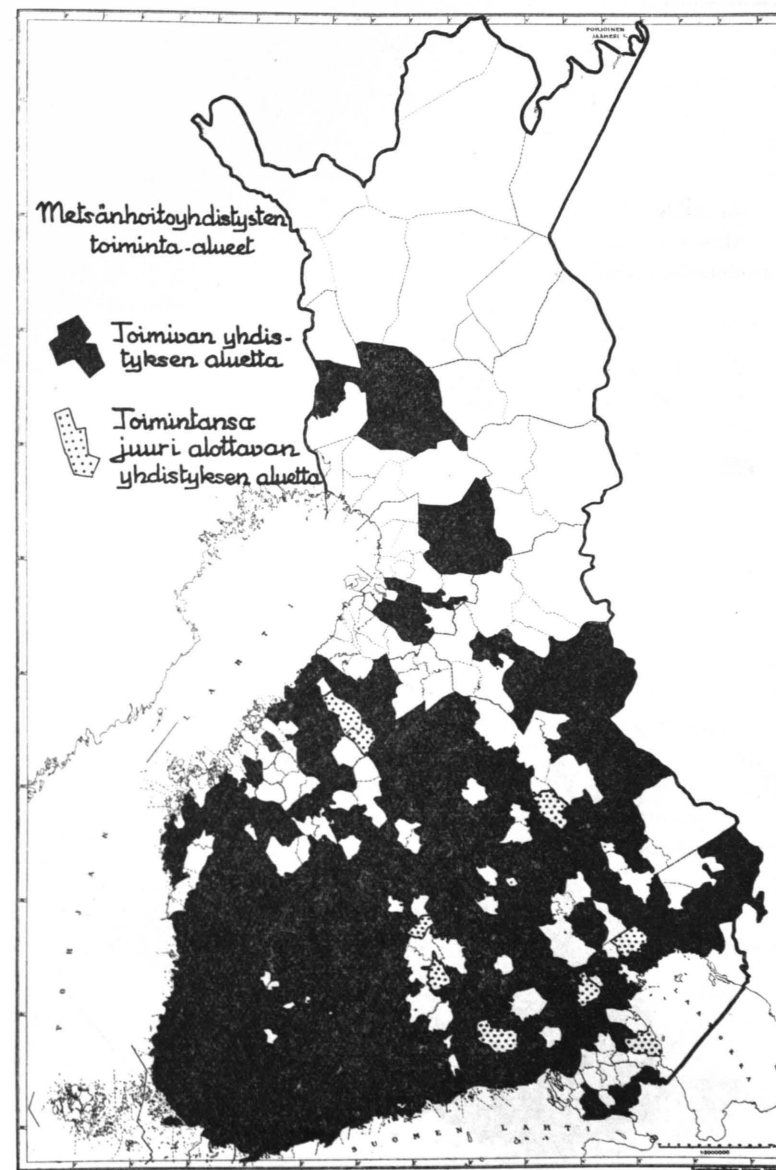
Komitean saamien tietojen mukaan ovat metsänhoitoyhdistykset aloittaneet nykyisen toimintajaksonsa seuraavina vuosina (tietoja eräistä yhdistyksistä puuttuu):

Perustamisvuosi	Metsänhoitoyhdistyksen lukumäärä
1927 ja aikaisemmin	10
1928	18
1929	38
1930	9
1931	—
1932	7
1933	29
1934	22
1935	37
1936	49

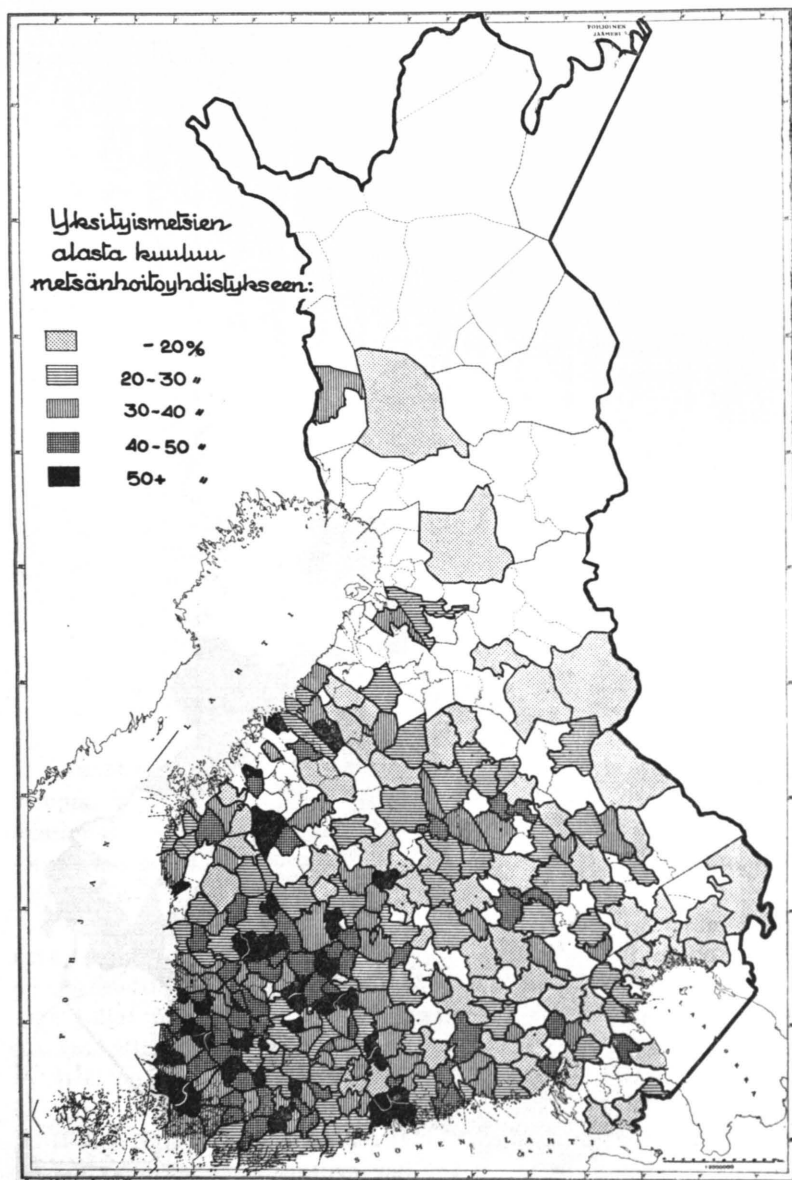
Joitakin yhdistyksiä on siis olemassa, jotka ovat 10 vuotta vanhempia, ja näitten joukossa on eräitä, jotka yhtäjaksoisesti ovat olleet toiminnassa siitä lähtien kuin yhdistykset vuosina ennen maailmansotaa perustettiin. Mutta yleensä ovat *metsänhoitoyhdistykset syntyisin viimeisen 10 vuoden ajalta.*

Yksityismetsälain voimaan tulosta sekä niihin aikoihin vallinneista hyvistä suhdanteista lähinnä johtuneeksi, että vuosina 1928—1929 on perustettu metsänhoitoyhdistyksiä erikoisen runsaslukuisesti. Vastaan tullut pula-aika on kuitenkin aiheuttanut vaikeuksia, jopa siinä määrin, että v. 1931 ei ole perustettu ainoatakaan uutta yhdistystä. V. 1932 on sitten jälleen päästy vauhtiin ja sitä seuraavina vuosina on uusia yhdistyksiä perustettu sängen runsaasti, erikoisesti vv. 1935 ja 1936. Näinä vuosina on kehityksen kulkuun varmaankin huomattavasti vaikuttanut se tuntuva valtionapu, joka yhdistyksille on voitu jakaa.

Metsänhoitoyhdistyksen nykyisin saavuttamaa alueellista laajuutta selvittää kuvassa 1 oleva kartta. Siihen on mustalla merkitty ne pitäjät, joiden alueella metsänhoitoyhdistys toimii, pisteillä ne, missä yhdistyksen toiminta juuri on ollut alkamassa.

Kuva 1. Metsänhoitoyhdistyksen toiminta-alueet syksyllä 1937. Mustalla on merkitty ne pitäjät, joiden alueella metsänhoitoyhdistys toimii, pisteillä ne, missä yhdistyksen toiminta juuri on ollut alkamassa.

Kuva 2. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenmetsien suhteellinen osuus yksityismetsien alasta eri pitäjissä. Tilasto kohdistuu syksyyn 1937.

Lounais-eteläisissä osissa maata sulkevat yhdistykset toimintapiiriinsä jo miltei kaikki pitäjät. Yhdistystä vailla olevat pitäjät ovat täällä harvinaisia poikkeuksia. Maan keskiosissa seuraa vyöhyke, jossa metsänhoitoyhdistyspitäjät ovat enemmistönä, mutta jossa myös yhdistystä vailla olevia pitäjiä on verraten runsaasti. Pohjoispuoliskossa vihdoin yhdistystoiminta selvästikin on vasta alullaan. Tilanne, jossa jokainen pitäjä kuuluu metsänhoitoyhdistyksen toimintaluueeseen, ei kartan valossa näytä niinkään etäällä olevalta tavoitteelta, maan pohjoisimpia osia ehkä lukuun ottamatta.

Metsänhoitoyhdistyksen aikaan saaminen kuhunkin pitäjään edustaa kuitenkin vasta ensimmäistä astetta tällaisen yhdistyksen toiminnassa. Edellä jo havaittiin, että yhdistykseen liittyminen suhteellisesti katsoen vielä on verraten vähäistä. Kuvassa 2 oleva kartta, joka perustuu syksyllä 1937 kerättyihin lukuihin, antaa valaisevan kuvan siitä, missä määrin metsänhoitoyhdistykset ovat pystyneet keräämään jäsenikseen eri pitäjien metsänomistajia.

Ani harvassa pitäjässä nousee metsänhoitoyhdistykseen liitetty ala puoleen pitäjän yksityismetsien alasta. Useimmiten tuo liittymisprosentti jää 30 %:n maille, ja monessa yhdistyksessä se pysähtyy niin alas kuin 15—20 prosenttiin. Kaikesta päättäen on se metsänhoitoyhdistykseen liitetyn metsäalan laajentuminen, joka edellä on tapahtuneeksi havaittu, pääasiallisesti kulkenut sitä tietä, että aikaisemmin yhdistystä vailla oleviin pitäjiin on saatu yhdistys toimimaan, ja vain vähemmässä määrässä siten, että jo toiminnassa olevien metsänhoitoyhdistyksen ala on laajentunut.

Viimeksi mainitun väitteen todistamiseksi esitettäköön seuraava tilasto v:lta 1936, joka osoittaa, miten suuri on eri vuosina perustettujen metsänhoitoyhdistyksen metsäala sekä liittymisprosentti (tietoja eräistä yhdistyksistä puuttuu).

Yhdistyksen perustamisvuosi	Yhdistyksen lukumäärä	Yhdistyksiin keskimäärin kuuluva metsäala	Liittymisprosentti
1927 ja aikaisemmin	10	5,348 ha	24.9 %
1928	18	7,191 „	26.7 „
1929	38	6,942 „	27.9 „
1930	9	7,148 „	27.5 „
1931	—	— „	— „
1932	7	8,148 „	39.7 „
1933	29	9,722 „	29.3 „
1934	22	8,120 „	26.6 „
1935	37	6,990 „	24.2 „
Yhteensä keskim. 170		7,440 ha	27.5 %

Vanhemmat metsänhoitoyhdistykset ovat yleensä siis pienemmät kuin nuoremmat yhdistykset. Vuosina 1933—35 perustettujen yhdistyksiensä kohdalla tosin voidaan nähdä päinvastaista ¹⁾, mutta ennen v. 1930 perustetut yhdistykset ovat taasen sangen pieniä ja kaikkein pienimpiä ovat todella „vanhat”, v. 1927 tai sitä ennen perustetut yhdistykset. Tällainen suhde tosin voi johtua muistakin syistä kuin yhdistyksiensä iästä, nimittäin lähinnä siitä, että eri vuosina perustetut yhdistykset sijaitsevat eri osissa maata. Mutta joka tapauksessa osoittavat luvut, että yhdistykset vanhetessaan eivät juuri ole laajentuneet erästä määräsuuruutta isommiksi. Erikoisen valaisevia ovat äskeiseen asetelmaan merkityt liittymisprosentit, jotka osoittavat yhdistykseen liitetyn metsäalan suhteellista laajuutta kysymyksessä olevan toiminta-alueen koko metsäalaa verrattuna. Liittymisprosenttikaan ei nimittäin vanhoissa yhdistyksissä ole sen korkeampi kuin nuorissa yhdistyksissä, enemmän päinvastoin.

Esitetyn tilaston nojalla tullaan tulokseen, joka asioita seuranneille ei ole yllättävä. *Metsänhoitoyhdistyksiensä kehitys on monessa tapauksessa pyrkinyt pysähtymään siihen, että yhdistyksiin on saatu liitettyksi eräs määräala metsämaata, joka on suunnilleen vastannut sitä alaa, minkä yksi metsätyönjohtaja on pystynyt hoitamaan.* Muutamat yhteisesti vaikuttaneet syyt lienevät tämän aiheuttaneet.

Ensinnäkin on muistettava, millä tavalla useimmat metsänhoitoyhdistykset ovat toimintansa aloittaneet. Joko paikallisten metsäasian erikoisharrastajien tai metsänhoitolautakunnan toimesta on saatu sen verran metsäalaa ensimmäisessä jäsenmerkinnässä kerätyksi, että yhdistyksen toiminta tämän varassa on saatu alulle. Ymmärrettävästi tämän metsäalan omistajina ensi kädessä ovat olleet kunkin paikkakunnan edistyneimmät metsänomistajat. Kun yhdistyksen toiminta sitten on alkanut ja neuvoja aikansa on töitä tehnyt, onkin monessa tapauksessa havaittu, että se pienin ala, jonka varassa yhdistyksen toiminta on katsottu voitavan alottaa, samalla on ollut varsin lähellä suurinta alaa, minkä yksi ammattimies on pystynyt hoitamaan. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan laajentaminen on siis monessa tapauksessa edellyttänyt yksin tein siksi voimakkaan askeleen ottamista, että *toisen ammattimiehen palkkaaminen* käy mahdolliseksi. Tämä ymmärrettävästi kysyy ponnistusta, ja siihen tuskin on riittänyt aikaa neuvajalta, jonka päivät ovat sangen tarkkaan kuluneet varsinaisissa

1) Tämä voi helposti johtua siitä, että nuorimpien yhdistyksiensä metsäala tilastoa laadittaessa ei vielä ole ehtinyt saavuttaa „täyttä” laajuutta.

metsätoissa, sen enemmän kuin niiltä asiaa harrastavilta henkilöiltäkään, jotka useinkin kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla ovat aikaansa uhranneet jo silloin kuin yhdistys paikkakunnalle ensin on perustettu.

Myöskin on pidettävä mielessä, että metsänhoitoyhdistyksiensä jäsenistön kantajoukon muodostavat keskimääräistä valistuneemmat metsänomistajat. Metsänhoitoyhdistyksiensä ulkopuolelle ovat jääneet ensi kädessä ne metsänomistajat, jotka eivät vielä ole heränneet metsäasiaa harrastamaan ja omien metsiensä hoidosta huolehtimaan. Metsänhoitoyhdistyksen laajentamisen tarve ei näissä oloissa aina ole ollut niinkään tuntuva. Metsien hoidon suhteen välinpitämättömien metsänomistajien mukaan tempaamiseksi kysytään monesti sangen voimaeräistä valistustyötä.

Parina viime vuotena on metsänhoitoyhdistyksiensä laajentamisen vakavaksi esteeksi tullut myöskin *ammattimiesten puute*. Metsänhoitolautakuntienkin, joitten tehtäviin metsänhoitoyhdistyksiensä perustaminen sekä toiminnan ohjaaminen ja valvonta kuuluu, on ollut vaikea pyrkiä metsänhoitoyhdistyksiä laajentamaan toisen ammattimiehen palkkaamista silmällä pitäen, kun ensimmäisenkin ammattimiehen saanti on tuottanut vaikeuksia.

Toiminta metsänhoitoyhdistyksen neuvojana on vaativaa työtä ja sen menestykselliseen suorittamiseen kysytään tiettyjä luonteenominaisuuksia. Aikaisempina vuosina eivät pystyvät ammattimiehet useinkaan tarjotun palkan pienuuden takia olleet halukkaita astumaan metsänhoitoyhdistyksen palvelukseen. Myöhemmin, kun yhdistyksiensä talous on jossakin määrin vakiintunut ja tyydyttävien palkkojen maksaminen on käynyt mahdolliseksi, on taas yleinen metsätyönjohtajien puute muodostunut esteeksi. Metsänhoitoyhdistystoiminnan nuoren iän ja näiden yhdistyksiensä nykyisin vielä verraten epävarman aseman sekä itse työnkin vaativuuden takia näet monet metsätyönjohtajat tilaisuuden tarjoutuessa pyrkivät siirtymään esim. valtion tai puutarayhtiöitten palvelukseen. Riittävän ja laadultaan yhdistyksiensä tarpeita tyydyttävän ammattimiehistön saannin turvaaminen on ilmeisesti yhdistystoiminnan kehittymisen ensimmäisiä edellytyksiä.

Mielenkiintoinen kysymys on, miten *metsänhoitoyhdistyksiensä jäsenistö* jakaantuu eri suuruusluokkiin. Tämän selvittämiseksi esitetään seuraavassa tilasto, joka kohdistuu kevääseen 1936 (ja josta tiedot eräistä metsänhoitoyhdistyksistä puuttuvat). Suuruusluokittain on tässä otettu verrattavaksi toisaalta metsänhoitoyhdistyksiin liitettyjen mautilojen metsäala ja toisaalta tiedot mautilojen kokonaislukumäärästä niissä pitäjissä, jotka muodostavat metsänhoitoyhdistyksiensä toiminta-alueen.

Suuruusluokka metsäalan mukaan, ha	Metsänhoitoyhdistysten toiminta- alueissa olevien metsää omistavien maatilojen luku- määrä	Metsänhoitoyhdistyksiin kuuluvien metsää omistavien maatilojen luku- määrä	
		kalkkiaan	prosentteina
— 5	21,219	180	0.8
5— 10	15,179	587	3.9
10— 20	23,335	1,657	7.1
20— 30	14,863	2,037	13.7
30— 50	14,533	2,963	20.4
50— 100	15,076	3,696	24.5
100— 200	7,892	2,241	28.4
200— 500	3,116	1,041	33.5
500—1,000	491	181	36.9
1,000+	199	75	37.7
Yhteensä, keskim.	116,903	14,658	12.5

Tilasto osoittaa selvästi, että metsänhoitoyhdistyksiin kuuluvien metsänomistajien lukumäärä nousee suhteellisesti sitä suuremmaksi kuta isommista omistuksista on kysymys. Tilaston käsittelemissä yhdistyksissä on esim. alle 20 ha metsää käsittävistä maatiloista aivan vähäinen osa kuulunut yhdistyksiin, kun taas 200 metsä-ha suuremmista maatiloista jo enemmän kuin kolmas osa on mukana. Kun aivan pienten maatilojen lukumäärä on hyvin suuri, voidaan helposti käsitellä, että keskimääräistä yhdistyksiin kuulumista esittävä prosenttiluku on alhainen, vain 12.5 % lukumäärästä.

Mainittu ilmiö on hyvin ymmärrettävissä sen nojalla, mitä edellä sanottiin metsänhoitoyhdistyksien toiminnan alottamisjärjestyksestä. Valistuneimmat metsänomistajat, jotka ovat muodostaneet metsänhoitoyhdistyksien jäsenistön kantajoukon, ovat samalla myöskin useimmiten olleet keskikokoisten tai suurehkojen metsäalojen omistajia. Tähän ryhmään ovat tavallisesti kuuluneet myöskin kunnat ja seurakunnat suurehkoine metsineen. Niiden tapausten lukumäärä ei kuitenkaan jää aivan vähäiseksi, missä metsänhoitoyhdistyksien jäsenistö alun perin on ollut tärkeältä osalta pientilallisväestöä. Monet näistä yhdistyksistä ovat osoittautuneet erikoisen vilkkaasti ja menestyksellisesti toimiviksi.

Lienee paikallaan tässä mainita, miten suuria ovat metsänhoitoyhdistyksien hoitoon liitetyt *kuntain ja seurakuntain* metsäalat. Tästä seikasta on vuodelta 1936 kerätty seuraavat tiedot:

	Kuntien metsät	Seurakuntien metsät	Yhteensä
Suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset:			
Metsänhoitoyhdistyksiin liitettyjen metsien: lukumäärä	204	118	322
metsäala, ha	141,677	51,163	192,840
metsäala, omistusta kohden, ha	695	433	600

Metsänhoitoyhdistyksiin liitetystä metsäalasta tuli v. 1936 11.7 % kuntien ja seurakuntien metsien osalle. Nämä suurehko metsät muodostavat monen metsänhoitoyhdistyksen toiminnalle arvokkaan rungon, jossa työtä neuvojalle on voitu järjestää sellaisenaikin aikana, kuten viimeksi sivuutettujen pulavuosien kokemukset näyttävät, jolloin työt muualla alkavat käydä vähiin.

Yhdistyksien toiminta ja talous.

Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan keskeisenä osana on oman metsätyönjohtajan, ns. *metsänhoidon-neuvojan palkkaaminen*. Niinpä katsotaankin yhdistyksen toiminnan alkavan vasta sitten, kun neuvot ryhtyy tehtäviään hoitamaan. Yhdistyksien palveluksessa olevien neuvojien lukumäärä sekä näiden suorittamat toimituspäivät käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

Vuosi	Metsänhoidon- neuvojen luku- määrä	Neuvojen toimi- tuspäivien luku- määrä
1929	.	10,900
1930	.	19,567
1931	.	17,865
1932	.	19,592
1933	.	19,538
1934	.	26,786
1935	189 ¹⁾	36,173
1936	232 ¹⁾	49,015

Metsänhoitoyhdistyksien palveluksessa olevien neuvojen lukumäärä on siis jo v. 1936 ollut sängen huomattava. Vuoden 1937

¹⁾ Lisäksi 6 yksityishoitoalueen metsänhoitajaa.

aikana on neuvojen lukumäärää edelleen lisätty. Myöskin neuvojen suorittamien toimituspäivien lukumäärä on melkoinen. V. 1936 se on ollut yli 49,000.

Metsänhoidonneuvojen suorittamien toimituspäivien jakaantumisesta erilaisten töitten kesken on käytettävissä lukuja ainoastaan vuodelta 1936. Toimituspäivät jakaantuvat seuraavasti:

Suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset:

Valistustoiminta	1,640 päivää	3.8 %
Metsän uudistus ja parannustyöt sekä taimi- tarhatyöt	3,248 „	7.6 „
Suunnitelma-, kartoitus- yms. sekä suonkui- vaustyöt	1,070 „	2.5 „
Puutavaran leimaus ja hinnoittelu sekä metsien arvioiminen ja luku	26,300 „	61.7 „
Puutavaran myynnin järjestely, hakkuun val- vonta ja puutavaran luovutus	6,729 „	15.8 „
Muut työt	3,654 „	8.6 „
Yhteensä 42,641 päivää		100.0 %

Puutavaran leimaus ja hinnoittelu sekä metsien arvioiminen ja luku ovat tärkeimpänä työryhmänä, jonka osalle tulee lähes $\frac{2}{3}$ kaikista toimituspäivistä. Tämän ryhmän töistä on metsien leimaaminen ylivoimaisesti tärkein, joten voidaan sanoa tämän työn olleen metsänhoidonneuvojilla keskeisenä tehtävänä. Toiseksi suurimpana on ryhmä „puutavaran myynnin järjestely jne”. Sen osalle on tullut n. 16 % toimituspäivistä. On lisäksi luultavaa, että „muista” töistä jokin osa oikeimmin olisi ollut vietävä tähän ryhmään. — Eri osissa maata vaihtelee erilaisten töitten osuus. Syrjäisillä seuduilla ja alkavissa yhdistyksissä ovat leimaustyöt olleet miltei ainoana tehtävänä, kun taas kehittyneemmissä oloissa ja erittäinkin maan eteläisissä ja lounaisissa osissa muunlainen toiminta on vienyt suuren osan neuvojan ajasta.

Neuvojen suorittamaa työmäärää valaisee heidän johdollaan leimattujen puutavaroitten määrä. Tästä sisältää seuraava asetelma tietoja:

Metsänhoidonneuvojen johdolla leimattu:

	Järeatä puuta milj. runkoa	Pienpuuta milj. p.-m ³
Suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset:		
1929	1.17	0.37
1930	1.20	0.70
1931	0.74	0.38
1932	1.56	0.70
1933	2.89	0.69
1934	2.86	1.03
1935	2.47	1.64
1936	6.41	2.08

Leimattu puutavaramäärä on siis erikoisesti vuonna 1936 lisääntynyt hyvin suuresti.

Metsänhoitoyhdistyksien puutavaran myyntien yhteydessä suorittaman toiminnan ensimmäisenä asteena on neuvonta. Metsänhoitoyhdistyksen ammattimies tekee laskelman siitä, miten paljon isännän pitäisi puistaan saada. Mutta kaupan päättäminen jää isännän huoleksi. Seuraavana asteena on, että isäntä jättää kauppaa koskevan neuvottelun neuvojan tehtäväksi, jättäen itselleen ainoastaan kaupparikirjan lopullisen allekirjoittamisen. Tähän rinnastettavia ovat tavallaan yhteiset huutokauppatilaisuudet, joissa jonkin pitäjän tai vielä suuremman alueen puut yhdellä kertaa tarjotaan kaupan.

Pitemmälle menevää yhteistoimintaa tapahtuu silloin kuin metsänhoitoyhdistyksien jäsenet tavalla tai toisella panevat toimeen suoranaisia yhteisiä myyntejä. Tällöin liikutaan yleensä hankinta-kaupan pohjalla ja yhdessä kaupassa voivat kymmenet tilalliset olla osallisina, kukin kohdaltaan varsin vähäisilläkin puuerillä. Muodollisesti ovat kaupparikirjat kylläkin tavallisesti niin laadittuja, että kunkin erän takana on oma kaupparikirja. Mutta asiallisesti on lähinnä kuitenkin kysymyksessä yhdellä sopimuksella myyty suurehko erä.

Tässä selostetun toiminnan laajuudesta sen eri asteissa ei tällä hetkellä voida esittää yhtenäistä tilastoa. Kuitenkin on v. 1935 ainakin 75 ja v. 1936 82 metsänhoitoyhdistystä (suomenkielisessä osassa maata) järjestänyt yhteisiä puutavaran myyntejä. Luultavasti miltei jokaisessa metsänhoitoyhdistyksessä on kaupallista toimintaa ainakin jossakin muodossa harjoitettu. Yhdistyksien välityksellä myydyistä puumääristä on saatavissa seuraava lukusarja. Kun välitystoiminta kuitenkin on siksi eriaisteista, kuvaavat luvut ainoastaan suurin piirtein toiminnan laajuutta:

Metsänhoitoyhdistyksien välityksellä myyty

	Järeitä puita milj. runkoa	Pienpuuta milj. p.-m ³
Suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset:		
1930	0.19	0.19
1931	0.19	0.12
1932	0.29	0.25
1933	0.69	0.26
1934	0.47	0.47
1935	0.23	0.33
1936	0.58	0.33

Myyntien yhteydessä suorittamistaan palveluksista ovat metsänhoitoyhdistykset perineet jäseniltään sopivan välityspalkkion, tavallisesti 1—2 % kauppasummasta. Niissä tapauksissa, joissa metsänhoitoyhdistyksien jäsenet ovat olleet kaupoissa Maataloustuottajien keskusliiton taholta muodostetun Metsäliitto OY:n kanssa, ovat välityspalkkiot kulkeneet sanotun osakeyhtiön kautta saadun palautuksen muodossa. Tällaisia välityspalkkioita on Metsäliitto tähän mennessä suorittanut yhdistyksille kaikkiaan n. 600,000 markkaa.

Metsänhoitoyhdistyksien kaupallisesta toiminnasta saadut kokemukset ovat yleensä suotuisat. Järjestämillään yhteismyynneillä ovat yhdistykset erikoisesti pienmetsänomistajille valmistaneet tilaisuuden saada aivan vähäisetkin puuerät kaupan täyteen hintaan. Kun hakkuut on suoritettu pätevän leimauksen mukaan, on metsänhoitollinenkin puoli täten tullut hyvin hoidetuksi. Ylipäänsä voitaen sanoa, että tarkoituksenmukainen toiminta tällä alalla tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia yksityismetsien hakkausmäärän ohjaukseksi sellaiseen muotoon ja määrään, joka vastaa metsien jatkuvaa tuottokykyä.

Metsänhoitoyhdistyksien *muusta toiminnasta* on saatavissa yksityiskohtaisia numerotietoja vain vuodelta 1936. Seuraava asetelma osoittaa, miten laajoja metsäaloja erilaiset yhdistyksien toimesta suoritettut työt ovat koskettaneet v. 1936.

Suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset:

Leimauksissa sovellettu:

Uudistushakkuita	30,428 ha
Kasvatushakkuita	244,847 „
Valmistettu uudistusaloja	1,572 „
Kylvetty	842 „
Istutettu	172 „
Taimistoa perattu sekä apuharvennettu	5,538 „
Kuivatettu metsämaata	1,375 „

Näihin lukuihin ei ole luettu mukaan sitä työmäärää, minkä metsänhoitoyhdistyksien neuvojat ovat suorittaneet metsänhoitotakuntien ja metsänparannustoiminnan lukuun ja joka sisältyy näitten tilastoihin. Eräissä tapauksissa tämä työmäärä on melkoinen.

Tarkasteltakoon tämän jälkeen *yhdistyksien taloutta*. Metsänhoitoyhdistykset ovat metsänomistajien vapaaehtoisia yhteenliittymiä, ja tästä syystä niiden talouskin olennaisesti perustuu yhdistyksien omiin tuloihin. Metsänhoitoyhdistystoiminta on maassamme ollut jo verraten kehittyntä, ennen kuin sitä valtion taholta on alettu mainittavasti avustaa. Valtion menoarviossa on metsänhoitoyhdistyksien avustamiseen varattu seuraavat summat:

v. 1933	150,000: —
1934	200,000: —
1935	1,000,000: —
1936	2,000,000: —
1937	2,800,000: —

Näistä summista on viime vuosina jokin osa, korkeintaan 10 %, käytetty myöskin metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaamiseen ja valvomiseen.

Yksityiskohtaisia tietoja metsänhoitoyhdistyksien taloudesta voidaan esittää ainoastaan vuodelta 1936. Kaikkien maamme metsänhoitoyhdistyksien *tulot* olivat tällöin seuraavat:

1. Toimitusmaksut	1.67 milj. mk.	30.7 %
2. Jäsen- ja liittymismaksut	1.21 „ „	22.2 „
3. Välityspalkkiot	0.53 „ „	9.6 „
4. Muut omat tulot	0.17 „ „	3.1 „
1—4. Omat tulot yhteensä 3.58 „ „		65.6 „
5. Valtion avustus ¹⁾	1.61 „ „	29.7 „
6. Muut avustukset	0.25 „ „	4.7 „
1—6. Yhteensä 5.44 milj. mk.		100.0 %

Metsänhoitoyhdistyksien talous on siis jo laajentunut melkoisia summia käsittäväksi. Metsänhoitoyhdistykset liikkuvat yleensä sangen omavaraisella pohjalla. Valtion avustuksen osuus kaikista tuloista on tosin n. 30 %, mutta tätä lukua ovat olleet nostamassa lukuisat vasta-perustetut ja syrjäisillä seuduilla toimivat yhdistykset, joille avustusta

¹⁾ Useitten yhdistyksien tilivuosi vaihtuu heinäkuun 1 päivänä. Tästä syystä valtion avustuksen määrä ei asetelmassa vastaa sitä, mitä menoarvioon kalenterivuotta varten on merkitty.

on annettu verraten runsaskätisesti. Metsänhoitoyhdistystoiminnan vanhimmilla alueilla on valtion avustuksen osuus rajoittunut n. 20—25 prosenttiin. On lisäksi huomattava, että yhdistyksen taloudessa joudutaan melkoisessa määrässä turvautumaan myöskin metsänomistajien luontoissuorituksiin. Niiden arvoa ei ole luettu mukaan edellä esitettyihin summiin, jotka koskevat ainoastaan rahatuloja.

„Muut avustukset”, joita metsänhoitoyhdistykset ovat saaneet, ovat pääasiallisesti tulleet manttaalikunnilta ja joltakin osalta myöskin muilta maaseudun yhteisöiltä, kuten kunnilta, seurakunnilta, osuusliikkeiltä yms. Siltä osalta, joka on saatu manttaalikunnilta, tämä avustus on katsottava eräänlaiseksi metsänomistajien itseverotukseksi.

Metsänhoitoyhdistyksen omissa tuloissa esittävät toimitusmaksut sekä jäsen- ja liittymismaksut pääosaa. Liittymismaksut ovat yleensä koko talouden kannalta merkityksettömän pieniä. *Jäsenmaksut* sen sijaan ovat tärkeitä. Miltei aina niiden perusteena on jäsenen hallitsema metsäala, tavallisimmin kasvullisen metsämaan ala. Yleisin jäsenmaksun peruste on ollut 1 markka hehtaaria kohden, mutta vaihtelua on olemassa suunnilleen rajoissa 25 penniä—2 markkaa. Poikkeuksellisen suuri on jäsenmaksu ollut eteläisen rannikon ruotsalaisissa yhdistyksissä (ns. yksityishoitoalueissa), joissa se on noussut aina 4—6 markkaan hehtaaria kohden vuodessa. Kohtuullisen korkea jäsenmaksu on osoittautunut miltei välttämättömäksi vakavaraisuuden edellytykseksi, sillä tämä maksuhan kertyy kaikilta jäseniltä vuosittain siitä riippumatta, käytetäänkö yhdistyksen palveluksia hyväksi.

Alkutaipaleellaan ovat useat yhdistykset, kokemuksen puutteessa, määränneet jäsenmaksun suhteettoman alhaiseksi. Nämä yhdistykset ovat sittemmin saaneet taistella taloudellisia vaikeuksia vastaan. Myös on saatu nähdä, että jäsenistön taholta usein on vastustettu näiden liian pienten maksujen myöhempää korottamista.

Toimitusmaksuja metsänhoitoyhdistykset ovat perineet niiltä päivistä, jotka yhdistyksen palkkaama ammattimies on ollut jäsenen tai muun asiakkaan laskuun töissä. Toimitusmaksut ovat vaihdelleet suunnilleen rajoissa 20—75 markkaa päivältä. Ulkopuolisilta on tavallisimmin peritty kaksinkertainen toimitusmaksu. Toimitusmaksujen taksa on useasti erilaistettu suoritettavan työn laadun mukaan, niin että metsänomistajalle tuloa tuottavista töistä, erityisesti myyntipuun leimauksista, on peritty enemmän kuin esim. varsinaisista metsänhoitotöistä.

Ilman riittävän korkeita toimitusmaksuja ei metsänhoitoyhdistyksen taloutta useimmissa tapauksissa ole ollut mahdollista saada tasa-painoon — erittäinkin silloin kuin pinta-alamaksu on ollut vähäi-

nen. Monesti ovat yhdistykset kuitenkin tässäkin kohdassa pitäneet taksojaan liian alhaisina. Eräitten metsänhoitolautakuntien alueilla on tähän ollut suoranainen pakko siitä syystä, että metsänhoitolautakunta ammattimiestensä suorittamista töistä on perinyt korvausta suhteettoman vähän. Monen metsänomistajan mielestä ei ole „kannattanut” ryhtyä yhdistyksen jäseneksi, kun lautakunnan taholta on ollut ammattimiehen apua halvalla saatavissa.

Toimitusmaksujen heikkona puolena on kuitenkin, että niiden määrä on suhdanteista varsin riippuvainen. Hyvinä aikoina, jolloin puutavaran hinta on korkea ja myyntejä on runsaasti, suostutaan kernaasti verraten korkeisiin taksoihin, samalla kuin sellaisia päiviä kertyy neuvojille runsaasti, joista voidaan periä korkein päiväraha. Huonona aikana painetaan taksat alas, korkeimman päivärahan tuottavia töitä on vähän ja ehkä neuvojat joutuvat olemaan joutilainakin. Viime pula-ajan alkaessa monet sellaiset metsänhoitoyhdistykset, joitten tulot kovin yksipuolisesti nojasivat toimitusmaksuihin, joutuivat taloudellisiin vaikeuksiin ja vieläpä lopettamaan toimintansakin.

Näissä oloissa on tärkeätä tietää, että maahamme on syntynyt joukko varsin elinvoimaisia „metsänhoitoyhdistyksiä”, joissa toimitusmaksuja ei ensinkään ole otettu käytäntöön. Tällaisia yhdistyksiä ovat ns. yksityishoitoalueet lounais-eteläisellä rannikkoalueella, Helsingin metsänhoitolautakunnan piirissä. Näitten hoitoalueitten jäsenmaksu on verraten korkea, kuten edellä jo mainittiin, aina 4—6 markkaa hehtaarialta vuodessa, ja lisäksi monessa hoitoalueessa on peritty välityspalkkiota kaikista myydyistä puutavaroista. Jäsenillä on oikeus ilman eri maksua käyttää hoitoalueen ammattimiehiä, joitten työtä johtaa hoitoalueen palkkaama metsänhoitaja, siinä suhteessa kuin jäsenmaksuja on suoritettu. Tällaisesta järjestelmästä on saatu suotuisia kokemuksia. Erityisesti on metsien hoitopuoli kohentunut, kun metsänomistajat eivät ole halunneet jättää käyttämättä heille jäsenmaksun perusteella kuuluvia ammattimiehien päiviä. Jos neuvoja ainoastaan tilauksesta ja erityistä toimitusmaksua vastaan tulee taloon, kutsutaan hänet monestikin vain silloin kuin puutavaran myyntejä suunnitellaan.

Välityspalkkioista oli jo edellä puhe. Niiden merkitys on eräitten metsänhoitoyhdistyksen taloudessa ollut sangen keskeinen. Vastasiellä, missä välityspalkkiot ovat tulleet käytäntöön, ovat metsänhoitoyhdistykset kehittyneet todella vakavaraisiksi, voineet esim. rakentaa neuvojille oman asunnon, muodostaa jonkin verran vararahastoa ja olosuhteitten niin vaatiessa joustavasti palkata yhdistykselle lisättyjä työvoimia.

Nämä kokemukset sekä se tosiseikka, että joltisenkin välityspalkkion suorittaminen rasittaa jäseniä paljon vähemmän — välityspalkkiohan useimmiten peritään „päältä pois” silloin kuin metsärahoja on saatu — kuin esim. vastaavan summan periminen jäsenmaksuina, kehoittaa vastaisuudessa pyrkimään siihen, että välityspalkkioitten merkitys yhdistyksien taloudessa tulisi yhä suuremmaksi.

Metsänhoitoyhdistyksien *menoista* on komitean käytettävissä tilastoa ainoastaan 104 yhdistyksestä, jotka kuitenkin siinä määrin jakaantuvat eri osiin maata, että niistä saatuja suhdelukuja voidaan pitää keskimäärää edustavina. Näitten yhdistyksien suoranaiset rahamenot jakaantuivat v. 1936 seuraavasti:

Metsäammattimiesten palkkaus	1.47 milj. mk.	72.0 %
Muut menot	0.57 „ „	28.0 %
	2.04 milj. mk.	100.0 %

Tärkeimpänä menoeränä on siis metsäammattimiesten palkkaus, johon keskimäärin on mennyt lähes $\frac{3}{4}$ yhdistyksien rahamenoista. Tuo suhde vaihtelee eri osissa maata suunnilleen rajoissa 60—90 %. Siellä, missä yhdistystoiminta on kehittynyttä ja monipuolista, nousevat „muut” menot suhteellisen suuriksi, kun taas alkavien metsänhoitoyhdistyksien menot hyvinkin tarkasti voivat rajoittua metsäammattimiesten palkkoihin. Alkuperäistietojen kirjavuuden takia ei ole mahdollista lähemmin eritellä „muitten” menojen jakaantumista. Huomattavia menoeriä ovat täällä erityisesti tilapäiset apulaiset sekä lisäksi kalustomenot, Metsälehdien tilauksen avustaminen jne.

Metsänhoitoyhdistyksien *varoista ja veloista* ei voida esittää tilastoa. Kuitenkin on yleisesti tunnettua, että suuri osa yhdistyksistä toimii varsin niukoissa varoissa ja osaksi velkaantuneenakin. Valtiolta viime vuosina saatu avustus on tosin vaikuttanut helpottavasti, mutta toisinaan on saatu todeta, että runsaanlainen valtion apu on houkuttanut pitämään yhdistyksen omat tulot kestävämmän alhaisina. Kuten jo äsken mainittiin ovat todella turvatun taloudellisen aseman yleensä saavuttaneet ensi sijassa ne yhdistykset, joitten kaupallinen toiminta on hankkinut yhdistyksille tuntuja välityspalkkioita. Myöskin silloin kuin sekä jäsenmaksut että toimitustaksat alun perin on asetettu riittävän korkeiksi ovat jotkut yhdistykset saaneet säästöjä syntymään. Kuitenkin ovat toistaiseksi aivan harvalukuisia esim. ne yhdistykset, jotka ovat jaksaneet hankkia neuvojan asuttavaksi oman talon.

Yleisenä vaikutelmana yhdistyksien tämän hetken taloudellisesta asemasta on, että tulot ja menot joten kuten menevät tasoihin niin

kauan kuin nykyistä hyvää aikaa riittää. Silloinhan näet työtilauksia on runsaasti — enemmänkin kuin mitä ehditään suorittaa — ja myöskin valtiolta saatava avustus on nykyvuosina ollut suhteellisen runsas. Mutta moni metsänhoitoyhdistystoiminnassa mukana ollut on jo kysynyt: Miten käy kun ajat huononevat, kun työtilauksia ei enää ole yhtä runsaasti ja kun valtiokin ehkä vähentää avustuksiaan? Eikö monen metsänhoitoyhdistyksen silloin ole pakko lopettaa toimintansa, niinkuin usean yhdistyksen toiminta keskeytyi viimeksi sivuutetun pula-ajan alkaessa, ja niinkuin myöskin tiedetään, että monen silloin jo hyvällä alulla olleen yhdistyksen toiminta katkesi maailmansodan puhjettua? Näihin kysymyksiin on vaikea muuta vastausta antaa, kuin että lukuisien *yhdistyksien tulevaisuus tässä mielessä todella on sangen epävarma.*

Mm. tätä taustaa vastaan on ymmärrettävä se, miten suuria vaikeuksia metsänhoitoyhdistyksillä on ollut pystyvien neuvojavoimien saamisessa palvelukseensa. Nykyhetkellä tosin vallitsee yleinen metsätyönjohtajien puute, joka erikoisesti juuri nyt on tehnyt tästä kysymyksestä aivan päivän polttavan, mutta jo aikaisempinakin vuosina, jolloin metsätyönjohtajia oli työttöminäkin, saivat metsänhoitoyhdistykset kokea vaikeuksia. Metsätyönjohtajat ovat kovin usein olleet valmiit ensimmäisen tilaisuuden tarjoutuessa jättämään paikkansa metsänhoitoyhdistyksessä, siirtyäkseen sellaisille työnantajille, jotka ovat näyttäneet varmemmilla ja vakavaraisemmilla kuin yhdistykset. Työnjohtajathan ovat mahdollisimman läheltä saaneet kokea, miten „kädestä suuhun” monenkin metsänhoitoyhdistyksen tulot ja menot kulkevat, ja he eivät ole voineet jättää jatkuvaa toimeentuloaan näin epävarmalle pohjalle. Osoituksena siitä, että metsänhoitoyhdistyksien työnjohtajat todella useasti ovat vaihtuneet, voidaan mainita, että Metsälehdeissä on ollut haettavaksi julistettuja metsänhoitoyhdistyksien neuvojantoinia vuonna 1936 117 ja vuonna 1937 syyskuun puoliväliin mennessä 146.

Metsänhoitoyhdistykselle on pystyvän ja pysyvän neuvojan saaminen elinkysymys. „Millainen neuvoja sellainen yhdistys”. Työ metsänhoitoyhdistyksessä on monipuolista, itsenäistä ja kysyy suorittajaltaan henkistä joustavuutta. Pystyville miehille on valmistuttava suorittamaan heidän työnsä arvon mukainen palkka sekä turvaamaan heidän jatkuva toimeentulonsa yhtä hyvin kuin mitä toiset työnantajat tekevät. Näin tapahtuu vasta sitten kuin metsänhoitoyhdistyksen talous saatetaan vakavaksi ja tilapäisistä heilahduksista riippumattomaksi.

Eri järjestöjen toiminnan vertailua.

Metsänhoitolautakuntain ja -yhdistysten sekä metsänparannus-toiminnan välityksellä suoritetaan, kuten edellä on nähty, yksityis-metsissämme nykyisin jo huomattavan runsas työmäärä. Yleiskuvan saamiseksi tästä tehdään seuraavassa eräitä vertailuja, jotka samalla valaisevat lautakuntain ja yhdistysten suhteellista merkitystä. Keskus-metsäseurojen hoitamaa metsänparannustoimintaa tähän vertailuun ei kuitenkaan ole otettu mukaan siitä syystä, että tällä taholla suori-tettava työ pääosalta on perusparannuksen luontoista eikä sitä siis voida rinnastaa siihen jatkuvaan metsänhoitotyöhön, jota metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten työ suurimmalta osalta on.

Kysymyksessä olevien järjestöjen palveluksessa olevien neuvojien lukumäärästä sisältää alempana oleva asetelma lukuja. Tähän ei ole otettu mukaan tilapäisiä apulaisia.

	Metsänhoito-lautakuntain neuvot	Metsänhoito-yhdistysten neuvot	Yhteensä
1935	170	189	359
1936	187	232	419

Kysymyksessä olevien järjestöjen palveluksessa on siis nykyisin jo varsin mieslukuinen määrä vakituisesti palkattua neuvotavoimaa. Metsänhoitoyhdistyksien lukumäärän voimakas lisääntyminen erikoi-sesti v. 1936 on tuonut mukanaan myöskin neuvotien luvun suuren enentymisen, niin että yhdistyksien neuvotien lukumäärä nykyisin jo on melkoista suurempi kuin lautakuntain metsätalousneuvotien luku.

Seuraavaan asetelmaan on merkitty, suuriko on ollut metsänhoito-lautakuntain ja metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöitten „metsänhoi-dollisiin töihin ja metsätalouden edistämiseen”¹⁾ käyttämien toimi-tuspäivien lukumäärä. Tällöin on katsottu, että yhdistyksien neuvotien aika kokonaisuudessaan on kulunut näihin töihin. Rinnalle on lisäksi merkitty metsänhoitolautakuntien taholla käytettyjen lainvalvonta-päivien lukumäärä sekä kaikkien päivien yhteissumma.

Vuosi	Toimituspäiviä käytetty metsänhoidollisiin töi-hin ja metsätalouden edistämiseen ¹⁾			Toimituspäiviä käytetty lain-valvontaan	Toimituspäiviä kaiken kaikkiaan
	metsänhoito-lautakunnat	metsänhoito-yhdistykset	yhteensä		
1929	14,342	10,900	25,242	9,832	35,074
1930	21,878	19,567	41,445	9,473	50,918
1931	24,080	17,865	41,945	9,021	50,966
1932	27,876	19,592	47,468	8,605	56,063
1933	35,644	19,538	55,182	8,983	64,145
1934	41,219	26,786	68,005	13,109	81,114
1935	41,579	36,173	77,752	14,166	91,918
1936	47,136	49,015	96,151	15,430	111,581

1) „Muut työt” on luettu tähän mukaan.

Metsänhoidollisiin töihin ja metsätalouden edistämiseen käytetty-jen toimituspäivien lukumäärä on siis vuosi vuodelta lisääntynyt molempien järjestöjen taholla. Metsänhoitoyhdistyksien kohdalla tosin on pysähdystä ja pientä taantumistakin huonoina vuosina 1931—1933, mutta sen jälkeen on nousu juuri tällä taholla ollut erikoisen voima-kas. Vuonna 1936 ovat metsänhoitoyhdistykset menneet jopa metsänhoitolautakuntien edelle. Lainvalvontaan käytettyjen toimituspäivien lukumäärä on sängen vähäinen verrattuna metsänhoidollisiin ja metsä-talouden edistämiseen kaiken kaikkiaan käytettyjen päivien määrään. Kaikkien toimituspäivien yhteissummasta olivat lainvalvontapäivät v. 1935 15.5 % ja v. 1936 13.8 %.

Yksityiskohtaisemman käsityksen saamiseksi metsänhoitolautakun-tain ja -yhdistysten taholla suoritettujen toimituspäivien jakaantumi-sesta eri työryhmien kesken eri osissa maata, on taulukkoon 10 mer-kitty lautakunnittain ko. numerosarjat vuodelta 1936. Taulukkoon on myöskin laskettu, suuriko on ollut toimituspäivien määrä metsämaan hehtaaria kohden. Metsämaan alana on tällöin pidetty tuonnempana taulukossa 12 esitettyjä lukuja.

Taulukko 10. Toimituspäivien jakaantuminen v. 1936.

Metsänhoitolautakunta	Metsänhoi-to-työt ja metsä-tal. edistämisiin	Lainvalvonta-työt	Muut toiminta	Metsänhoi-to-lautakunnat yhteensä	Metsänhoi-to-yhdistykset yhteensä	Lautakunnat ja yhdistykset kaikkiaan	Toimituspäiviä 100 metsä-ha kohden		
							Metsänhoitoyhdistykset	Metsänhoitoyhdistykset	Yhteensä
toimituspäivien lukumäärä									
Lounais-Suomi	1,293	397	99	1,789	4,379	6,168	0.45	1.10	1.55
Satakunta	1,352	729	109	2,190	5,939	8,129	0.52	1.41	1.93
Etelä-Häme	970	519	56	1,545	5,807	7,352	0.31	1.16	1.47
Pohjois-Häme	2,082	503	83	2,668	3,978	6,646	0.54	0.80	1.34
Itä-Häme	2,397	649	74	3,120	2,297	5,417	0.65	0.48	1.13
Etelä-Savo	2,886	801	73	3,760	2,207	5,967	0.48	0.28	0.75
Etelä-Karjala	4,398	1,243	162	5,803	4,750	10,553	0.57	0.47	1.04
Itä-Karjala	3,030	1,200	122	4,352	1,465	5,817	1.06	0.35	1.41
Pohjois-Karjala	3,393	1,284	232	4,909	1,101	6,010	0.70	0.16	0.86
Pohjois-Savo	4,340	1,412	267	6,019	3,816	9,835	0.67	0.43	1.10
Keski-Suomi	3,089	1,086	160	4,335	3,039	7,374	0.56	0.40	0.96
Etelä-Pohjanmaa	2,592	820	125	3,537	2,292	5,829	0.60	0.38	0.98
Keski-Pohjanmaa	2,263	868	234	3,365	1,053	4,418	0.94	0.29	1.23
Kainuu	2,714	707	355	3,776	99	3,875	0.87	0.02	0.89
Pohjois-Pohjanmaa	2,047	870	188	3,105	419	3,524	0.31	0.04	0.35
Perä-Pohjola ja Lappi	3,142	1,260	227	4,629	—	4,629	0.46	—	0.46
Helsinki	680	449	112	1,241	5,521	6,762	0.36	1.62	1.98
Vaasa	1,669	633	121	2,423	853	3,276	0.72	0.26	0.98
Yhteensä	44,337	15,430	2,799	62,566	49,015	111,581	0.57	0.45	1.02

Suhteellisesti runsain on käytettyjen toimituspäivien lukumäärä ollut lounaisten metsänhoitolautakuntien alueilla ja myöskin Etelä-Karjalassa, suurimmat luvut ovat Helsingin ja Satakunnan metsänhoitolautakuntien alueilta (1.98 ja 1.93 päivää/100 ha). Luvut eivät kuitenkaan kovinkaan paljon vaihtele eri metsänhoitolautakuntien alueilla, paitsi kahta pohjoisinta lautakuntaa, joita koskevat — tosin muita epävarmemmat — luvut ovat verraten paljon toisia pienemmät. Toimituspäivien yhteissumman jakaantumisessa lautakuntain ja yhdistysten kesken on suurta eroa eri metsänhoitolautakuntien alueilla. Taulukon sisältämien lukujen lisäksi esitettäköön tämän valaisemiseksi seuraava yhdistelmä:

	5 lounaista metsänhoito- lautakuntaa	Muut lauta- kunnat paitsi 3 pohjoisinta	3 pohjoisinta lautakuntaa
Yhdistyksien toimituspäiviä	73.1 %	35.5 %	4.3 %
Laufakuntain „	26.9 „	64.5 „	95.7 „
Yhteensä	100.0 %	100.0 %	100.0 %

Toimituspäiviä 100 metsähehtaaria kohden:

yhdistykset	1.19 päivää	0.36 päivää	0.02 päivää
lautakunnat	0.44 „	0.66 „	0.47 „
Yhteensä	1.63 päivää	1.02 päivää	0.49 päivää

Yksityismetsälain 8 §:ssä edellytettyjä katselmuksia pidetty 100 metsää hallitsevaa maatilaa (5 + metsäha) kohden

0.37 katselm. 1.08 katselm. 2.31 katselm.

Viiden lounaisimman metsänhoitolautakunnan alueella tulee siis lähes $\frac{3}{4}$ kaikista toimituspäivistä yhdistyksien tilille, keskiosissa maata n. kolmannes ja pohjoisimpien lautakuntien alueilla, missä yhdistystoiminta v. 1936 on ollut alkavaa, aivan pieni osa. Samaan tapaan muuttuvat myöskin ne luvut, jotka osoittavat yhdistyksien puolesta suoritettujen toimituspäivien lukumäärää metsähehtaaria kohden. Metsänhoitolautakuntien puolesta suoritettujen päivien määrä sen sijaan ei keskimääräisesti osoita suurtakaan vaihtelua. Viidessä lounaisimmassa alueessa on lautakuntien puolesta suoritettu jokseenkin yhtä paljon toimituspäiviä (0.44 päivää/100 ha) kuin kolmen pohjoisimman lautakunnan alueella (0.47 päivää/100 ha). Keskiosissa maata olevien lautakuntien luku on jonkin verran suurempi (0.66 päivää/100 ha).

Äskeisen asetelman alimmalle riville on lisäksi laskettu lautakuntien toimittamien yksityismetsälain 8 §:ssä edellytettyjen katselmusten lukumäärä sataa vähintään 5 ha metsää omistavaa maatilaa kohden. Viiden lounaisimman lautakunnan alueella katselmuksia on ollut suhteellisesti paljon vähemmän (0.37 katselm./100 tilaa) kuin

maan keskiosien lautakuntien ja kolmen pohjoisimman lautakunnan alueilla (1.08 ja 2.31 katselm./100 tilaa). Nämä luvut kuvaavat sitä käytännöstä hyvin tunnettua tosiseikkaa, että *kuta voimakkaammaksi metsänhoitoyhdistystoiminta on kehittynyt sitä vähemmän joudutaan soveltamaan yksityisen vapaata metsänkäyttöoikeutta rajoittavia säännöksiä.*

Toinen kohta, jossa metsänhoitolautakuntien ja -yhdistyksien toimintaa on syytä rinnastaa, on leimattujen puutavaroitten määrä. Kuten edellä on osoitettu, muodostaa nimittäin metsien leimaaminen varsin tärkeän osan molemmilla tahoilla suoritettavista töistä. Kysymyksessä oleva rinnastus on suoritettu taulukossa 11.

Taulukko 11. Metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistyksien toimesta leimatut puumäärät. 1)

Vuosi	Järeä puu			Pienpuu		
	lauta- kuntien leimaukset	yhdis- tyksien leimaukset	yhteensä	lauta- kuntien leimaukset	yhdis- tyksien leimaukset	yhteensä
	leimattu milj. runkoa			leimattu milj. p.-m ³		
1929	1.82	(1.17)	(2.99)	0.85	(0.37)	(1.22)
1930	1.96	(1.20)	(3.16)	0.81	(0.70)	(1.51)
1931	1.31	(0.74)	(2.05)	0.46	(0.38)	(0.84)
1932	3.23	(1.56)	(4.79)	0.83	(0.70)	(1.53)
1933	5.56	(2.88)	(8.44)	1.22	(0.69)	(1.91)
1934	6.04	(2.81)	(8.85)	1.92	(1.03)	(2.95)
1935	3.00	2.64	5.64	1.86	1.86	3.72
1936	5.30	6.56	11.86	1.86	2.36	4.22
	leimattu puumäärä prosentteina hakattavaksi ilmoitetusta puumäärästä					
1929	9.0	(6.0)	(15.0)	13.9	(6.4)	(20.3)
1930	12.3	(7.9)	(20.2)	16.2	(16.6)	(30.8)
1931	12.2	(7.1)	(19.3)	19.4	(16.8)	(36.2)
1932	18.5	(9.2)	(27.7)	18.7	(16.4)	(35.1)
1933	16.1	(8.5)	(24.6)	20.0	(11.9)	(31.9)
1934	20.5	(10.0)	(30.5)	25.9	(14.5)	(40.4)
1935	14.5	12.7	27.2	25.4	25.4	50.8
1936	13.2	16.3	29.9	19.8	25.2	45.0
Kesk. vv. 1929—36	14.9	(10.5)	(25.4)	20.4	(16.5)	(36.9)

Järeän puun kohdalla on metsänhoitolautakuntien leimaama puumäärä ollut osaksi huomattavastikin suurempi yhdistyksien vastaavaa lukua aina vuoteen 1936, jolloin yhdistyksien luku on mennyt edelle. Leimatun pienpuun määrä on sen sijaan molemmilla tahoilla ollut useana vuotena suunnilleen tasoissa. Vuonna 1936 on metsänhoitoyhdistyksien luku tässäkin suurempi.

Erikosen mielenkiintoista on edelleen tarkastella, miten suuri leimattu puumäärä on ollut verrattuna yksityismetsistä kaiken kaikkiaan myytäväksi kaadettuun puumäärään. Tätä selvittävässä laskelmassa

1) Sulukkeihin merkityistä luvuista puuttavat tiedot ruotsinkielisistä metsänhoitoyhdistyksistä.

voidaan vertausperusteena pitää hakkausilmoituksien sisältämää puumäärää, josta edellä on esitetty tietoja. Tällä tavalla lasketut „leimausprosentit” esitetään nekin taulukossa 11.

Järeitten puitten leimausprosentti on metsänhoitolautakuntien osalta vaihdellut suunnilleen rajoissa 12—20 %, osoittamatta selvää kehityksen suuntaa. Pienpuun osalta ovat vastaavat rajat suunnilleen 16—26 % ja täällä voidaan nähdä leimausprosentin yleensä nousevan. Metsänhoitoyhdistysten kohdalla osoittavat sekä järeän puun että pienpuun leimausprosentit nousevaa suuntaa ja, kuten äsken jo nähtiin, parina viimeisenä vuotena ovat metsänhoitoyhdistykset jo tulleet metsänhoitolautakuntien kanssa tasoihin, vieläpä menneet niistä ohikin. Lautakuntien ja yhdistyksien yhteenlaskettua toimintaa osoittava leimausprosentti on viime vuosina järeän puun osalta ollut suunnilleen 25—30 % ja pienpuun osalta 40—50 %.

On kuitenkin muistettava, että hakkausilmoitukset, joitten sisältämiin puumääriin vertailu on tehty, ovat pienpuun kohdalta huomattavasti epätäydellisempiä kuin järeän puun osalta. Niinpä *Pelttari* on laskenut, että hakkuukautena 1933—1934 ilmoittamatta jääneet hakkuut käsittivät kaikkiaan hakatusta puumäärästä:

ilmoittamattomat järeän puun hakkuut	9.3 %
„ paperipuuhakkuut	22.4 „
„ muun pienpuun hakkuut	25.0 „

Jos siis leimausprosentti olisi laskettu todella hakatun puumäärän mukaan, ei järeän puun ja pienpuun prosenttilukujen erotus olisi tullut niin suureksi kuin mitä taulukko 11 osoittaa. Likimäärin voidaan arvioida, että yksityismetsien koko hakkausmäärästä vv. 1935—1936 suunnilleen 30 % on kaadettu metsänhoitolautakuntien tai -yhdistyksien toimesta leimatuista metsistä.

Tarkastettakoon myöskin leimausprosentin vaihteluita eri osissa maata. Tätä varten on alempana olevaan asetelmaan ryhmitelty metsänhoitolautakunnat samalla tavalla kuin mitä edellä tehtiin s. 48. Luvut koskevat vuotta 1936.

	5 lounaista metsänhoito- lautakuntaa	Muut lauta- kunnat paitsi 3 pohjoisinta	3 pohjoisinta lautakuntaa
Järeä puu:	leimattu puumäärä prosentteina hakattavaksi ilmoitetusta puumäärästä		
lautakuntien leimaukset	6.2	12.7	31.5
yhdistyksien „	33.1	14.5	0.8
Yhteensä	39.3	27.2	32.3
Pienpuu:			
lautakuntien leimaukset	9.5	18.2	24.8
yhdistyksien „	68.8	19.5	2.0
Yhteensä	78.3	37.7	26.8

Leimausprosentti näyttää siis järeän puun kohdalla kaiken kaikkiaan olevan maan lounaisissa osissa noin kymmenkunta prosenttia korkeampi kuin maan keski- ja itäisissä osissa, kun taas pohjoisosiin nähden eroa on vähemmän. Pienpuun leimausprosentti alenee verraten selvästi itää ja pohjoista kohti. Metsänhoitoyhdistyksien osuus leimausprosentin yleisimmässä on maan lounaisosissa varsin huomattava, keskiosissa maata se on huomattavasti vähäisempi, ja Pohjois-Suomessa yhdistyksien merkitys on ollut aivan pieni. — Ilmoittamatta jätetyt hakkuut häiritsevät kuitenkin saadun kuvan yksityiskohtia.

Metsänhoitolautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten *taloutta* ei ole syytä numeroin verrata. Metsänhoitolautakunnille laissa määrätyt tehtävät, palkattujen ammattimiesten erilainen taso ja muutkin seikat estävät vertailun. Lisäksi on huomattava, että metsänhoitolautakuntien suorittamasta työstä osa on tullut myöskin metsänhoitoyhdistyksien hyväksi. Lautakuntien tehtävänä näet on ohjata ja valvoa metsänhoitoyhdistyksen toimintaa, ja tämä kysyy huomattavasti aikaa varsinkin niissä osissa maata, joissa yhdistystoiminta on kehittynyttä. Metsänhoitoyhdistyksen saavuttama yleisyys on sekin suurelta osalta lautakuntain suorittaman valistus- ja jäsentenkeräyksen hedelmää.

Metsänhoitolautakunnat ja -yhdistykset muodostavatkin yhdessä elimellisen kokonaisuuden. Metsänhoitoyhdistyksen toiminta on jo nykyisin melkoisesti muuttanutkin lautakuntien taholta suoritettavan työn luonnetta. Varsinainen käytännöllinen metsätyö on näet yhä suuremmassa määrässä voitu siirtää yhdistyksen suoritettavaksi, samalla kuin lautakuntien työvoima on voitu keskittää muihin tehtäviin.

Metsänhoitoyhdistykset ovat kaiken kaikkiaan tuoneet yksityismetsätalouden edistämistoimintaan tuntuvaan voiman lisän. Yhteensä suoritetusta työmäärästä on yhdistyksien osuus vuosi vuodelta noussut, ovatpa yhdistykset joissakin kohdissa menneet jo lautakuntain edellekin. Yhdistyksien nopea kehitys osoittaa, että metsän oikean hoitamisen oppi ei enää ole pelkkä aate, jota ammattimiehet ikäänkuin viran puolesta koettavat levittää. Metsänhoitoyhdistyksiä perustamalla ja niiden kustannuksista pääosalta itse vastaamalla ovat yhdistyksien jäsenet osoittaneet, että he ovat heränneet käsittämään kunkin metsänomistajan velvollisuudensa *itse huolehtia* metsiensä kunnollisesta hoidosta. *Tässä ilmenee komitean mielestä havaitun kehityksen merkittävien piirre.* Tämä havainto on myöskin välttämättä otettava varteen yksityismetsätaloutemme edistämistyön vastaista kehittämistä suunniteltaessa.

II osa. Komitean ehdotukset.

Yksityismetsätalouden kohottamistyön kehittäminen.

Kohottamistyön vastainen suunta.

Edellä esittämässään katsauksessa on komitea päätenyt siihen, että tilanne yksityismetsissämme nykyisin — keskimääräisesti katsoen — on huolestuttava. Metsien tila on heikko, suoritettavien hakkuiden laatu on suurelta osalta arvostelua kestämatön ja mikä pahinta, metsävarojen ja niihin kohdistuvan hakkausmäärän suhde ei ole oikea. On myöskin nähty, että ne metsien tuoton kohottamista tarkoittavat toimenpiteet, lähinnä metsänparannustyöt, joita yksityismetsissämme nykyisin suoritetaan, mittasuhteiltaan vielä toistaiseksi ovat kokonaisuutena katsoen vähäisiä.

Komitean vakaumuksen mukaan on välttämätöntä, että yksityisessä omistuksessa olevien metsien jatkuvan tuoton turvaamiseksi ja lisäämiseksi sekä yksityismetsätalouden kaikinpuoliseksi kohottamiseksi ryhdytään mitä määrätietoisimmin toimenpiteisiin.

Mitään sellaista keinoa ei voitane esittää, jolla tilanteeseen yhtäkkiä saataisiin parannusta. Kaikissa tämän tapaisissa kysymyksissä ollaan eräiltä osilta sidottuja siihen hitauteen, joka metsien kasvulle on ominainen. Metsän hävittäminen käy käden käänteessä, mutta tehdyn vahingon korjaaminen saattaa kysyä sukupolvien ajan.

Uusien toimintamuotojen etsimiseen ei kuitenkaan liene syytäkään. Onhan käytettävissämme useita jo tähän mennessä tehoaviksi havaittuja keinoja yksityismetsätaloutemme ohjaamiseksi järkipärisiin uomiin. Näistä keinoista on edellisessä tehty selvää. Meillä on yksityismetsälakimme, joka sallii asioiden kulkuun puuttumisen, milloin metsiin on hävittävästi käyty käsiksi. Meillä on tämän lain noudattamista valvova mieslukuinen metsänhoitolautakuntajärjestö, joka lainvalvonnan ohella suorittaa monipuolisesti rakentavaa työtä yksityismetsätalouden hyväksi. Metsänparannustoimintamme pystyy lisäämään

kasvullisen metsämaan alaa ja kohottamaan metsien tuottoa. Ja vihdoin ovat metsänomistajamme itse yhä vilkkaammin ryhtyneet vapaaehtoiseen toimintaan metsätaloutensa hyväksi, josta näkyvänä merkinä ovat lukuisat metsänhoitoyhdistykset.

Lainsäädäntöä ja mainittuja toimintamuotoja edelleen kehittämällä lienee mahdollista yksityismetsätaloutemme hyväksi tehdä, mitä tehtävissä on.

Nyt kysytään: mihin suuntaan tätä kehittämistä on ohjattava, ja erityisesti, onko painopiste tulevaisuudessa oleva lainsäädännön vai muun toiminnan puolella?

Yksityisen vapaata metsänkäyttöoikeutta rajoittava lainsäädäntö herätti aikanaan paljon epäilyksiä sellaisellakin taholla, jolla myönnettiin lain tarkoituksenaan hyvyys. Tähän oli lähinnä syynä se, että laki merkitsi tiettyä yksityisen omistusoikeuden rajoitusta. Että tämä lainsäädäntö näistä epäilyksistä huolimatta tuli voimaan, johtui kai suurelta osalta tietoisuudesta, että yksityismetsätalouden jatkuva tuotto yhteisen edun nimessä välttämättä oli turvattava, tapahtuipa se vaikka omistusoikeutta jonkin verran loukkaamalla.

Nykyinen jo lähes 20 vuoteen perustuva kokemus on osoittanut, että vapaata metsänkäyttöoikeutta rajoittavat säännökset eivät ole herättäneet vakavaksi arvioitavaa vastustusta. Enimmistä tapauksissa on päinvastoin tunnustettu laki kohtuulliseksi ja hyödylliseksi — niitenkin taholla, joiden metsätalouteen lain säännöksiä on jouduttu soveltamaan. Yksityismetsälain olemassa oloa saavat nykyisin lukematomat metsänomistajat kiittää siitä, että heidän metsänsä ovat säilyneet tuottavina. Metsälaki lienee myöskin varsin huomattavalla tavalla vaikuttanut kansamme yleisen ajattelutavan muuttumiseen metsätaloutta kohtaan entistä suopeammaksi. Metsän hävittäminen tuomitaan jo laajoissa osissa maattamme, ja syrjäisilläkin seuduilla voidaan havaita metsätaloudellisen valveutumisen merkkejä.

Yksityismetsälaki ei nykyisessä muodossaan vielä vastaa kaikkia niitä vaatimuksia, joita tälle laille sen omaksuman hengen mukaisesti olisi asetettava. Tästä seikasta ovat myöskin useat asiantuntijat komitealle huomauttaneet. Tämän johdosta ja sen suotuisan kokemuksen perusteella, mikä yksityismetsälaittamme ylipäänsä on saatu, pitää komitea välttämättömänä, että yksityismetsälakia ryhdytään kehittämään sellaiseen suuntaan, että se kaikissa olosuhteissa riittää turvaamaan yksityismetsämme hävityksiltä ja säilyttämään niiden puuvarastot.

Nykytilanteessa ei kuitenkaan vielä riitä, että yksityismetsät „turvataan hävityksiltä”. Edellä esitetty yksityisessä omistuksessa olevien metsävarojen ja niihin kohdistuvan hakkausmäärän tarkastelu on

osoittanut, että määrätietoiset toimenpiteet ovat tarpeen nimenomaisesti näitten tasapainoon saattamiseksi. Kaksi keinoa on tällöin käytettävissä: hakkauskäärän vähentäminen ja metsien tuoton kohottaminen.

Yksityismetsiemme hakkauskäärä on erittäin voimakkaista taloudellisista tekijöistä riippuvainen. On perin vaikeata ajatella sellaisia laissa säädettyjä perusteita, joitten nojalla oikeudenmukaisesti voitaisiin lähteä säännöstelemään tätä hakkauskäärää. Mahdollisten tätä tarkoittavien rajoitusten soveltaminen johtaisi yksityistapauksissa varmaankin ylivoimaisiin käytännöllisiin vaikeuksiin. On myöskin muistettava, että hakkauskäärän rajoittaminen ei vaikuta ainoastaan metsänomistajan rahatuloihin, vaan että siitä ovat riippuvaisia myöskin työväestö, liikenne, teollisuus, pääomamarkkinat, lyhyesti sanoen koko talouselämämme. Hakkauskäärän supistamiseen johtavat pakkotoimenpiteet muodostuvat näin ollen seurauksiltaan varsin laajakantoisiksi ja niiden toteuttamiseen liittyy erittäin raskas vastuu koko yhteiskuntaan nähden. Keinona, jolla yksityismetsäinkin hakkauskäärää suunnitelmallisesti voidaan rajoittaa, on kuitenkin viitattava siihen, että pidättäydytään puun käyttöä laajentamasta yli metsien kantokyvyn.

Metsien tuoton lisäämiseen on näissä oloissa huomio ensi kädessä kiinnitettävä, ja komitean käsityksen mukaan onkin tällä taholla olemassa huomattavia mahdollisuuksia tilanteen korjaamiseksi. Näitten mahdollisuuksien hyväksikäyttämistä pitää komitea ehdottoman välttämättömänä ja vastainen toiminta olisi suunnattava juuri tähän. Komitea viittaa erityisesti siihen tosiseikkaan, että yksityismetsistämme nykyisin varsin suuri osa on vajatuottoisessa kunnossa, ja että hakkuiden yhä edelleenkin heikkona pysyttelevä laatu, hakkauskäärän runsauden ohella, on eräänä pääesteenä metsien tilan kohottamisen tiellä.

Komitean vakaumuksen mukaan voidaan edellä kuvattuun yksityismetsien hakkuutilanteeseen nopeimmin ja kivuttomimmin saada korjausta siten, että nämä metsät mahdollisimman nopeasti kautta linjan saatetaan määrätietoisesti metsänhoidon kohteiksi. Kokemus on näyttänyt, että sikäli kuin hakkuiden laatu paranee, samalla yleensä hakkauskääräkin saadaan vähenemään metsän jatkuvan tuoton kannalta kohtuulliseen määrään. Metsänhoitoa levittämällä voidaan näin ilman nimenomaisia rajoituksiakin vaikuttaa myöskin metsien hakkauskäärän suuruuteen.

Komitea asettaa näin ollen vastattavakseen kysymyksen: *Miten voidaan kaikki maamme yksityismetsät nopeimmin ja tehokkaimmin saattaa määrätietoisesti metsänhoidollisen toiminnan piiriin?*

Tätä päämäärää ei komitean käsityksen mukaan voida saavuttaa yksinomaan lainsäädännöllistä tietä. Tässä on ennen kaikkea vedettava metsänomistajiin itseensä, herätettävä heidän harrastuksensa ja saatava heidät vakuutetuiksi siitä, että oma taloudellinen etu tinkimättömästi vaatii metsien kunnollista hoitamista. Ilman metsänomistajien harrastusta ja vakaata pyrkimystä jäävät kaikki yritykset yksityismetsien hoidon kohottamiseksi puolitehen. Ja metsänomistajiemme omat voimat riittänevätkin tämän päämäärän saavuttamiseen, kunhan kysymyksen tulevalle toiminnalle valtiovaltan puolelta luodaan eräitä välttämättömiä edellytyksiä.

Komitea haluaa erikoisesti viitata metsänomistusolojemme kehitykseen. Vuoden 1929 maataloustiedustelun mukaan oli metsää hallitsevia viljelmiä Suomessa n. 232,000, joista n. 175,000 käsitti metsää vähemmän kuin 50 ha. Mainitun vuoden jälkeen on kehitys edelleen sangen voimakkaasti kulkenut yhä vallitsevampaa pienmetsätaloutta kohti. On miltei mahdotonta ajatella sellaista järjestelmää, joka voisi ottaa vastatakseen esim. juuri kaikkien pienmetsien oikeasta hoidosta, ellei näitten metsien omistajia itseään saada ensi sijassa tämän asian hyväksi työskentelemään.

On siis etsittävä ne keinot, joita käyttäen metsänomistajien harrastus ja toiminta parhaiten saadaan suuntautumaan oman metsätalouden hyväksi tehtävään työhön. Tällöin kääntyy huomio itsestään metsänomistajiemme tähänastiseen oma-aloitteiseen toimintaan, joka kuten tunnettua on keskittynyt *metsänhoitoyhdistyksiin*. Nämä yhdistykset, joitten toimintaa edellä jo on selostettu, ovat vakuuttavasti näyttäneet, että ne tarjoavat erinomaisen keinon yksityismetsätalouden kaikinpuoliseksi kohottamiseksi. Metsänhoitoyhdistyksiä synty ja niiden osakseen saama kannatus todistavat myöskin, että metsänomistajamme jo laajassa mitassa ovat valmiit sellaiseen omakohtaiseen toimintaan, joka komitean käsityksen mukaan on kaikkien yksityismetsätalouden kohottamispyrkimyksien perusedellytyksenä.

Metsänhoitoyhdistyksiä toimintaa edelleen kehittämällä voidaan komitean käsityksen mukaan nopeimmin, tehokkaimmin ja valtiovaltalalle pienimpiä kustannuksia aiheuttaen toteuttaa edellisessä asetettu päämäärä: *saattaa kaikki metsät hyvään hoitoon.*

Edellä jo viitattiin siihen elimelliseen kokonaisuuteen, jonka metsänhoitolautakunnat ja -yhdistykset muodostavat. Metsänhoitoyhdistyksiä toiminnan kehittäminen tapahtuu komitean käsityksen mukaan parhaiten juuri tämän kokonaisuuden puitteissa. Eräät uudistukset ovat tällöin lautakuntienkin taholla tarpeellisia, mutta päähuomio on kuitenkin kiinnitettävä siihen, miten yhdistystoiminnan edellytykset saataisiin tarkoitusta vastaaviksi.

Yksityismetsätaloutemme nykytilanteen vaatimia toimenpiteitä harkittaessa on komitean käsityksen mukaan lähinnä kuljettava kahta linjaa, kuten tähänkin mennessä. On toisaalta kehitettävä voimassa oleva yksityismetsälaki sellaiseksi, että siitä saadaan metsävarojemme säilymiselle ja karttumiselle välttämätön selkäranka. Toisaalta on kehitettävä yksityismetsätalouden hyväksi tehtävää edistämistoimintaa ja mahdollisimman nopeasti saatettava kaikki yksityismetsät määrätietoisien metsänhoidollisen toiminnan piiriin.

Vuimeksi mainittu päämäärä, joka olisi otettava pyrkimyksien ydinkohdaksi, voidaan komitean käsityksen mukaan parhaiten saavuttaa metsänhoitoyhdistyksen välityksellä.

Komitea ei ole katsonut asiakseen ryhtyä laatimaan ehdotusta yksityismetsälain täydentämiseksi, erittäinkin kun komitea on saanut tietää, että Keskusmetsäseura Tapio, jolle aloitteen tekeminen näissä kysymyksissä lähinnä kuuluu, jo on ryhtynyt asian vaatimiin toimenpiteisiin. Komitea keskittää ehdotuksensa metsänhoitoyhdistyksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Tämän ohella kiinnittää komitea huomionsa myöskin metsänhoitolautakuntien toiminnan kehittämiseen siltä osalta, joka koskee metsänhoitoyhdistyksen ohjaamista ja valvomista. Metsänparannuspuolta, jota koskevassa kysymyksessä komitea jo aikaisemmin on Valtioneuvostolle esittänyt mielipiteensä, komitea sen sijaan tässä käsittelee vain ohimennen. Metsätalouden alalla suoritettavaa yleistä opetustoimintaa ja valistustyötä, jonka tehostamista komitea pitää erittäin tärkeänä, komitea myöskään ei käsittele. Tätä kysymystä valmistelemaan on Valtioneuvosto hiljattain asettanut erikoisen komitean.

Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan kehittäminen ja metsänomistajien itseverotus.

Metsänhoitoyhdistyksen yleistä kehitystä, niiden toimintaa ja taloutta edellä selostettaessa on havaittu eräitä puutteellisuuksia ja vaikeuksia, joihin yhdistystoimintaa kehittämään käytäessä huomio lähinnä olisi kiinnitettävä. Tällaisia kohtia ovat:

1. Varsinkin valtakunnan itäisissä ja pohjoisissa osissa on vielä paljon pitäjää, joihin metsänhoitoyhdistystä ei ole saatu syntymään. Nämäkin alueet on liitettävä yhdistyksen toimintapiireihin, erittäinkin kun metsänhoitoyhdistyksen toiminnalla näissä oloissa olisi erikoinen merkitys.

2. Metsänhoitoyhdistyksiin liittyminen on niissäkin pitäjissä, joissa yhdistys toimii, usein jäänyt verraten vähäiseksi. On pyrittävä keräämään kaikki metsänomistajat yhdistyksen jäseniksi. Tämä on välttämätöntä siitäkkin syystä, että keskikokoisten ja suurehkojen metsäalojen omistajia nykyisin on suhteellisesti paljon runsaammin yhdistyksen jäsenenä kuin pienmetsänomistajia. Metsänhoitoyhdistyksen nykyinen jäsenistö edustaa myöskin keskitasoa valistuneempia metsänomistajia, joitten metsiä todennäköisesti hoidettaisiin tavallista paremmin siinäkin tapauksessa, ettei metsänhoitoyhdistystä olisi olemassa.

3. Metsänhoitoyhdistyksen talous on toistaiseksi ollut verraten heikkoa. Tästä on ollut haittaa yhdistyksen toiminnan vakavuudelle ja se on estänyt toimintaa laajentamasta. Yhdistyksen taloudellisen aseman vakauttaminen on keskeinen tehtävä.

4. Pätevien ammattimiesten saanti on yhdistyksille tuottanut vaikeutta. Riittävän ja laadultaan yhdistyksen tarpeita vastaavan ammattimiehistön saanti on menestyksellisen yhdistystoiminnan välttämätön edellytys ja se on saatava turvatuksi.

5. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ohjaaminen ja valvominen, joka kuuluu metsänhoitolautakunnille, vaatii lautakuntien taholla eräitä järjestelyjä.

Metsänhoitoyhdistyksen vastainen kehittäminen keskittyy tärkeältä osalta kahteen pääkysymykseen. *Ensinnäkin:* mistä saadaan metsänhoitoyhdistyksen toiminnan laajentamiseen tarvittavat varat? *Ja toiseksi:* miten voidaan kaikki metsänomistajat saada liittymään yhdistykseen ja käyttämään yhdistyksen jäsenyyden tarjoamia etuja?

Rahakysymyksen yksinkertaisena ratkaisuna voidaan ajatella, että valtio kokonaan tai ainakin huomattavalta osalta ryhtyy vastamaan metsänhoitoyhdistyksen menoista. Tälle linjalle komitea ei kuitenkaan ole halunnut lähteä. Metsänhoitoyhdistykset ovat ennen kaikkea metsänomistajien omia taloudellisia yhteenliittymiä ja niiden suoritettavana olevat työt ovat pääasiallisesti järkiperaiseen metsätalouteen kuuluvia säännönmukaisia tehtäviä, joista aiheutuvat kustannukset on katsottava metsätalouden uusiutuviksi liikekustannuksiksi. Näitä ei ajanmittaan voida asettaa kenenkään muun kuin metsänomistajien itsensä maksettavaksi. Jos minkään taloudenhaaran, täytyy metsätalouden meidän maassamme pystyä itse maksamaan omat kustannuksensa. Kustannuksien siirtäminen jonkin toisen kuin metsänomistajien itsensä maksettavaksi merkitsisi poikkeamista siitä omaloitteisuuden ja omavaraisuuden tärkeästä periaatteesta, jonka metsänhoitoyhdistykset jo ovat omaksuneet ja jota komitea pitää eräänä yksityismetsätalouden kohottamistyön tärkeimpänä edellytyksenä.

Komitean käsityksen mukaan voidaan asia parhaiten hoitaa seuraamalla tietä, johon on viitattu siinä valtioneuvoston kirjelmässä, jolla komitea on tehtävänsä asetettu. Tässä kirjelmässä tehdään kysymys: „Millä metsänomistajain omakohtaisella toimenpiteellä, esim. manttaalikunnille suoritettavalla metsäpinta-alaan tai metsänmyyntiin kohdistuvalla verolla, voitaisiin edistää metsänhoitoyhdistysten perustamista jokaiseen kuntaan?”

Kysymystä metsänomistajien itseverotuksesta käsitellessään on komitea päätenyt siihen, että tällainen itseverotus on mahdollinen toteuttaa ja että tätä tietä sopivimmin voidaan hankkia ne varat, jotka takaavat metsänhoitoyhdistyksien vastaisen toiminnan vakaavuuden.

Komitea ehdottaa, että metsänomistajien itseverotuksen toteuttamiseen ryhdytään ja että tämä verotus saa nimen metsänhoitomaksu. Metsänhoitomaksun tuotto olisi käytettävä metsänhoitoyhdistyksien toiminnan rahoittamiseen.

Käsiteltäväksi nousee nyt kysymys siitä, millaiseksi muodostuu metsänomistajan ja metsänhoitoyhdistyksen välinen suhde. Jos metsänomistajat joutuvat suorittamaan metsänhoitomaksua ja jos näin kerätty rahasumma luovutetaan metsänhoitoyhdistyksien käytettäväksi, on ajatus lähellä, että metsänhoitoyhdistyksen kuuluminen yksin tein järjestetään kaikille pakolliseksi. Metsänhoitoyhdistykseen kuulumispakkoa onkin komitea harkinnut. Kuitenkin on komitea päätenyt siihen, että metsänhoitoyhdistykseen kuuluminen olisi jätettävä vapaaehtoiseksi.

Tähän on tärkeältä osalta johdettu psykologisista syistä, mutta samaan tulokseen on tultu myöskin, kun lähemmin on koetettu eritellä, mitä etuja mahdollisesta yhdistykseen kuulumispakosta olisi.

Metsänomistajien suhde metsänhoitoyhdistykseen muodostuu erilaiseksi sen mukaan, perustuuko jäsenyys paktoon vai vapaaehtoisuuteen. Metsänomistaja on periaatteessa kaikkea pakkoa vastaan. Monesti hän voi innolla suhtautua johonkin asiaan, jota hän omasta aloitteestaan on ryhtynyt harrastamaan, samalla kuin miltei voidaan olla varmoja torjuvasta suhtautumisesta, jos asiaa hänelle ryhdytään väkipakolla tyrkyttämään. Kuten edellä jo useasti on huomautettu, ei yksityismetsätalouden kohottamisessa milloinkaan voida toivoa tyydyttäviä tuloksia, ellei metsänomistajia itseään saada metsätaloudelliseen työhön mukaan. Metsänomistajan henkilökohtaisen panoksen osuus käy sitä suuremmaksi kuta pienemmistä tiloista on kysymys. Pakollinen liittyminen metsänhoitoyhdistykseen saattaisi monessa ta-

pauksessa vaikuttaa kielteisesti omakohtaiseen toimintaan perustuvan metsänhoidon harrastuksen syntymiseen ja lujittumiseen.

Pakollisella yhdistykseen kuulumisella voitettavissa oleva hyöty on myöskin varsin kyseenalainen. Yhdistystoiminnan rahoittamisen kannalta näet pakollisella jäsenyydellä ei voi olla suurta merkitystä, jos yhdistys joka tapauksessa saa käytettäväkseen metsänhoitomaksun tuoton. Jotta metsänhoitoyhdistykseen kuulumispakolla voitettaisiin joitakin etuja, pitäisi samalla säätää velvollisuus käyttää metsänhoitoyhdistyksen palkkaamaa ammattimiestä ja noudattaa hänen antamia ohjeita, milloin tiettyä lajia olevia töitä metsissä on suoritettava. Tällaisen velvoituksen toteuttaminen kohtaa kuitenkin huomattavia käytännöllisiä vaikeuksia ja johtaa useihin periaatteellisesti erittäin arveluttaviin seurauksiin, mihin edelläkin jo on viitattu.

Komitean käsityksen mukaan olisi metsänhoitoyhdistyksen jäsenyys vastaisuudessa jätettävä vapaaehtoiseksi.

Metsänhoitomaksun suorittaminen merkitsee tietenkin eräänlaista pakkoa metsänomistajalle. Jokainen kansalainen on kuitenkin jo entuudestaan mitä erilaisimmissa muodoissa tottunut suorittamaan yhteiseksi hyväksi veroja ja maksuja. Sitäpaitsi saa jokainen metsänomistaja suoranaista tai välillistä hyötyä metsänhoitomaksusta yhdistyksen välityksellä ja voidaan pitää luultavana, että metsänomistajat myöskin pyrkivät osallisiksi tästä hyödystä.

Metsänhoitoyhdistykset ovat myöskin nykyisin jo laajalle levinneitä, niiden jäsenistö on sangen runsaslukuinen ja tämä jäsenistö edustaa todennäköisesti metsänomistajakunnan valvutuneinta osaa. Tältä, epäilemättä varsin vaikutusvaltaiselta taholta tuskin tarvitsee odottaa vastustusta metsänhoitomaksuun nähden, jos tämä maksu järjestetään sellaiseksi, ettei se ainakaan mainittavasti nouse metsänhoitoyhdistyksien nykyisiä jäsenkustannuksia suuremmaksi. Yhdistyksien jäsenet kai parhaiten tietävät, miten suureksi hyödyksi yhdistystoiminta on ja osaavat antaa arvoa tämän toiminnan tehostumiselle, varsinkin jos se tapahtuu heidän talouttaan rasittamatta.

Aivan ilman jonkinlaista pakotusta me emme myöskään kohtuullisessa ajassa voi toteuttaa kaikkien yksityismetsien järkiperaistä hoitamista. Oma-alotteista tietä on tosin jo tähän mennessä päästy hyvään alkuun, mutta on syytä luulla, että jäljellä olevalla osalla vaikeudet lisääntyvät. Niihin metsänomistajiin nähden, jotka vielä nykyisin ovat metsiensä hoidon suhteen penseitä, — ja heitä lienee enemmän kuin metsäasian harrastajia — edistytään yksistään vapaaehtoista tietä liian hitaasti. Metsät eivät ole ainoastaan yksityisten

arvokasta omaisuutta, vaan ne muodostavat myöskin niin olennaisen osan meidän kansallisvarallisuudestamme, ettei metsätalouden tuoton kohottamista yhteisen edun nimessä voida jättää yksistään vapaaehtoisten pyrkimysten varaan. Yleinen mielipide maassamme, joka jo on myönteisesti suhtautunut paljon pitemmälle menevän yksityismetsälakimme säännöksiin ja vieläpä vaatinut niitä tiukennettaviksi, tuskin enää voi asettua sitä vastaan, että kohtuullisen metsänhoitomaksun muodossa harjoitetaan painostusta niitä kohtaan, jotka laiminlyöväts hoidon. Tällainen painostus koskee loppujen lopuksi vain niitä, jotka eivät itse ymmärrä tai halua hoitaa omaisuuttaan siten kuin ennenkaikkea heidän oma etunsa vaatii.

On kuitenkin lähdeittävä siitä, että metsänomistajat periaatteessa ovat jokaista uutta veroa ja maksua vastaan. Jos sellainen uusi vero kuin metsänhoitomaksu säädetään, on vaara kieltämättä tarjolla, että kun itse maksun suoritus on vastenmielinen, vastenmielisyys siirtyy myöskin siihen järjestöön tai laitokseen, jota kerätyn veron turvin ylläpidetään. On pelättävissä, että näin voi käydä, jos esim. siihen tapaan kuin Ruotsissa on laita, säädetään maksu, jonka tuotto siirtyy joko välittömästi valtion kassaan tai myöskin yleisesti „yksityismetsätalouden edistämistyön rahoittamiseen”. Tällaista vastenmielisyyttä saattaisi herättää varsinkin se seikka, että metsät ja metsistä saatavat tulot ovat kovin erilaisia eri paikkakunnilla, samalla kuin myöskin yksityismetsätalouden kohottamiseen tarvittavien varojen suhteellinen määrä suuresti vaihtelee. Maksun tuotto jäisi luultavasti alhaiseksi juuri niissä osissa maata, joissa käyttövaroja eniten kaivattaisiin. Hyvämetsäiset seudut joutuisivat siis rahoittamaan metsätalouden kohottamista niillä paikkakunnilla, joissa metsät esim. tunnottomalla hakkaamisella on saatettu häviön partaalle. Tällainen olisi ilmeisesti omiaan herättämään tyytymättömyyttä.

Näissä olosuhteissa on varmaankin ainoa oikea lähtökohta se, että metsänhoitomaksun tuottamat varat jätetään o m a n p a i k k a k u n n a n käytettäväksi.

Metsänhoitomaksun tuotto olisi siis käytettävä metsänhoidon tehostamiseen sillä paikkakunnalla, jossa se on kannettu, ja metsänhoitoyhdistys olisi oleva se laitos, jonka välityksellä tämä päämäärä saavutetaan. Metsänomistajat tuskin katselevat karsaasti sellaista yhdistystä, joka heidän varojensa turvin omalla paikkakunnalla työskentelee heidän taloutensa kohottamiseksi. Voidaan päinvastoin olettaa, että he tuntevat tällaisen yhdistyksen omakseen ja suhtautuvat siihen luottamuksellisesti. Tärkeänä ehtona on kuitenkin, että metsänomista-

jille itselleen säilytetään isäntävalta metsänhoitoyhdistyksissä. Valtion taholta on tietenkin sopivalla tavalla — metsänhoitolautekuntien välityksellä — huolehdittava metsänhoitoyhdistyksen työn tukemisesta ja ohjaamisesta sekä eräissä kohdissa, lähinnä metsänhoidollisen puolen sekä tilien tarkastamisen suhteen, myöskin tarpeellisesta valvonnasta. Mutta muuten on asiat järjestettävä siten, että *metsänomistajain itschallinto säilytetään mahdollisimman koskemattomana.*

Eri paikkakunnilla tulee metsänhoitomaksua joka tapauksessa ilmeisesti kertymään erilaisesti odottamassa olevien töitten määrään verrattuna. Tällaisen epäsuhteen tasoittamiseksi olisi valtiovaltan asetettava käytettäväksi siksi paljon varoja, että vuosittain voidaan antaa metsänhoitoyhdistyksille riittävä, luonteeltaan tasoittava avustus. Nämä varat on kuitenkin otettava suoraan yleisistä varoista, siihen tapaan kuin nykyisinkin on metsänhoitoyhdistyksen valtionavustusten laita. Metsänhoitolautekuntain toiminta, johon metsänhoitoyhdistysten ohjaaminen ja valvominen tulee sisältymään yhä vaativampana tehtävänä, olisi niinkään vastaisuudessa jäävä valtion rahoitettavaksi samaan tapaan kuin mitä tähän astikin on tapahtunut. Samoin edellytetään, että yhteiskunnan varoja edelleenkin asetetaan käytettäväksi erilaisiin metsänparannustöihin. Metsänparannustyöthän ovat luonteeltaan metsätaloudellisia perusparannuksia, eikä niiden rahoittamista ole syytä suunnitella metsänhoitomaksun tuotolla suoritettavaksi.

Metsänhoitomaksusta riippumatta olisi valtion edelleenkin suoranaisesti avustettava metsänhoitoyhdistyksen toimintaa, jolloin tätä tietä voidaan tasoittaa metsänhoitomaksun tuoton ja tarvittavien käyttövarojen välillä ilmeneviä epäsuhteita. Metsänhoitolautekuntien toimintaa varten sekä metsänparannustarkoituksiin olisi valtiovaltan niinkään annettava käyttövaroja samaan tapaan kuin tähänkin asti.

Komitean yksityiskohtaiset ehdotukset.

Metsänhoitomaksulla kerättävä rahamäärä.

Ennen kuin metsänhoitomaksua lähdetään yksityiskohdin suunnittelemaan, on tarpeellista tehdä selväksi, miten suuria rahamääriä maksun välityksellä olisi tarkoituksena kerätä.

Komitean käsityksen mukaan olisi metsänhoitoyhdistyksien toiminta ainakin pääosalta rahoitettava metsänhoitomaksun tuotolla, ja maksun tuotto olisi laskettava sellaiseksi, että metsänhoitoyhdistyksien toiminta voisi laajentua käsittämään kaikki maamme yksityismetsät.

Lähtökohdaksi voidaan ottaa ne luvut, jotka edellä on esitetty metsänhoitoyhdistyksien tuloista ja menoista. Palautetaan mieleen seuraavat keskimäärät vuodelta 1936.

Tulot: Varsinaiset omat tulot sekä paikalliset avustukset yms.	70.3 %
Valtionavustukset	29.7 „
Yhteensä tulot	100.0 %
Menot: Metsäammattimiesten palkkaus	72.0 %
Muut menot	28.0 „
Yhteensä menot	100.0 %

Vuonna 1936 ovat siis yhdistyksien omat tulot sekä paikalliset avustukset yms. keskimääräisesti nousseet suunnilleen yhtä suureen osaan koko tuloista kuin mitä menopuolella suhteellisesti on kulunut metsäammattimiesten palkkaukseen. Yksityistapauksissa nämä suhteet tietenkin tuntuvasti vaihtelevat. Äskeisissä luvuissa on mukana 49 sellaista yhdistystä, joitten toiminta on aloitettu vasta vuonna 1936. Tällaisten aivan nuorten yhdistyksien taloudessa on valtion avustuksella luonnollisista syistä suurempi merkitys kuin vanhemmissa yhdistyksissä, joitten omat tulot yleensä ovat suhteellisesti runsaammat.

Komitea arvioi, että tulevaisuudessa pyöreän luvun 75 % yhdistyksien kokonaismenoista kuluisi vakinaisten ammattimiesten palkkaukseen 25 %:n jäädessä yhdistyksien muihin menoihin. Myöskin yhdistyksen itse hankkimien tulojen ja valtion avustussummien keskimää-

räinen suhde voisi kohtuudella olla sama. Näin ollen pitäisi metsänhoitoyhdistyksien omien tulojen riittää metsäammattimiesten palkkaamiseen. Kun metsänhoitomaksun tuotto ilmeisesti tulisi olemaan keskeisimpänä osana metsänhoitoyhdistyksien tuloissa, saadaan tästä ohje metsänhoitomaksun suuruutta harkitsemaan lähdetessä.

Komitea ehdottaa, että metsänhoitomaksu olisi asetettava sellaiseksi, että se suurin piirtein riittäisi tarvittavien metsäammattimiesten palkkaamiseen, mikä arviolta vastaa noin 75 % yhdistyksien kokonaismenoista. Valtion avustuksen tulisi keskimäärin nousta noin 25 prosenttiin yhdistyksien menoista.

Tällainen järjestely merkitsisi valtion osallistumista metsänhoitoyhdistyksien toiminnan rahoittamiseen suunnilleen samassa suhteessa kuin mitä nykyisinkin tapahtuu.

Voidaan kysyä: onko tarkoituksena rajoittaa metsänhoitoyhdistyksien tulot yksistään metsänhoitomaksuun ja valtiolta saatavaan avustukseen? Näin komitea ei ole ajatellut, vaan päinvastoin on oletettava, että yhdistykset olosuhteitten mukaan tulisivat hankkimaan itselleen muitakin tuloja. Metsänhoitomaksu ja valtion avustus muodostaisivat sellaisen vähimmäismäärän, jonka varassa yhdistystoiminta kaikissa oloissa saavuttaisi vakavuuden. Mutta sikäli kuin toiminta kehittyisi ja monipuolistuisi kysyttäisiin myöskin lisää varoja. Tällaisten hankkimiseen olisi metsänhoitoyhdistyksille jätettävä mahdollisuus.

Tästä syystä komitea ei ole halunnut laskelmissa ottaa lainkaan mukaan ns. *toimitusmaksuja*. Näitten suhteen on nykyisin huomattavaa kirjavuutta ja myöskin erimielisyyttä siitä, onko toimitusmaksuja yleensä ensinkään tarkoituksenmukaista kantaa. Komitean käsityksen mukaan olisi kysymys toimitusmaksujen kantamisesta jätettävä kunkin metsänhoitoyhdistyksen omaksi asiaksi, mutta yhdistystoiminnan vakavuuden takaamiseksi tulisi metsänhoitomaksun ja valtionavun yhteissumman nousta sellaiseksi, että jo senkin varassa toimeen tullaan. Toimitusmaksut olisivat yhdistyksillä ikäänkuin *tuloreservinä*, johon tarpeen vaatiessa voidaan turvautua. Tällaisen reservin olemassaoloa puoltaa sekin, että metsänhoitomaksua koskevat laskelmat ovat arvion varaisia, sekä se, ettei voida arvata tulevaa suhdanne- ja hintakehitystä, joka suuresti vaikuttaa metsänhoitomaksun tuottoon. Toimitusmaksuthan nekin ovat suhdanteista riippuvaisia ja metsänhoitoyhdistyksien toiminnan rahoittamiskeinona niihin liittyy eräitä vaikeuksia, kuten aikaisemmin on osoitettu.

Nykyisissä metsänhoitoyhdistyksissä on jo saatu havaita, että neuvojain palkkaukseen kuluu yhdistyksien menoista sitä vähäisempi osa kuta monipuolisempaa ja kehittyneempää yhdistyksen toiminta on. Keskimääräisesti katsoen on yhdistystoiminta maassamme vielä nykyisin verraten alkavaa. Jos siis vuoden 1936 keskiarvojen perusteella arvioidaan yhdistyksien vastaista taloutta, ei jouduttane ainakaan liian suuriin lukuihin.

* *
*

Metsänhoitomaksulla kerättävän rahasumman suuruutta harkitsemaan lähdetessä on ensin tehtävä laskelma siitä, paljonko metsäammattimiehiä yhdistyksien palvelukseen tarvitaan. Edelleen on arvioitava, suuriko palkkaus on oleva ammattimiestä kohden.

Metsäammattimiesten lukumäärän selville saamiseksi otetaan lähtökohdaksi metsien pinta-ala. Aluksi on ratkaistava, mitkä alatiedot laskelman pohjaksi asetetaan, sillä eri lähteistä saatavat tiedot eivät ole yhtäpitäviä. *Ivessalon* mukaan olivat tässä kysymykseen tulevien omistusryhmien pinta-alat vuonna 1923:

	Kasvullinen metsämaa	Huonokasvui- nen metsämaa milj. hehtaaria	Yhteensä
Yksityiset	11.05	1.84	12.89
Kunnat	0.15	0.03	0.18
Seurakunnat	0.22	0.02	0.24
Nämä yhteensä	11.42	1.89	13.31
Yhtiöt	1.61	0.30	1.91
Kaikkiaan	13.03	2.19	15.22

Vuoden 1929 maataloustiedustelu on toinen lähde, josta saadaan tietää yksityistilojen metsäala, joka tällöin kuitenkin tarkoittaa ainoastaan viljelmiin liittyvää metsäalaa. Täältä saatava luku, 10.5 milj. ha, on tietenkin huomattavasti pienempi äskeisen asetelman lukuja.

Kun on arvioitava, suuriko metsäala yhdistyksissä voidaan laskea neuvoojaa kohden, pidetään lähtökohtana nykyisissä metsänhoitoyhdistyksissä saatuja kokemuslukuja. Nämä perustuvat niihin pinta-aloihin, joilla metsänomistajat ovat ryhtyneet yhdistyksen jäseniksi. On syytä olettaa, että viimeksi mainitut lähinnä ovat verrannollisia niihin pinta-aliin, joita maataloustiedustelua varten on ilmoitettu. Näin ollen voidaan neuvoojien lukumäärää koskeva laskelma parhaiten perustaa maataloustiedustelusta saatuihin tietoihin metsäaloista,

vaikka nämä itsessään ovatkin liian alhaisia ja vaikka näitä lukuja ei enää voidakaan käyttää, kun ryhdytään metsänhoitomaksun tuottoa arvioimaan.

Taulukko 12. Laskelma metsänhoitomaksulla kerättävän rahasumman suuruudesta.

Metsänhoito- lautakunta	Metsäala, ha	Neuvoojaa kohden metsäalaa, ha		Neuvooja tar- vitaan edelly- tyksellä B	Neuvoojan palkkaus	Neuvojen palk- kauksen tar- vitaan milj. mk.
		A	B			
Lounais-Suomi	397'000	6,650	8,000	50	22,000	1.10
Satakunta	¹⁾ 420'000	5,700	8,000	52	22,000	1.14
Etelä-Häme	¹⁾ 500'000	5,800	8,000	62	22,000	1.36
Pohjois-Häme	497'000	7,400	8,000	62	22,000	1.36
Itä-Häme	478'000	7,500	8,000	60	22,000	1.32
Etelä-Savo	789'000	9,100	10,000	79	22,000	1.74
Etelä-Karjala	1,017,000	7,600	10,000	102	22,000	2.26
Itä-Karjala	412,000	.	10,000	41	24,000	0.98
Pohjois-Karjala	698,000	8,800	10,000	70	24,000	1.68
Pohjois-Savo	894,000	7,500	10,000	89	22,000	1.96
Keski-Suomi	¹⁾ 770,000	9,600	10,000	77	22,000	1.69
Etelä-Pohjanmaa	592,000	7,800	8,000	74	22,000	1.63
Keski-Pohjanmaa	359,000	.	10,000	36	22,000	0.79
Kainuu	437,000	.	15,000	29	24,000	0.70
Pohjois-Pohjanmaa	¹⁾ 1,000,000	.	20,000	50	24,000	1.20
Perä-Pohjola ja Lappi	¹⁾ 1,000,000	—	20,000	50	24,000	1.20
Helsinki	341,000	.	8,000	43	22,000	0.95
Vaasa	334,000	.	8,000	41	22,000	0.90
	¹⁾ 10,935,000	.	10,250	1,067	—	23.96

A = Metsänhoitoyhdistyksen keskiarvo keväällä 1936.

B = Tulevaisuutta silmällä pitäen arvioitu luku.

Kysymyksessä olevat pinta-aliin tiedot esitetään taulukossa 12 metsänhoitolautakuntien aluejakoa noudattaen. Rinnalle on merkitty, suuriko metsäala tulee neuvoojaa kohden. Näitä lukuja on kahdessa sarakkeessa. Toiseen on merkitty nykyisistä metsänhoitoyhdistyksistä saatuja kokemuslukuja, toiseen taasen on viety ne arvioluvut, joihin komitea on tulevaisuutta silmällä pitäen päätenyt. Viimeksi mainittujen suhteen on huomattava, että ne kauttaaltaan ovat jonkin verran suuremmat kuin yhdistyksistä saadut kokemusluvut. Tulevaisuutta ajatellen on nimittäin katsottu voitavan laskea jonkin verran enemmän metsäalaa neuvoojaa kohden kuin nykyisin. Tähän on johdettu lähinnä seuraavilla perusteilla.

¹⁾ Näitä pinta-aliin lukuja on arvioimalla jonkin verran muutettu siitä, mitä maataloustiedustelun tulokset ovat.

Komitean ehdotuksen toteutuessa laajenee metsänhoitoyhdistyksiens toiminta käsittämään sängen runsaasti myöskin sellaisia metsänomistajia, jotka metsiensä hoidon suhteen ovat verraten välinpitämättömiä. Voidaan olettaa, että tällaisten omistajien metsissä ei ainakaan ensi alkuun tule olemaan suhteellisesti niin runsaasti työtä kuin metsänhoitoyhdistyksiens nykyisen jäsenistön metsissä, sillä nämä viimeksi mainitut omistajathan suurelta osalta ovat metsätalouden erikoisharrastajia. Eihän ole edes sanottua, että kaikki metsät liitetäänkään yhdistyksiens jäsenmetsiksi, vaikka metsänhoitomaksu kaikista metsistä suoritetaan. Edelleen on pidettävä luultavana, että kehitys vastaisuudessaakin tulee jatkumaan siihen nyt jo havaittavana olevaan suuntaan, että vakinaisten neuvojien rinnalle ja heidän johtonsa alaisiksi tulee yhä enemmän tilapäisesti palkattuja työnjohtajavoimia. Sikäli kuin metsätaloudellinen ammattitaito leviää metsänomistajien keskuuteen, muodostuvat isännät itse ainakin omissa metsissään tavallaan yhdistyksiens aputyönjohtajiksi, ja taitavimmat isännät (erityisesti pienviljelijät) voivat joutoaikoinaan yhdistyksiens osoituksen mukaan ja valvonnan alaisina suorittaa tiettyjä töitä myöskin naapureitten metsissä. Toisaalta näyttää nykyisistä metsänhoitoyhdistyksistä saatu kokemus, ettei metsänhoitoyhdistyksen työ siitä vähene, että metsänomistajien oma metsänhoitotaito lisääntyy. Päinvastoin ovat kaikkein ahkerimpia yhdistyksiens ammattimiesten käyttäjiä monet sellaiset isännät, jotka itsekin pystyisivät melkoisen hyvin metsiään hoitamaan.

Komitea tähdentää sitä, että taulukossa 12 oleviin B-sarakkeen lukuihin, jotka siis ovat nykyisistä metsänhoitoyhdistyksistä saatuja kokemuslukuja korkeammat, on voitu mennä nimenomaisesti vain äskeisessä selostetuilla edellytyksillä. Nostamisen varaa näissä luvuissa ei ole, kuten asiantuntijatkin komitealle ovat huomauttaneet.

Neuvojain palkkauksen suhteen nojaututaan vallalla olleeseen keskimääräiseen rahapalkkaan, joka on ollut suunnilleen 22,000 markkaa vuodessa. Eräissä osissa Itä- ja Pohjois-Suomea on kuitenkin palkkaus asetettu jonkin verran suuremmaksi (24,000 mk). Metsätyönjohtajien palkkataso on vuoden 1937 aikana osoittanut nousun merkkejä. Komitea ei kuitenkaan ole halunnut tätä nousua, jonka määrä on vaikeasti arvioitavissa, ottaa laskelmissa huomioon, koska nousu ehkä osalta aiheutuu poikkeuksellisen suuresta työnjohtajien kysynnästä.

Esitetyillä perusteilla taulukossa 12 suoritettu laskelma päättyy siihen, että neuvoja tarvitaan kaikkiaan 1,067 ja heidän palkkaamiseensa kysytään noin 24 miljoonaa markkaa.

Valtion osuus.

Komitean edellä ottama lähtökohta tiesi, että se summa, 24 miljoonaa markkaa, johon nyt on päädytty, keskimäärin olisi noin 75 % metsänhoitoyhdistyksiens kokonaismenoista. Tästä voidaan laskea, että nämä kokonaismenot pyörein luvuin olisivat 32 miljoonaa markkaa vuodessa. Komitea myöskin edellytti, että kokonaissumman ja metsänhoitomaksun tuottaman määrän erotus peitettäisiin valtion myöntämällä varoilla, jotka samalla muodostuisivat erilaisia olosuhteita tasoitavaksi avustukseksi. Siten tehtäisiin metsänhoitoyhdistyksiens menestyksellinen toiminta mahdolliseksi myöskin sellaisilla seuduilla, joilla metsänhoitomaksun tuotto jäisi verraten vähäiseksi.

Valtion avustussumma nousisi tämän mukaan keskimäärin 8 miljoonaa markkaan vuodessa. Vuonna 1937 on menoarvioon merkitty metsänhoitoyhdistyksiens avustamiseen 2,800,000 markkaa.

Kysymykseen tulevien rahasummien suhteellisen suuruuden kuvaamiseksi palautetaan mieleen, että nykyisten metsänhoitoyhdistyksiens yhteenlasketut rahatulot vuonna 1936 olivat 5.4 miljoonaa markkaa. Näihin yhdistyksiin liitetty metsäala oli 1.85 milj. ha. Hehtaaria kohden tulot siis olivat noin 2.9 markkaa. Äsken mainittua 32 miljoonaa markkaa vastaamassa oleva (lukuun 1.85 milj. ha lähinnä verrannollinen) metsäala on pyörein luvuin 11 milj. ha. Tässäkin tapauksessa tulee hehtaaria kohti 2.9 markkaa. Valtion avustussumman korottamista 8 miljoonaa markkaan arvosteltaessa on muistettava, että sen vastapainona olisi 24 miljoonaa markkaa metsänomistajien omia varoja, jotka he metsänhoitomaksun välityksellä antaisivat käytettäväksi.

Komitea edellyttää, että kun metsänhoitomaksua ryhdytään kantamaan siihen määrään, mihin edellä on päädytty, myöskin valtion varoja asetetaan käytettäväksi metsänhoitoyhdistyksiens toiminnan tukemiseen keskimäärin 8 miljoonaa markkaa vuodessa.

Edellä on jo tehty selvää niistä vaikeuksista, joita metsänhoitoyhdistyksillä on ollut pätevien työnjohtajien kiinnittämisessä yhdistyksiens palvelukseen. Kokemus näyttää, että jos metsänhoitoyhdistyksen puolesta on onnistuttu hankkimaan oma vakituinen asunto metsäammattimiehelle, tämä mitä suurimmassa määrässä on ollut omiaan kiinnittämään hänet paikkakuntaan ja estämään häntä ensi kädessä siirtymästä toisiin toimiin.

Komitean käsityksen mukaan olisi pyrittävä siihen, että metsänhoitoyhdistykset voisivat antaa oman asunnon jokaiselle vakinaiselle

neuvojalle. On erikoisesti muistettava, että metsäyönjohtajien muut suuret työnantajat, valtion metsähallinto sekä puutavarayhtiöt, suuressa laajuudessa antavat miehilleen ilmaisen asunnon.

Kokemus näyttää kuitenkin, että metsänhoitoyhdistyksien omin voimin asuntokysymys liian hitaasti kulkee ratkaisuaan kohti, siitäkin huolimatta, että metsänhoitoyhdistyksien johdon taholla hyvin ymmärretään tämän kysymyksen merkitys. Yhdistyksien varat ovat niukat ja useinkin on saatu olla tyytyväisiä, jos yhdistyksen talous joten kuten on saatu tasapainoon. Sellaisia pääomaa kysyviä yrityksiä kuin rakennushankkeita ei ole voitu ajatellakaan.

Komitean käsityksen mukaan pitäisi valtion tässä kohdassa antaa yhdistyksille apuaan. Edellä päädyttiin siihen, että yhdistyksien palvelukseen olisi kiinnitettävä 1,067 neuvojaa. Tarpeellista olisi arviolta rakentaa 1,000 neuvojan asuntoa. Kysymykseen tulevan rakennuksen kokonaiskustannukset nousevat nykyisin 60,000—80,000 markkaan. On ilmeistä, että jos valtion taholta voitaisiin antaa jokin käteinen rahasumma avustukseksi talohankkeeseen, niin yhdistyksen omasta keskuudesta helpommin saataisiin etupäässä luontoissuorituksina koolle muu osa neuvojan asunnon kustannuksista.

Komitea on ajatellut sopivana avustussummana valtion taholta keskimäärin 25,000 markkaa taloa kohden. 1,000 taloa kohden tämä olisi kaikkiaan 25 miljoonaa markkaa. Kysymyksessä oleva rakennustoiminta olisi jaettava usean vuoden osalle ja 10 vuoden rakennuskautta pitää komitea sopivana, jolloin vuotta kohden olisi varattava 2.5 miljoonaa markkaa avustuksiksi tähän tarkoitukseen.

Kuitenkin on vaikeata vedota metsänomistajien vapaaehtoiseen uhrautuvaisuuteen sellaisilla seuduilla, joissa metsävarat ovat kovin kulutetut tai missä metsänomistajat yleensä ovat vähävaraisia. Onkin todennäköistä, että kaikissa osissa maata ei yksistään avustuksien turvin saada asuntokysymystä ratkaistuksi. Tämän takia olisi metsänhoitoyhdistyksille varattava mahdollisuus myöskin halpakorkoisten lainojen saantiin neuvojen asuntojen rakentamista varten. Kysymyksessä oleva luotto olisi sopivimmin järjestettävä kuoletuslainoiksi, joitten vakuutena olisivat lainavaroilla rakennetut talot, ja joitten vuotuismaksujen suorittamiseen käytettäisiin metsänhoitomaksun tuotamia varoja. Näissä oloissa tähän luottoon tuskin liittyisi mitään vahingonvaaraa.

Komitea ehdottaa, että valtion olisi 10 vuoden aikana vuosittain annettava 2.5 miljoonaa markkaa metsänhoitoyhdistyksille avustuksiksi neuvojen asuntojen rakentamista varten. Tämän lisäksi olisi valtion järjestettävä samaan tarkoitukseen myöskin halpakorkoisia lainoja.

Siinäkin tapauksessa, että metsänhoitoyhdistyksien tuleva kehitys ei kulkisi komitean hahmottelemaan suuntaan, olisi valtiovaltan silti asetettava avustamaan metsänhoitoyhdistyksien pyrkimyksiä omien asuntojen hankkimiseksi neuvojilleen. Yhdistystoiminnan vakavuutta voitaisiin täten varsin huomattavalla tavalla edistää.

Kuka on velvollinen suorittamaan metsänhoitomaksun?

Maamme tärkeimmät metsänomistajaryhmät ovat: valtio, seurakunnat, kunnat, yksityiset ja yhtiöt. Periaatteessa komitea on sitä mieltä, että kaikki muut omistajaryhmät paitsi valtio ovat velvolliset suorittamaan metsänhoitomaksun. Valtion vapauttamista sanotusta maksusta puoltaa se, että valtio muita teitä antaa käyttövaroja yksityismetsätalouden kohottamiseen. Valtion metsämaitten epätasaisen sijainnin takia tulisivat lisäksi valtion suorittamasta maksusta osalliseksi ainoastaan ne seudut, joilla valtion metsiä on olemassa. Valtion metsien hoidossa ei metsänhoitoyhdistyksien palveluksia myöskään voitane käyttää.

Seurakuntien metsät kuuluvat, kuten edellä on näytetty, nykyisin jo huomattavalta osalta metsänhoitoyhdistykseen ja kokemus on näytännyt, että yhdistyksien välityksellä nämä metsät on voitu saattaa entistä voimaperäisempään hoitoon. Näin ollen on syytä lukea seurakunnat siihen ryhmään, joka on velvollinen suorittamaan metsänhoitomaksun.

Kuntien metsämaat ovat yksityismetsiin rinnastettavia ja ne on varsin suurelta osalta liitetty metsänhoitoyhdistykseen. Kunnat siis varsin luonnostaan kuuluvat maksuvelvollisten ryhmään.

Yhtiöitten metsämaat ovat luonteeltaan tavallisia yksityismaita, joten tältä osalta yhtiöt eivät ole erikoisasemassa. On kuitenkin tunnettua, että yhtiöitten metsiä nykyisin jo varsin laajassa mitassa hoidetaan voimaperäisesti ja että yhtiöillä tähän tarkoitukseen on palkattuna erikoisia ammattimiehiä. Kun metsänhoitomaksun tuotto metsänhoitoyhdistyksen välityksellä tulisi käytettäväksi pätevien ammattimiesten palkkaamiseen metsien hoitoa varten, on ilmeisesti kohtuutonta vaatia, että nekin, joilla entuudestaan on omia päteviä ammattimiehiä metsiään hoitamassa, ottaisivat metsänhoitoyhdistyksen kustannuksiin osaa samojen perusteitten mukaan kuin metsiensä hoidosta välinpitämättömät metsänomistajat.

Toisaalta tiedetään, että puunjalostusteollisuutemme, jonka hallussa yhtiöitten metsät miltei kokonaan ovat, on mitä suurimmassa määrässä riippuvainen yksityismetsien jatkuvasta puuntuotosta. Kohtuutonta ei näin ollen olisi, jos yhtiöitten taholta jossakin muodossa annettaisiin kannatusta metsänhoitoyhdistyksille.

Suurtilat yms. laajahkot omistukset, joitten metsiä omat ammattimiehet hoitavat, ovat periaatteessa jonkin verran toisessa asemassa kuin puunjalostusteollisuuden metsät. Suurtiloilla yms. on mahdollisuuksia hyötyä metsänhoitoyhdistyksen jäsenyydestä, vaikka omia ammattimiehiä olisikin palkattuna. Viitattakoon siihen kokemukseen, joka on saatu ns. yksityisistä hoitoalueista. Hoitoalueisiin kuuluvista suurtiloista ovat useat palkanneet oman metsäyönjohtajan. Kuitenkin ovat omistajat tulleet siihen tulokseen, että hoitoalueeseen kuulumisesta on hyötyä, mm. siltä taholta saadun ammatillisen ohjauksen sekä kaupallisessa suhteessa saavutettujen etuisuuksien takia. Kiireen sattuessa on myöskin lisätyn työnjohtovoiman hankkiminen käynyt helposti ja halvalla.

Kysymystä harkitessaan on komitea päätenyt siihen, että sellaisen metsänomistajien (yhtiöitten, suurtilallisten yms.), jotka itse palkkaavat riittävän määrän ammattimiehiä metsiänsä hoitoa varten, suoritettavaksi olisi määrättävä vain osa metsänhoitomaksusta. Ehdoiksi olisi tällöin kuitenkin asetettava, että ko. metsiä todella hoidetaan hyvin. Kohtuullisena määränä pitää komitea neljännessä metsänhoitomaksusta.

Käytännöllisistä syistä olisi välttämätöntä kokonaan vapauttaa kaikkein pienimmät metsänomistukset metsänhoitomaksusta. Komitea pitää sopivana rajana 5 hehtaarin metsäalaa. Vuoden 1929 tilaston mukaan on sellaisten metsää hallitsevien viljelmien lukumäärä, joitten metsäala on vähäisempi kuin 5 ha, lähes 38,000. Näitten yhteenlaskettu metsäala on kuitenkin ainoastaan n. 77,000 ha. Jos nämä aivan vähäiset omistukset, jotka suurelta osalta ovat huvilatilan luontoisia, jätetään metsänhoitomaksusta vapaiksi, voitetaan varsin huomattava helpotus maksun määräämisen ja perimisen suhteen.

Metsänhoitomaksun suorituksesta olisi kokonaan vapautettava valtio sekä ne metsänomistajat, joitten hallussa on vähemmän kuin 5 ha metsämaata. Sellaisille metsänomistajille, joilla omien metsien hoitoa varten on palkattuna riittävästi ammattimiehiä ja joiden metsiä hoidetaan hyvin, olisi myönnettävä oikeus suorittaa ainoastaan neljännes metsänhoitomaksusta.

Metsänhoitomaksun perusteet ja periminen.

Yhdistetty maksumuoto ja sen perustelut.

Metsänhoitomaksun perusteena on kolme mahdollisuutta otettava huomioon:

1. Metsän pinta-alaan perustuva maksu.
2. Puutavaran myyntituloihin perustuva maksu.
3. Yhdistetty muoto, jossa maksu perustuu sekä pinta-alaan että myyntituloihin.

Kuten tunnettua perustuu yleinen metsäverotuksemme — sekä kunnallinen että valtion verotus — nykyisin yksinomaisesti pinta-alan mukaiseen tuottoverotukseen. Tällaiseen verotustapaan on siirrytty asteettaisesti. Ylimenoaikana, jota kesti vuodesta 1923 vuoteen 1934, on verotus ollut yhdistettyä verotusta, jossa asteettain vähenevä prosenttimäärä myyntituloista on luettu veronalaiseksi tuloksi.

Teknillisistä syistä voidaan pitää suotavana, että metsänhoitomaksun periminen voi tapahtua mahdollisimman vähällä vaivalla esim. yleisen verotuksen yhteydessä. Näin ollen lienee metsänhoitomaksu järjestettävä mahdollisuuksien mukaan yleisen metsäverotuksen kanssa yhteiselle pohjalle.

Tämän periaatteen toteuttaminen merkitsi metsänhoitomaksun asettamista pinta-alaan perustuvan tuottoverotuksen pohjalle. Kysymystä harkitessaan on komitea kuitenkin tullut siihen tulokseen, että onnellisempi ratkaisu saavutettaisiin yhdistetyn pinta-alan ja myyntituloerotuksen muodossa. Tähän on johduttu seuraavilla perusteilla.

Jotta yksinomaisesti pinta-alaan kohdistuvan maksun tuotto jokin merkitsi, on maksu asetettava verraten tuntuvaksi. Maksajalle saattaa koko metsänhoitomaksu tällöin kuitenkin helposti muodostua raskaaksi ja vastenmieliseksi. Näin käy pianikin, jos esim. tilan metsä on saatettu niin heikkoon kuntoon, ettei myyntituloja mainittavassa määrässä saada. Metsän heikko kunto ei suinkaan aina johdu nykyisen omistajan aikana suoritetuista metsän hävityksistä, jolloin maksu olisi tavallaan jonkinmoisena „sakkona”, vaan huono kunto voi johtua myöskin sellaisista tekijöistä kuin aikaisemmasta kasken poltosta, kulovalkeista tai jo aikoja sitten suoritetuista hävityshakkuista, joihin nähden nykyisen omistajan rankaiseminen ei ole oikeaan osuva toimenpide.

Pinta-alamaksun haittana on myöskin, että se suunnilleen yhtäläisenä kohdistuu metsänomistajaan kaikkina vuosina, siitä riippumatta, onko metsästä saatu rahatuloja vai ei. Voidaan tosin ajatella, että pinta-alamaksut kytketään kulloinkin vallitseviin puutavaran hintoihin sillä tavalla kuin nykyisessä yleisessä metsäverotuksessa tapahtuu. Mutta kokemus viittaa siihen, etteivät verotuksen pohjana olevat tuottokuutiometrin hinnat suinkaan mukaudu kulloinkin vallitsevien todellisten puutavaran hintojen mukaan. Huononakin aikana joutuu metsänomistaja siis suorittamaan pinta-alaveron miltei samanlaisena kuin hyvinäkin vuosina; metsänhoitomaksuun sovellettuna tuottaa täl-

lainen maksutapa maksajalle hankaluutta ja synnyttää piankin vastahakoisuutta koko sen tarkoituksen suhteen, johon maksulla pyritään.

Myyntituloihin kohdistuvan maksun hyvänä puolena on ensinnäkin, että maksaminen käy verraten kivuttomasti, kun sitä on edeltänyt vastaavan rahatulon saanti. Metsänhoitoyhdistyksistä saadun kokemuksen mukaan rasittaa myyntituloista perittävän välityspalkkion suorittaminen jäseniä paljon vähemmän kuin vastaavan summan periminen esim. jäsenmaksuina.

Erikoisen tärkeänä näkökohtana on viitattava seuraavaan. Eri maatiloilla vaihtelee, lähinnä peltoalan ja metsäalan laajuuden sekä näiden keskinäisen suhteen mukaan, metsätalouden tuoton jakaantuminen luontoistulon (kotitarvepuun) ja rahatulon (myyntitulon) kesken varsin suuresti. Tästä esimerkkinä mainittakoon seuraavat luvut, jotka ovat *Osaran* Suomen pienmetsätaloutta koskevasta tutkimuksesta ja osoittavat, miten metsien luovutusmäärä erikokoisilla tiloilla on jakaantunut kotitarvepuun ja myyntipuun kesken:

Maatilan metsäala .. ha	—5	5—10	10—20	20—30	30—40
Kotitarvepuuta .... %	87.7	74.5	69.9	61.6	58.1
Myyntipuuta	% 12.3	25.5	30.1	38.4	41.9

On sanomatta selvää, että jos 60—80 % metsän tuottamasta puusta kulutetaan kotitarpeeseen, kuten pientiloillamme tapahtuu, rahassa perittävän maksun suorittaminen on tuntuvasti vaikeampaa kuin esim. sellaisella tilalla, jolla kotitarvepuun osuus on ainoastaan 20—40 %, kuten suhde on meikäläisillä keskikokoisilla ja suurehkoilla tiloilla.

Verotuksessahan pyritään — paitsi rahojen hankkimiseen — saatamaan verorasitus niin oikeudenmukaiseksi kuin mahdollista eri yksilöiden ja yhteiskuntaluokkien kesken. Tällöin on ennenkaikkea huolehdittava siitä, että veroa peritään kunkin maksukyvyyn mukaan. Esillä olevassa tapauksessa, jolloin rahojen keräämisen ohella myöskin halutaan voittaa *ihmisten myötämielisyys hyvälle asialle*, on tällaisille näkökohdille varmaankin omistettava aivan erikoisen vakavaa huomiota.

Luontois- ja rahatulojen välisen suhteen suuren vaihtelun oikeudenmukainen huomioon ottaminen metsänhoitomaksun perusteita suunniteltaessa saataneen käytännössä yksinkertaisimmin ja onnistuneimmin ratkaistuksi siten, että maksu rinnakkaisesti perustetaan sekä metsämaan pinta-alaan että puutavaran myynneistä saatuihin tuloihin. Tämän periaatteen oikeutus ilmenee mm. kun ajatellaan, ketkä useimmin joutuvat käyttämään metsänhoitoyhdistyksen ammattimiehen

työtä hyväkseen. Sitähän tekevät ne metsänomistajat, jotka puutavaraa myyvät. Myytävän puutavaran leimaukseen ja markkinoille saattamiseen kuuluu näet metsänhoitoyhdistyksen ammattimiesten ajasta suurin osa, kuten edellä on osoitettu. Silloinhan on oikein, että nämä metsänomistajat huomattavalta osalta vastaavat kustannuksista, ja niin tapahtuu, jos heidän myyntitulonsa tulevat verotettaviksi. Mutta nekään metsänomistajat, jotka eivät lainkaan myy tai harvoin myyvät puutavaraa, eivät saa jäädä yhdistyksen ulkopuolelle. Näitten metsänomistajien on joka tapauksessa suoritettava maksua pinta-alan mukaan.

Selitetyn tapaisella yhdistetyllä maksulla on vielä puolellaan se tärkeä etu, että rahavarojen saanti täten muodostuu metsänhoitoyhdistyksen tarpeisiin katsoen sangen joustavaksi. Voidaan näet suunnitella metsänhoitomaksun tuotto osapuilleen sellaiseksi, että yhdistys pinta-alamaksun nojalla ensinnäkin joka vuosi saa käytettäväkseen tietyn suuruisen säännöllisen tulon. Myyntituloihin perustuvan maksun tuotto sen sijaan ymmärrettävistä syistä vaihtelee melko suuresti vuodesta toiseen. Nyt on ilmeistä, että metsänhoitoyhdistyksen tärkeimmät menotkin vaihtelevat suurin piirtein samassa suhteessa kuin puutavaramarkkinatkin. Hiljaisena aikana metsänhoitomaksulla ei saada suuria summia kokoon, mutta silloin ei myöskään työtä ole siinä määrässä kuin hyvinä aikoina, jolloin vastaavasti maksuakin kertyy enemmän. Maksut tosin tulevat yhdistyksen kassaan vasta vuoden perästä, mutta kun on varmuus niiden saamisesta, voidaan hetkellisesti turvautua hyvinä aikoina jälleen kartutettavaan vararahastoon tai vaikkapa luottoonkin.

Myyntituloihin perustuvan maksun heikkona puolena on, kuten aikaisemmasta kunnallisverotuksesta tiedetään, että maanomistajien antamien tuloilmoitusten kontrolloiminen tuottaa vaikeuksia. Ehdotetun metsänhoitomaksun suhteen on kuitenkin syytä muistaa,

- 1) että „verotus” nyt tulisi olemaan sangen vähäinen,
- 2) että sen tuotto tällä kertaa jäisi yksinomaisesti oman pitäjän metsänomistajia hyödyttämään eikä menisi yleiseksi hyväksi, kuten myyntituloihin aikaisemmin kohdistunut verotus, sekä
- 3) että nykyisinä aikoina on myyntituloja koskevien veroilmoitusten kontrolloimismahdollisuus melkoisen hyvä, nimenomaisesti metsänhoitoyhdistyksen välityksellä.

Metsäverotuksesta suoritettut tutkimukset ovat myöskin osoittaneet, että metsänomistajien ilmoitukset metsänmyyntituloista — erittäinkin viimeisinä vuosina kuin tämä verotusmuoto, verraten lievä, oli voimassa — kaikista epäilyksistä huolimatta melkoisessa määrässä sittenkin näyttävät pitäneen yhtä sen kanssa, mitä muista lähteistä on

ollut saatavissa vertauslukuja. On edelleen ilmeistä, että sikäli kuin joitakin tuloja yritetään salata, ne todennäköisesti eivät voi olla merkittäviä erä. Suurehkot kaupat kyllä kullakin paikkakunnalla tunnetaan siksi hyvin, ettei niitten salaamiseen liene paljontaan mahdollisuutta.

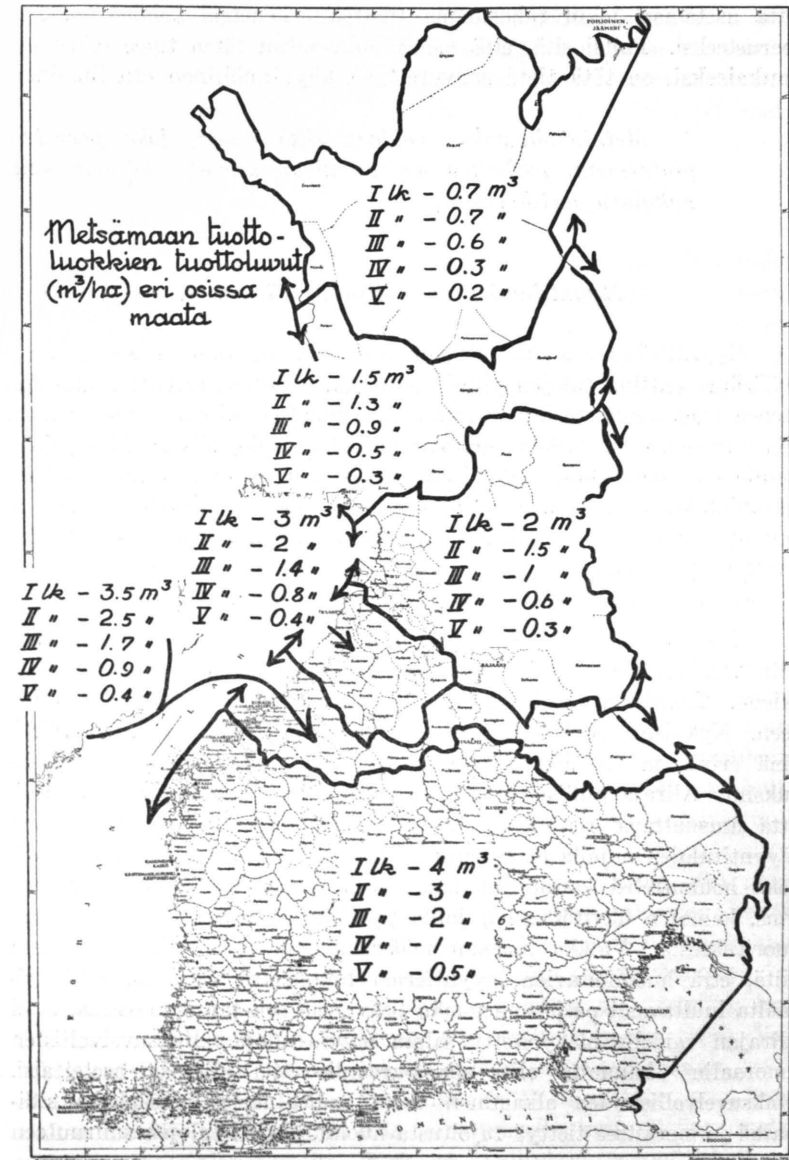
Komitea ehdottaa, että metsänhoitomaksun perusteeksi rinnakkaisesti asetetaan sekä metsämaan pinta-ala että puitten ja puutavaroitten myynnistä saatu tulo.

Pinta-alamaksu.

Pinta-alan perusteella suoritettava maksu voitaisiin ehkä asettaa samalle pohjalle kuin metsänhoitoyhdistyksien nykyinen jäsenmaksu, jonka perusteena yleensä on kasvullisen metsämaan pinta-ala. Näin menetellen olisi kuitenkin vaikeata ottaa huomioon metsämaan laatua, joka eri tiloilla on varsin erilainen ja joka varsinkin valtakunnan eri osissa vaihtelee suuresti. Onhan ilmeistä, että hakkausmäärä rehevillä metsämailla nousee suuremmaksi kuin karupohjaisilla mailla ja että rehevien maitten metsät edellyttävät paljon voimaperäisempiä hoito-toimenpiteitä sekä useammin toistuvia hakkauksia. Ajateltakoon tässä suhteessa toisaalta esim. Etelä-Suomen lihavia kuusikkomaita sekä toisaalta Pohjanmaan soistuneita tasankoja tai Lapin selkosia. Erotus on niin suuri, että metsänhoitomaksukin ehdottomasti on asetettava erilaiseksi metsämaan laadun mukaan. Tähän tarjoaa nykyinen metsäverotuksemme mahdollisuuden.

Kuten tunnettua on metsäverotuksemme ns. tuottoerotusta. Metsämaat jaetaan viiteen tuottoluokkaan ja kunkin luokan tuottokyky, tuottokuutiometreinä lausuttuna, on vahvistettu. Kuvassa 3 oleva kartta osoittaa, miten suuria tuottolukuja kukin veroluokka valtakunnan eri osissa edustaa. Kuten nähdään, tuottoluvut alenevat sängen tuntuvasti pohjoista kohti. Esim. I luokan tuottokyky on valtakunnan eteläpuoliskossa $4 \text{ m}^3/\text{ha}$ vuodessa, kun taas vastaava luku Oulun seutuvilla on $2 \text{ m}^3/\text{ha}$ ja Lapissa ainoastaan $0.7 \text{ m}^3/\text{ha}$. Suoritetun luokituksen nojalla, tai ellei sitä ole toimitettu, niin muuten käytettävissä olevilla perusteilla, vahvistavat veroviranomaiset kunkin tilan metsämaitten jakaantumisen tuottoluokkiin, jolloin tilalle tulevien tuottokuutiometriä määrää samalla selviää. Lopullinen veronalainen metsätulo määrätään sitten kertomalla vahvistettu tuottokuutiometriä yksikköhinta tuottokuutiometriä määrällä.

Kun siis jokaisen tilan metsän tuottokuutiometriä määrä jo en-tuudestaan on vahvistettu, riittää metsänhoitomaksun määräämiseksi,

Kuva 3. Kartalle merkityt luvut osoittavat, montako tuottokuutiometriä kukin metsämaan tuottoluokka vastaa eri osissa maata.

että asetetaan jokin rahasumma tuottokuutiometriä kohden maksun perusteeksi. Paitsi sitä, että metsänhoitomaksu täten tulee oikeudenmukaiseksi, on tätä tietä saavutettava käytännöllinen etu ilmeinen.

Metsänhoitomaksu voidaan siltä osalta, joka perustuu pinta-alaan, parhaiten asettaa aivan samalle pohjalle kuin nykyinen metsäverotus.

Myyntitulojen nojalla perittävä maksu.

Myyntitulojen osalta metsänhoitomaksu sopivimmin laskettaneen määräprosenttina tulojen yhteissummasta. Näitten selville saamiseksi lienee metsänomistajilta vaadittava ilmoitus ainoa mahdollisuus. Myyntituloksi on tällöin otettava kantohintatulo, siis se hinta, joka puille on jäänyt kun mahdolliset hankintakustannukset vähennetään. Hankintakustannuksiin ei kuitenkaan ole luettava puitten leimaus- ja myyntikustannuksia. Kun siis on solmittu esim. tavanomainen tukki-puitten „pystykauppa”, on puista täten saatu rahamäärä kokonaisuudessaan asetettava metsänhoitomaksun perusteeksi.

Komitea on harkinnut, olisiko aiheellista asettaa jokin aliraja, jota vähäisempiä myyntituloja metsänhoitomaksussa ei otettaisi huomioon. Tällaiseen rajoitukseen nähden on päädytty kielteiseen tulokseen. Nykyisin solmitaan suuri osa puutavarakaupoista varsin vähäisinä erinä, ja metsämaat ovat jakaantuneet lukuisiin pieniin omistuksiin. Aliraja pitäisi siis asettaa aivan alas, jos mieli välttyä siitä, että huomattava osa metsänomistajista vapautuu metsänhoitomaksua myyntitulojen nojalla maksamasta. Aliraja tietäisi myöskin säännöstä, joka houkuttelisi kauppojen jakamiseen usean kauppakirjan kesken yms. keinojen käyttämiseen, joilla pyrittäisiin vapautumaan maksun suorituksesta. Vaikka maksun määräämisessä ehkä olisi helpotusta siitä, että huomioitavien myyntierien lukumäärä vähenisi, olisi toisaalta luultavasti paljon enemmän lisävaivaa sen tarkistamisessa, ettei alirajan varjolla ole yritetty salata myyntituloja. Maksuvelvollisten „moraalin” kannalta olisi siis parempi, ettei alirajaa asetettaisi. Maksuvelvollisuuden alkaminen vasta 5 hehtaarin metsäalasta sitäpaitsi jo merkitsee tiettyä rajoitusta huomioitavien tulojen suuruuteen nähden.

Puitten ja puutavaroitten myynnistä saatuna tulona olisi pidettävä kantohintatuloa, ja metsänomistajien olisi ilmoitettava näitten määrä.

Metsänhoitomaksu muistuttaa esitetyssä muodossa siis yleistä metsäverotusta ennen vuotta 1935. Silloinhan alan mukainen tuottoverotus oli sama kuin nykyisin, mutta lisäksi otettiin veronalaisena tulona huomioon määräprosentti siitä „puhtaasta tulosta”, joka oli saatu metsäntuotteitten myynnistä.

Maksun määrääminen ja periminen.

Komitean käsityksen mukaan olisi onnellisinta, jos metsänhoitomaksun määrääminen ei tulisi kunnallisen verotuslautakunnan tehtäväksi. Metsänhoitomaksu, joka tietää metsänomistajien itseverotusta, on olennaisesti sen varassa, missä määrin oikeaan osuvasti myyntitulojen „verotus” voidaan suorittaa, ja tätä seikkaa ajatellen on maksun määrääminen jätettävä sellaiselle elimelle, joka mahdollisimman suuressa määrässä nauttii metsänomistajien luottamusta. Myyntitulojen määrän selvittäminenhan on monesti varsin arkaluontoinen tehtävä. Kunnallinen verotuslautakunta ei tässä mielessä ole kaikkein sopivin, koska väestösuhteista riippuen metsänomistajien edustus täällä saattaa olla melko vähäinen. Kun nyt on kysymys uudesta, erikoiseen tarkoitukseen käytettävästä maksusta, olisi varmaankin oikeinta siirtää myöskin maksun määrääminen kokonaan uudelle elimelle.

Komitea on päätenyt siihen, että metsänhoitomaksun määrääminen olisi jätettävä tähän tarkoitukseen vartavastisesti asetetulle lautakunnalle, joka nimeltään voisi olla *maksulautakunta*. Tämän lautakunnan jäsenten tulisi olla metsätaloutteen perehtyneitä, metsänhoitomaksuun nähden maksuvelvollisia metsänomistajia, ja olisi sekä lautakunnan jäsenet että toimihenkilöt laissa velvoitettava virkavastuulla vaitioloon lautakunnalle annettujen tietojen suhteen. Yhteyden säilyttämiseksi metsänhoitolautakuntaan ja -yhdistykseen käsin olisi pidettävä suotavana, että metsänhoitolautakunta saisi oikeuden asettaa maksulautakunnan jäsenistä yhden sekä että metsänhoitolautakunnan taholta olisi mahdollisuus seurata maksulautakunnan työskentelyä.

Muuta muutoksenhakumenettelyä ei komitea ole ajatellut, kuin että maksulautakunnan päätöksestä saisi valittaa maaherralle. Valitukset ilmeisesti tulisivat metsänhoitomaksun suhteen pääasiassa koskemaan ainoastaan myyntitulojen nojalla perittävää maksun osaa, koska maksu muulta osalta on samalla perustuksella kuin yleinen metsäverotus. Pinta-alaperusteita koskevat valitukset tapahtuisivat siis todennäköisesti kunnallisverotuksen yhteydessä. Näin supistetusta valitusoikeudesta tuskin olisi haitallisia seurauksia. mm. koska kysymyksessä kaiken kaikkiaan voivat olla vain verraten pienet rahasummat ja koska metsänhoitomaksu tulee maksajan omaksi hyväksi.

Metsänhoitomaksun periminen olisi parhaiten järjestettävä kunnallisverojen kannon yhteyteen. Tällainen järjestely on toteutettavissa ilman, että siitä viranomaisille aiheutuu kovin suurta lisävaivaa. Metsänhoitomaksun määräämisestä ja perimisestä johtuneet kustannukset olisi korvattava maksun tuotosta.

Komitea ehdottaa, että metsänhoitomaksun määrääminen jätetään tätä tarkoitusta varten asetetun erityisen maksulautakunnan tehtäväksi sekä että metsänhoitomaksun periminen suoritetaan kunnallisverojen kannon yhteydessä.

Komitea on harkinnut myöskin sellaista mahdollisuutta, että metsänhoitomaksu jossakin muodossa perittäisiin „päältä pois” myyntituloista. Tällainen järjestely, jos se voitaisiin toteuttaa, olisi ilmeisesti perimisen kannalta mukava ja metsänomistajillekin arvattavasti mieluinen. Komitea ei kuitenkaan ole onnistunut sellaista menettelytapaa löytämään, jota noudattaen tällainen periminen tehokkaasti voitaisiin toteuttaa. On ajateltu mm. jonkinlaisen aksiisin perimistä jokaisen puutavarakaupan yhteydessä. Kun kuitenkin tiedetään, että yksistään ilmoitettujen kauppojen lukumäärä saattaa vuodessa nousta lähelle 100,000, tuottaisi tehokkaan valvonnan järjestäminen ilmeisesti hyvin suurta hankaluutta. Myydäänhän erikoisesti pinotavaraa suuria määriä hankintakaupalla ja aivan vähäisissä erissä ja nämä erät saatavat kulkea usean välikäden kautta. Varsin monet kaupat eivät nykyisin lainkaan perustu kauppakirjaan, vaan joko niitten takana on suullinen välipuhe tai sitten metsänomistaja suoraan luovuttaa valmiin tavaransa käteismaksua vastaan.

Metsänhoitomaksun suuruus.

Komitea on siis päätenyt siihen, että metsänhoitomaksu rinnakkaisesti olisi perustettava sekä metsän pinta-alan että myyntitulojen „verottamiseen”. On myöskin laskettu, että metsänhoitomaksulla olisi saatava kokoon n. 24 miljoonaa markkaa vuodessa. Nyt on syytä ottaa tarkastettavaksi, millä tavalla metsänhoitomaksun välityksellä näin suuri rahasumma voitaisiin saada kerätyksi, ja minkälainen sopivimmin olisi oleva maksun kummankin osatekijän välinen suhde.

Metsänhoitomaksun pinta-alaan perustuvaa osaa laskelmoimaan käytäessä ei enää lähtökohtana voida pitää maataloustiedustelun antamaa metsäalaa, jota edellä on käytetty tarvittavien metsätyönjohtajien lukumäärää arvioitaessa. Metsänhoitomaksua on näet tarkoituk-

sena periä kaikista metsämaista ja mainittu tilasto ei käsitä kaikkia metsämaita. Laskelman pohjaksi otetaan nyt *Ivessalon* luvut vuodelta 1923, joiden summat on esitetty asetelmassa sivulla 64. Täsmällisiä eivät nämäkään enää nykyoloissa ole, mutta parempiakaan ei ole saatavissa.

Seuraavaan asetelmaan on merkitty se metsäala, joka metsänhoitomaksun suorituksessa tulee kysymykseen. Asetelmaan sivulla 64 verrattuna on erotuksena vain, että 0.08 milj. ha on yksityisten metsämaista jätetty pois. Tämä ala kuuluu alle 5 ha käsittäviin omistuksiin, jotka komitea ehdottaa jätettäväksi metsänhoitomaksun ulkopuolelle. Asetelmaan on lisäksi merkitty millä tavalla ko. koko metsäala arviolta jakaantuu sen mukaan, suoritettaisiinko täysi metsänhoitomaksu vai ainoastaan 25 prosenttia maksusta.

Omistajaryhmä	Metsäala kaikkiaan, ha	Metsämaata, josta suoritettiin täysi metsänhoitomaksu, arviolta ha	Metsämaata, josta suoritettiin 25 % metsänhoitomaksusta, arviolta ha
Yksityiset, 5+ ha	12,810,000	12,210,000	600,000
Kunnat	180,000	180,000	—
Seurakunnat	240,000	140,000	100,000
Yhtiöt	1,910,000	—	1,910,000
Yhteensä	15,140,000	12,530,000	1,610,000

Metsänhoitaja *Hartikainen* on metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa käytettävissä olevan aineiston perusteella suorittanut komiteaa varten laskelman siitä, millä tavalla metsämaat jakaantuvat tuotto- luokkiin ja tällä perusteella edelleen, miten suuri on tuottokuutiometriä määrää kunkin metsänhoitolautakunnan alueella. Tämä laskelma, joka nojautuu 129 kunnan verotusviranomaisilta saatuihin tietoihin, on antanut ylempänä mainittua 15.14 milj. hehtaaria metsämaata vastaavaksi tuottokuutiometriä yhteissummaksi 27.2 milj. m³. Laskelma esitetään taulukossa 13.

Taulukkoon 13 on edelleen likimäärin merkitty, millä tavalla kysymyksessä oleva tuottokuutiometriä yhteismäärä jakaantuu niiden metsien osalle, joista metsänhoitomaksu maksettaisiin kokonaisuudessaan, sekä niiden osalle, joista suoritettaisiin vain 25 % maksusta. Tällöin on oletettu, että molempiin ryhmiin kuuluvat metsämaat keskimääräiseltä laadultaan vastaisivat toisiaan metsänhoitolautakuntien alueitten puitteissa. Tulokseksi on saatu, että 22.3 miljoonan tuottokuutiometriä osalta metsänhoitomaksu suoritettaisiin vähentämättömänä, kun taas 4.9 miljoonaa tuottokuutiometriä tulisi niiden metsien osalle, joista suoritettava maksu olisi ainoastaan 25 %.

Taulukko 13. Laskelma pinta-alaan perustuvan maksun tuotosta.

Metsänhoitolautakunta	Koko metsäala milj. ha	Tuotokuntometreja kalkkiaan milj. m ³	Keskimäärin tuotto- m ³ /ha	Metsät, joista suoritettaisiin täysi metsän- hoitomaksu		Metsät, joista suori- tettaisiin 25 % met- sänhoito- maksusta		Jos peritään pennia/tuotto-m ³		
				metsäala milj. ha	tuotokun- tometreja milj. m ³	metsäala milj. ha	tuotokun- tometreja milj. m ³	30	40	50
								on maksun tuotto milj. mk.		
Lounais-Suomi	0.47	1.07	2.29	0.42	0.96	0.05	0.11	0.30	0.40	0.50
Satakunta	0.48	1.05	2.19	0.39	0.85	0.09	0.20	0.27	0.36	0.45
Etelä-Häme	0.65	1.71	2.63	0.48	1.26	0.17	0.45	0.41	0.55	0.68
Pohjois-Häme	0.60	1.42	2.37	0.50	1.18	0.10	0.24	0.37	0.50	0.62
Itä-Häme	0.55	1.41	2.56	0.45	1.15	0.10	0.26	0.36	0.48	0.60
Etelä-Savo	0.98	2.14	2.18	0.83	1.81	0.15	0.33	0.57	0.76	0.95
Etelä-Karjala	1.27	2.80	2.21	1.15	2.54	0.12	0.26	0.78	1.04	1.30
Itä-Karjala	0.66	1.29	1.95	0.55	1.07	0.11	0.22	0.34	0.45	0.56
Pohjois-Karjala	1.21	2.20	1.82	0.79	1.44	0.42	0.76	0.49	0.65	0.81
Pohjois-Savo	1.32	2.72	2.06	0.95	1.96	0.37	0.76	0.65	0.86	1.08
Keski-Suomi	1.02	2.26	2.22	0.76	1.69	0.26	0.57	0.55	0.73	0.91
Etelä-Pohjanmaa ...	0.93	1.78	1.92	0.86	1.65	0.07	0.13	0.50	0.67	0.84
Keski-Pohjanmaa ..	0.56	0.71	1.26	0.50	0.63	0.06	0.08	0.20	0.26	0.33
Kainuu	0.73	0.66	0.90	0.49	0.44	0.24	0.22	0.15	0.20	0.25
Pohjois-Pohjanmaa .	1.37	1.12	0.82	1.27	1.04	0.10	0.08	0.32	0.42	0.53
Perä-Pohjola ja Lappi	1.33	0.74	0.56	1.22	0.68	0.11	0.06	0.21	0.28	0.35
Helsinki	0.51	1.21	2.38	0.42	1.00	0.09	0.21	0.32	0.42	0.53
Vaasa	0.50	0.90	1.80	0.50	0.90	—	—	0.27	0.36	0.45
Yhteensä	15.14	27.19	1.80	12.53	22.25	2.61	4.94	7.06	9.39	11.74

Nyt voidaan laskea, miten suureksi maksun tuotto eri perusteilla tulisi. Koko maahan nähden on saatu seuraavat summat:

Jos maksua

perittäisiin 30 penniä/tuotto-m³, olisi maksun tuotto 7.1 milj. mk.
 ” 40 ” ” ” ” ” ” 9.4 ” ”
 ” 50 ” ” ” ” ” ” ” 11.7 ” ”

Tämän jälkeen on laskettava, miten paljon puutavaran myyntituloihin perustuva maksun osa voisi tuottaa. Tätä arvioitaessa liikutaan ilmeisesti sangen epävarmalla pohjalla, sillä ei voida lähteä arvaamaan puutavaramarkkinoitten tulevaa kehitystä, joka keskeisesti vaikuttaa myyntitulojen suuruuteen. Laskelma on ilmeisesti koetettava suorittaa keskimääräisiä suhdanteita silmällä pitäen ja tärkeätä on, että ne huomattavat eroavaisuudet, joita on olemassa valtakunnan eri osien kesken, laskelmassa tulevat huomioiduiksi.

Komitealla on tätä kysymystä harkitessaan ollut käytettävissä metsänhoitaja Hartikaisen komiteaa varten muokkaamat verotusviran-

omaisilta saadut tiedot, joita jo edelläkin on käytetty. Ne koskevat pääasiallisesti vuosina 1927 ja 1930 saaduiksi ilmoitettuja „metsän” myyntituloja. Näistä laskettuja keskimääriä on voitu pitää verraten käyttökelpoisina siitä huolimatta, että kysymyksessä on vain kaksi vuotta. Nämä vuodet edustavat nimittäin toinen huippusuhdantetta ja toinen pulavuotta. — Varsinaisesti rahamääriin kohdistuvien tietojen ohella on ollut käytettävissä metsänhoitolautakuntien tilastot hakattavaksi ilmoitetuista puumääristä, sekä *Pelttarin* niiden perusteella suorittamat laskelmat myyntitulojen määrästä.

Näitä lukuja ei kuitenkaan ilman muuta ole voitu ottaa lähtökohdaksi lähimmän tulevaisuuden todennäköisiä puutavaran myyntituloja laskelmoitaessa, sillä menneitten vuosien luvut ovat tähän taroitukseen osaksi varmaankin harhaan johtavia. Eräissä osissa maata on puutavaran myymistä tunnetusti harjoitettu niin laajassa mitassa, ettei ainakaan lähimpinä aikoina sellaista voitane pitkälle jatkaa.

Taulukko 14. Laskelma myyntituloihin perustuvan maksun tuotosta.

Metsänhoitolautakunta	Metsät, joista suor- itettaisiin täysi met- sänhoito- maksu		Metsät, joista suor- itettaisiin 25 % met- sänhoito- maksusta		Myyntitulo milj. mk. Yhteensä	Jos maksua peritään %			
	myyntituloja milj. mk. dessa	myyntituloja mk/ha vuo- dessa	myyntituloja milj. mk.	myyntituloja mk/ha vuo- dessa		1.00	1.25	1.50	1.75
						on maksun tuotto milj. mk.			
Lounais-Suomi	110	46	140	7	53	0.48	0.60	0.72	0.84
Satakunta	110	43	140	12	55	0.46	0.58	0.69	0.81
Etelä-Häme	110	53	140	24	77	0.59	0.74	0.89	1.03
Pohjois-Häme	110	55	140	14	69	0.59	0.73	0.87	1.01
Itä-Häme	110	50	140	14	64	0.53	0.67	0.80	0.94
Etelä-Savo	70	58	110	16	74	0.62	0.78	0.93	1.09
Etelä-Karjala	60	69	100	12	81	0.72	0.90	1.08	1.25
Itä-Karjala	60	33	90	10	43	0.36	0.44	0.53	0.62
Pohjois-Karjala	50	40	80	34	74	0.48	0.60	0.73	0.85
Pohjois-Savo	60	57	90	33	90	0.65	0.81	0.98	1.14
Keski-Suomi	80	61	100	26	87	0.68	0.84	1.01	1.18
Etelä-Pohjanmaa	60	51	90	6	57	0.52	0.66	0.79	0.92
Keski-Pohjanmaa	50	25	80	5	30	0.26	0.33	0.38	0.46
Kainuu	30	15	50	12	27	0.18	0.23	0.27	0.32
Pohjois-Pohjanmaa	30	38	50	5	43	0.40	0.49	0.59	0.69
Perä-Pohjola ja Lappi ...	25	30	40	4	34	0.31	0.39	0.47	0.54
Helsinki	110	46	140	12	58	0.49	0.60	0.74	0.86
Vaasa	60	30	90	—	30	0.30	0.38	0.45	0.53
Yhteensä, keskimäärin	64	800	95	246	1,046	8.62	10.77	12.92	15.08

Toisissa osissa maata taasen voi käydä niinkin, että myynnit tulevaisuudessa suurenevat. Näin voi tapahtua siellä, missä käydään käsiksi aikaisemmin menekkiä vailla olleeseen puustoon, sekä siellä, missä tehostuneen metsänhoidon vaikutus jo alkaa tuntua.

Taulukko 14 osoittaa lähemmin, mitä arviolukuja komitea on käyttänyt. Erikoisesti on huomattava, että arvioluvut ovat huomattavasti korkeampia niitten metsänomistajien osalta, joiden oletetaan suorittavan ainoastaan 25 % metsänhoitomaksusta. Nämä metsänomistajat ovat näet palkanneet omia ammattimiehiä ja voitaneen edellyttää, että heidän metsiensä tuottamat myyntitulot hyvän hoidon ansiosta ovat keskimääräistä suuremmat. Laskelma taulukossa 14 päättyy seuraaviin loppusummiin:

Myyntitulot niistä metsistä, joista suoritettiin täysi metsänhoitomaksu	800 milj. mk.	64 mk/ha
Myyntitulot niistä metsistä, joista suoritettiin ainoastaan 25 % metsänhoitomaksusta	246 „ „	95 „
Keskimääräiset myyntitulot yhteensä	1,046 milj. mk.	70 mk/ha

Vertauksen vuoksi mainittakoon eräitä lukuja metsistä saatujen myyntitulojen vaihteluista eri vuosina. *Pelttari* on hakkausilmoituskien perusteella laskenut, että yksityistilain omistajien saamat kantohintatulot puutavarain myynnistä olisivat olleet seuraavat:

1925	918 milj. mk.	1931	280 milj. mk.
1926	893 „ „	1932	482 „ „
1927	1,457 „ „	1933	1,050 „ „
1928	986 „ „	1934	1,230 „ „
1929	903 „ „	1935	965 „ „
1930	573 „ „	1936—37 ¹⁾ ...	1,950 „ „
Keskiarvo 10-vuotiskaudelle: 1925—1934 ...	877 milj. mk.		
	1927—1936 ...	988 „ „	

Kun lisäksi otetaan huomioon se, mitä on myyty seurakuntien metsistä ja yhtiöitten metsistä, sekä ne erät, joista ei ole ilmoitusta, ei edellä mainittu summa 1 046 milj. mk. todennäköisesti keskimääränä liene liian korkea.

Myyntituloihin perustuvan maksun tuotto tulisi nyt koko maahan nähden seuraavaksi:

1) Hakuunkausi.

Jos maksua

perittäisiin 1.0 % myyntituloista, olisi maksun tuotto	8.6 milj. mk.
„ 1.25 % „ „ „ „	10.8 „ „
„ 1.50 % „ „ „ „	12.9 „ „
„ 1.75 % „ „ „ „	15.1 „ „

Kun nyt siis on arvioitu, miten suureksi metsänhoitomaksun tuotto sekä pinta-alaan että myyntituloihin perustuvilta osilta tulisi nousemaan, voidaan siirtyä tarkastamaan, mikä näitten osatekijöitten yhdistelmä sopivimmin johtaisi tarvittavaan rahasummaan, 24.0 miljoonaan markkaan. Laskelmissa huomioon otetuista perusteista tulee komitean käsityksen mukaan lähinnä kysymykseen seuraava yhdistelmä:

50 penniä tuottokuutiometriltä	11.7 milj. mk.
1.50 % myyntituloista	12.9 „ „
Yhteensä	24.6 milj. mk.

Kysymyksessä olevien varsin käytännöllisten ja pyöreitten laskuperusteiden mukaan metsänhoitomaksu keskihyvinä vuosina jakaantuisi suunnilleen puoleksi pinta-alan perusteella ja puoleksi myyntitulojen nojalla perittävien osien kesken.

Komitea ehdottaa, että metsänhoitomaksun perusteeksi asetetaan 50 penniä tuottokuutiometriltä ja 1.50 prosenttia myyntituloista (kantohintatuloista).

Metsänhoitomaksun suuruutta koskevia vertailuja.

On syytä ottaa tarkastettavaksi, miten suureksi edellä esitetyillä perusteilla suoritettava metsänhoitomaksu eri metsänhoitolausakuntien alueilla tulisi verrattuna siihen rahasummaan, joka edellisessä on arvioitu tarvittavan. Lisäksi on valaisevaa laskea, suureksiko näillä perusteilla suoritettava metsänhoitomaksu tulisi metsähehtaaria kohden, ja miten suuri tämä maksu olisi verrattuna niihin maksuihin, joita metsänhoitoyhdistykset nykyisin ovat perineet jäseniltään. Näitä seikkoja koskeva vertailu esitetään taulukossa 15.

Taulukko 15. Ehdotetun metsänhoitomaksun vertailuja.

Metsänhoitolautakunta	Metsänhoitomaksun arvioitu tuotto, mllj. mk.	Neuvojen palkkaukseen tarvittava rahasumma, mllj. mk.	Metsänhoitomaksun ylijäämä (+) tai vajaus (-) mllj. mk.	Metsänhoitomaksu mk/metsä-ha ¹⁾			Säännöllisesti toimineet metsänhoitoyhdistykset v. 1936	
				pinta-alamaksu	myyntitulojen %	yh-teensä	Yhdistyksen lukumäärä	Yhdistyksen omat tulot mk/ha
Lounais-Suomi	1.22	1.10	+ 0.12	1.14	1.65	2.79	12	2.43
Satakunta	1.14	1.14	± 0.00	1.09	1.65	2.74	16	2.89
Etelä-Häme	1.57	1.36	+ 0.21	1.31	1.65	2.96	18	2.41
Pohjois-Häme	1.49	1.36	+ 0.13	1.18	1.65	2.83	11	2.23
Itä-Häme	1.40	1.32	+ 0.08	1.27	1.65	2.92	8	1.63
Etelä-Savo	1.88	1.74	+ 0.14	1.09	1.05	2.14	6	1.78
Etelä-Karjala	2.38	2.26	+ 0.12	1.10	0.90	2.00	16	2.15
Itä-Karjala	1.09	0.98	+ 0.11	0.97	0.90	1.87	3 ²⁾	(3.80)
Pohjois-Karjala	1.54	1.68	- 0.14	0.91	0.75	1.66	4 ²⁾	(1.97)
Pohjois-Savo	2.06	1.96	+ 0.10	1.03	0.90	1.93	9	2.26
Keski-Suomi	1.92	1.69	+ 0.23	1.11	1.20	2.31	6	1.56
Etelä-Pohjanmaa	1.63	1.63	+ 0.00	0.91	0.90	1.81	7	2.26
Keski-Pohjanmaa	0.71	0.79	- 0.08	0.63	0.75	1.38	2	1.16
Kainuu	0.52	0.70	- 0.18	0.45	0.45	0.90	1 ²⁾	(0.49)
Pohjois-Pohjanmaa	1.12	1.20	- 0.08	0.41	0.45	0.86	—	—
Perä-Pohjola ja Lappi	0.82	1.20	- 0.38	0.28	0.37	0.65	—	—
Helsinki	1.27	0.95	+ 0.32	1.19	1.65	2.84	10	4.72
Vaasa	0.90	0.90	± 0.00	0.90	0.90	1.80	—	—
Yhteensä keskimäärin	24.66	23.96	+ 0.70	0.90	0.96	1.86	129	2.49

Metsänhoitomaksun arvioitu tuotto tulee varsin lähelle tarvittavaksi laskettua rahamäärää useimpien metsänhoitolautakuntien alueilla. Läntisissä ja eteläisissä osissa maata on laskettu syntyvän jonkin verran ylijäämää, kun taas vajausta jäisi vain itäisten ja pohjoisten lautakuntien alueilla. Muistettavahan on, että suoritettavat laskelmat ovat eräiltä osilta arvion varaisia.

Sikäli kuin suoritettavat laskelmat ovat johtaneet oikeisiin tuloksiin, nähdään, että metsänhoitomaksun tuotto komitean ehdottamalla perusteilla yleensä riittäisi peittämään yhdistyksen vakinaisten metsätuotojen johtajien palkan. Komitea on kuitenkin ajatellut, että myöskin metsänhoitomaksun määräämis- ja perimiskustannukset peitettäisiin maksun tuotosta. Näitten määrää koskevia laskelmia komitea ei ole suorittanut, mutta tämä seikka on otettava huomioon, kun tarkastellaan maksun arvioitua tuottoa.

Komitea on jo edellä viitannut siihen, että tuskin voidaan edellyttää, että metsänhoitomaksun tuotto muodostuu aivan suhteelliseksi odottavien töitten määrään verrattuna, ja että ilmenevien epäsuhteit-

1) Laskettuna siltä osalta, jolta täysi metsänhoitomaksu edellytetään suoritettavaksi.

2) Pinta-alaperusteet poikkeuksellisia.

ten tasoittamiseen on käytettävä valtion avustusrahaa. Taulukon 15 luvut osoittavat, että näitä tasoittavia avustuksia ensi sijassa on annettava Itä-Suomen, Pohjanmaan ja Pohjois-Suomen metsänhoitolautakuntien alueitten metsänhoitoyhdistyksille.

Metsänhoitomaksun koko tuotto, laskettuna metsähehtaaria kohden, olisi keskimäärin koko maassa 1.86 mk/ha vuodessa. Eri metsänhoitolautakuntien alueilla on vaihtelu tietenkin verraten runsas (rajoissa 0.65—2.96 mk/ha) ja tästä antavat taulukon 15 luvut yksityiskohtaisen tiedon, samoin kuin siitakin, miten metsänhoitomaksun arvioitu tuotto eri alueissa jakaantuu pinta-alamaksun ja myyntituloista perittävän maksun kesken. Keskimäärin koko maassa on edellinen osa maksusta 0.90 mk/ha ja jälkimmäinen 0.96 mk/ha vuodessa.

Taulukon 15 oikeanpuoleisimpaan sarakkeeseen on merkitty nykyisistä metsänhoitoyhdistyksistä saatu kokemusluku: yhdistyksen omat tulot v. 1936 laskettuina metsähehtaaria kohden. Tähän ei kuitenkaan ole otettu mukaan kaikkia yhdistyksiä, vaan ainoastaan sellaiset yhdistykset, jotka ovat alkaneet toimintansa viimeistään vuoden 1935 alussa ja joitten toiminta v. 1936 ei ole keskeytynyt neuvon vaihtumisen takia. Nämä ehdot täyttäviä yhdistyksiä on ollut kaikkiaan 129.

Vertailu näyttää, että ehdotettu metsänhoitomaksu usean metsänhoitolautakunnan alueella tulee verraten lähelle sitä, mihin säännöllisesti toimineitten metsänhoitoyhdistyksen omat tulot nousevat, molemmat laskettuina hehtaaria kohden. Onpa alueita, joissa yhdistyksen nykyiset omat tulot nousevat suuremmiksi kuin ehdotettu metsänhoitomaksu. Sielläkin, missä metsänhoitomaksun arvioidun tuoton ja yhdistysten nykyisten omien tulojen erotus on suurin, voidaan kuitenkin sanoa näiden olevan varsin samaa suuruusluokkaa. Vertailu ei tietenkään ole aivan täsmällinen, mm. siitä syystä, että metsänhoitoyhdistyksen nykyinen jäsenalan peruste on jonkin verran toinen kuin metsänhoitomaksua laskettaessa käytetty pinta-alaperuste. Tästä aiheutuva erotus rajoittuu useimpien metsänhoitolautakuntien alueilla kuitenkin n. 5—15 prosenttiin.

Komitean ehdottama metsänhoitomaksu ei tulisi merkittävään sanottavasti lisääntyneitä yhdistyskuluja niille, jotka jo nykyisin ovat säännöllisesti toimineitten metsänhoitoyhdistyksen jäseninä.

On erityisesti syytä todeta — asiaa ei voida numeroin osoittaa —, että metsänhoitoyhdistykset, säännöllisestikin toimineet, ovat keski-

määräistä heikommassa taloudellisessa asemassa niitten metsänhoitolautakuntien alueilla, joilla ehdotettu metsänhoitomaksu nousee huomattavasti yhdistyksien nykyisiä tuloja suuremmaksi. Näissä alueissa ovat metsänhoitoyhdistykset toistaiseksi varsin yksipuolisesti joutuneet taloudessaan turvaamaan valtiolta saatavaan avustukseen. Metsänhoitoyhdistyksien nykyisiä omia tuloja ei siis ainakaan näissä osissa maata voida pitää minään normina metsänhoitomaksun suuruutta harkittaessa. Mutta sellainen johtopäätös voitaneen tehdä, että kun esim. Lounais-Suomen, Satakunnan, Etelä- ja Pohjois-Hämeen, Etelä-, Itä- ja Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon sekä Etelä-Pohjanmaan metsänhoitolautakuntien alueilla ehdotettu metsänhoitomaksu (hehtaaria kohden laskettuna) ei mainittavasti nouse säännöllisesti toimineitten yhdistysten omia tuloja suuremmaksi, metsänhoitomaksun ei pitäisi ainakaan suuruudellaan pelottaa. Sanottu havainto antaa myöskin viittauksen siitä, että metsänhoitomaksun suuruutta harkittaessa ehkä on osattu oikeaan.

Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaaminen ja valvonta.

Kun edellä on selostettu metsänhoitolautakuntien ja -yhdistyksien toimintaa, on päädytty siihen, että nämä järjestöt yhdessä muodostavat elimellisen kokonaisuuden. Suoritetusta työmäärästä on vuosi vuodelta yhä suurempi osa tullut yhdistyksien osalle. Lautakunnat ovat vuorostaan yhdistyksien toiminnan ohjaamisessa ja valvomisessa saaneet uuden tärkeän tehtävän.

Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaaminen ja valvonta on pääasiallisesti tapahtunut seuraavasti. Metsänhoitoyhdistystä jollekin paikkakunnalle perustettaessa on lautakunnan puolesta ensinnäkin suoritettu ehkä hyvinkin runsaasti valmistavaa valistus- ja jäsentenkeräystä. Kun yhdistys sitten on alottanut toimintansa, on lautakunta avustanut sopivan ammattimiehen hankkimisessa. Neuvoja on toimipaikkaansa tullessaan lautakunnan myötävaikutuksella „asetettu virkaansa”, hän on saanut toimintaa koskevia ohjeita, ja yhteys lautakuntaan käsin on alun perin muodostunut kiinteäksi. Yhdistyksen taloutta on lautakunnan puolesta jatkuvasti seurattu, ja asetuskin edellyttää, että lautakunta asettaa metsänhoitoyhdistyksen tilintarkastajista toisen.

Keskusmetsäseura Tapion puolesta on metsänhoitoyhdistyksien neuvoja varten suunniteltu erityinen päiväkirjajärjestelmä, johon neuvotat merkitsevät toimintaansa koskevat selostukset ja josta vuoden mittaan muodostuu täydellinen toimintatilasto. Tässä suhteessa

viitataan Keskusmetsäseura Tapion julkaisemaan „Metsänhoitoyhdistyksen asiakirjat. Ohjekirja” nimiseen teokseen. Kuukausittain on metsänhoitoyhdistyksen neuvoja velvollinen laatimaan tilityksen yhdistyksen rahastonhoitajalle. Useitten lautakuntien alueilla lähettää kukin neuvoja lisäksi lautakunnan toimistoon kerran tai kahdesti kuukaudessa erityisen ilmoituksen toiminnastaan.

Tärkeänä tehtävänä kuuluu metsänhoitolautakunnille yhdistyksien puolesta suoritettujen töitten, varsinkin leimaustöitten laadun valvonta. Tämä puoli on useimmiten hoidettu siten, että lautakunnan metsänhoitaja tai apulaismetsänhoitaja on pistokokeiden tavoin suorittanut tarkastuksia yhdistyksien työmailla. Varsin usein on sattunut, kun on ollut kysymyksessä arkaluontoinen tai vaikea tehtävä, että lautakunnan ammattimies on kutsuttu neuvotteluun, ennen kuin yhdistyksen puolesta työhön on käyty käsiksi.

Toimintavuoden päätyttyä on kukin metsänhoitoyhdistys lähettänyt vuosikertomuksensa metsänhoitolautakunnalle. Lautakunta on näistä kertomuksista laatinut yhdistelmän, ja keskusmetsäseurojen tehtäviin on kuulunut koko maata koskevien yhteenvedojen laatiminen.

Aikaisempina vuosina suorittivat metsänhoitolautakunnat yhdistyksiin kohdistuvan työnsä yksistään sen velvoituksen nojalla, minkä yksityismetsälaki lautakunnille asettaa, ja ilman että tähän tarkoitukseen olisi asetettu nimenomaisia varoja käytettäväksi. Vuonna 1935 julkaistiin erityinen valtioneuvoston päätös metsänhoitoyhdistyksien valtionavustuksista, ja sen mukaan annetaan metsänhoitoyhdistyksille avustusta ehdoilla, joihin mm. kuuluu, että yhdistykset ovat seuranneet metsänhoitolautakunnan niille antamia yleisiä neuvoja ja ohjeita. Metsänhoitoyhdistykset tulivat täten entistä läheisemmin sidotuiksi metsänhoitolautakuntiin. Mainitun valtioneuvoston päätöksen mukaisesti on vuoden 1935 jälkeen metsänhoitoyhdistyksien avustamiseen myönnettyistä varoista myöskin osa, korkeintaan 10 % avustuksien yhteissummasta, käytetty yhdistyksien valvonnasta aiheutuneitten kulujen peittämiseen. Tästä summasta ovat lautakuntien ohella myöskin keskusmetsäseurat jossakin määrin tulleet osallisiksi.

Komitean edellä tekemän ehdotuksen toteutuminen merkitsee nykyisestä varsin suuresti laajennetun järjestön luomista ja moninkertaisen ammattimiesmäärän kiinnittämistä yhdistyksien palvelukseen. Tällainen laajennus edellyttää myöskin vastaavaa kehittämistä valvontaa ja ohjausta hoitavien elimien taholla.

Metsänhoitolautakuntien palveluksessa oli vuoden 1936 lopussa 44 metsänhoitajaa ja 187 metsätalousneuvojaa. Metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa oli samanaikaisesti 232 neuvojaa, minkä lisäksi tulevat ne 6 metsänhoitajaa, jotka olivat yksityishoitoalueiden palveluksessa. Kaikkiaan on siis metsänhoitajia ollut 50 ja neuvojia 419. Yhtä metsänhoitajaa kohden on keskimäärin tullut 8.4 neuvojaa.

Vastaisuudessa olisi komitean käsityksen mukaan kehitys ohjattava sellaiseen suuntaan, että *metsänhoitolautakuntien palvelukseen kiinnitettäisiin yhä runsaammin metsänhoitajavoimia*, samalla kuin neuvojen palkkaaminen yhä suuremmalta osalta jäisi metsänhoitoyhdistyksen huoleksi. Sopiva lukumäärä metsänhoitoyhdistyksiä olisi yhdistettävä yhteen piiriin ja piirin esimiehenä toimivan — lautakunnan palkkaaman — piirimetsänhoitajan tulisi asua jossakin sopivassa piirinsä keskuspaikassa. Komitea pitää erikoisen tärkeänä sitä, että metsänhoitajat asuvat omassa piirissään, sillä metsänhoitoyhdistyksen laajentuessa siihen tapaan kuin komitean ehdotukset edellyttävät, on välttämätöntä, että toimintaa johtavat metsänhoitajat tulevat mahdollisimman lähelle heidän vastattavinaan olevia yksityismetsiä ja niiden omistajia.

Voidaan kysyä: onko tarkoituksena, että metsänhoitolautakunnat kokonaan luopuisivat palkkaamasta metsätalousneuvojia ja siirtyisivät pitämään yksinomaisesti metsänhoitajia palveluksessaan? Lähelle tällaista tilannetta ehkä voidaan tulla kehityksen lopullisena tuloksena, mutta ilmeisesti siihen kuitenkin kuluisi melkoisesti aikaa. Metsänhoitajavoimien verraten runsas lisääminen olisi tosin heti uuden järjestelmän käyntiin tullessa välttämätön, mutta neuvojavuimien samanaikaista siirtämistä yhdistyksen palkattavaksi ei voida ajatella. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan saavutettua komitean hahmottelemien laajuuden ja yksityismetsien hoidon ja myytävien puutavaraerien leimauksien pääosalta jouduttua yhdistyksen vastuulle, voidaan pitää luultavana, että lainvalvontapuoli huomattavasti helpottuu nykyisestä ja että tästä aiheutuvat tehtävät ainakin pääosalta silloin voidaan siirtää lautakuntien piirimetsänhoitajien suorittaviksi. Suotavaahan onkin, että lainvalvontatehtäviin käytetään niin päteviä ammattivoimia kuin mahdollista. Tulevaisuudessa, metsänhoitoyhdistyksen toiminnan laajennuttua, kysyttäneen lainvalvontaa suorittavilta henkilöiltä vielä nykyistäkin suuremmissa määrin harkintaa ja arvovaltaisuutta.

Komitean arvion mukaan tarvittaisiin metsänhoitajien ja heidän apulaistensa palkkoihin ja matkakustannuksiin kaikkiaan 12.46 milj. markkaa, jos edellä hahmoiteltu metsänhoitoyhdistyksen toimintaa valvova järjestelmä koko laajuudessaan toteutettaisiin. Tällöin on

laskelmien lähtökohdaksi otettu, että kutakin piirimetsänhoitajaa kohden keskimäärin tulisi 8 metsänhoitoyhdistyksen neuvojaa. Metsänhoitolautakuntien menot palkkoihin ja matkakustannuksiin olivat vuonna 1936 yhteensä 10.9 miljoonaa markkaa. Lopulliseen laajuuteenkin saatettuna ehdotettu järjestely siis metsänhoitolautakuntien taholla kysyisi lisättyjä valtion varoja ainoastaan sangen vähäisessä määrässä.

Komitea edellyttää, että metsänhoitomaksun toteutuessa metsänhoitajia kiinnitetään yhä runsaammin metsänhoitolautakuntien palvelukseen ja että nämä metsänhoitajat piirien esimiehinä sijoitetaan johonkin piirinsä keskuspaikkaan asumaan. Yhtä piirimetsänhoitajaa kohden olisi keskimäärin laskettava 8 metsänhoitoyhdistyksen neuvojaa.

Komitean ehdotuksien toteutuessa siirtyy yksityismetsätalouden edistämistoiminta varsin suurella määrällä uudelle linjalle, pääasiallisesti metsänomistajien omilla varoilla metsänhoitoyhdistyksistä käsin suoritettavaksi. Herää kysymys: vastaako yksityismetsätalouden edistämistoiminnan yleinen organisaatio, joka on laadittu ensi sijassa lainvalvontaa sekä valtion varoilla suoritettavaa edistämistoimintaa silmällä pitäen, nykyisessä muodossaan myöskin tulevaisuuden vaatimuksia.

Metsänhoitolautakuntien ja -yhdistyksen nykyistä suhdetta tarkasteltaessa kiintyy huomio siihen, että metsänhoitolautakunnalla on yhdistyksiin nähden varsin merkityksellinen asema, mutta että näiden järjestöjen välejä muuten ei ole säännöstelty. Keskusmetsäseuroihin, joille komitea ehdottaa metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ylimmän valvonnan uskottavaksi, metsänhoitoyhdistyksetkin voivat liittyä jäseniksi ja voivat siis valita edustajiaan keskusmetsäseurojen johtoon, mutta keskenään mitä läheisimmässä vuorovaikutuksessa olevien metsänhoitolautakuntien ja -yhdistyksen välillä ei ole muodollista yhdysidettä. Metsänhoitolautakunnan jäsenen tosin tulee olla „metsänhoitoon perehtyneitä ja paikallisoloja tuntevia”, mutta lautakuntien jäsenistä asettavat maanviljelys- ja talousseurat muut paitsi yhden, jonka valitsee keskusmetsäseura. Ainoastaan viimeksi mainitun jäsenen kautta on siis nykyisin metsänhoitoyhdistyksillä — keskusmetsäseurojen välityksellä ja siis varsin etäisesti — mahdollisuutta saada edustusta lautakuntiin.

Metsänhoitolautakuntien kokoonpano lienee ajateltu nimenomaan sellaiseksi, että kunkin seutukunnan metsänomistajat olisivat niissä edustettuina. Maanviljelys- ja talousseurat olivat niihin aikoihin kuin

nykyinen järjestelmä luotiin ainoat maanomistajien järjestöt, jotka saattoivat tulla kysymykseen lautakuntien jäsenten asettajina. Tähän soveltuvia metsänomistajien yhteenliittymiä ei silloin ollut.

Komitean ehdotuksien toteutuessa on tilanne toinen. Määrätietoinen metsänhoitoyhdistystoiminta saadaan silloin käyntiin valtakunnan kaikissa osissa. Ja jos ehdotuksien toteuduttua tulee kysymykseen metsänomistajien edustus ja erikoisesti edustus niissä elimissä, joiden tehtävänä on yksityismetsätalouden edistämistoiminnan johtaminen, niin *silloin ei metsänhoitoyhdistyksiä enää voida sivuuttaa.*

Komitean käsityksen mukaan olisi kysymykseen tuleva järjestelmän täydennys pantava toimeen samalla kuin komitean muita ehdotuksia lähdetään toteuttamaan. Täydennys voitaisiin parhaiten suorittaa siten, että kunkin metsänhoitolautakunnan alueella toimivat yhdistykset muodostaisivat *metsänhoitoyhdistyksiä liiton*, ja että nämä saisivat oikeuden asettaa osan metsänhoitolautakuntien jäsenistä. Sopivinta ehkä olisi, että maanviljelysseurat asettaisivat kuhunkin lautakuntaan vieläkin yhden jäsenen varamiehineen ja keskusmetsäseurat — kuten nykyisinkin — samoin yhden, sekä että metsänhoitoyhdistyksiä liitto saisi asettaa loput jäsenistä. Kun useimmissa metsänhoitolautakunnissa nykyisin on vain 3 jäsentä, merkitsisi tämä siis yhden jäsenen ja varajäsenen siirtämistä maanviljelysseuroilta metsänhoitoyhdistyksiä liiton asetettavaksi.

Käytännössä kehitys kai veisi siihen suuntaan, että metsänhoitoyhdistyksiä liitot ja metsänhoitolautakunnat suurin piirtein merkitsisivät yhtä. Kun kuitenkin metsänhoitolautakunnille kuuluu edesvastuullinen ja arkaluontoinen lainvalvontapuoli, täytyy lautakuntien asema säilyttää täysin itsenäisenä. Mutta yksityismetsätalouden edistymistyölle on varmaankin mitä suurimpana voiman lisänä, jos lautakuntien rinnalle voidaan saada metsänhoitoyhdistyksiä maakunnalliset liitot. Soveltamalla sitä oma-alotteisuuden ja omavaraisuuden periaatetta, jonka komitea on ottanut yksityismetsätalouden edistämistyön lähtökohdaksi, voivat liitot arvovaltaisesti myötävaikuttaa yksityismetsätalouden kohottamispyrkimysten onnistumiseen.

Metsänhoitolautakuntien alueita noudattaen olisi metsänhoitoyhdistyksiä muodostettava metsänhoitoyhdistyksiä liitot, joiden keskusjärjestöinä olisivat keskusmetsäseurat, ja komitea ehdottaa, että metsänhoitoyhdistyksiä liitoille myönnetään oikeus asettaa osa metsänhoitolautakuntien jäsenistä.

Tällainen järjestely edellyttää voimassa olevan yksityismetsälain 13 §:n muuttamista sekä vastaavia muutoksia myöskin metsänhoitolautakuntien johtosäännön 4 ja 5 pykälään.

Ammattimiesten saannin turvaaminen.

Edellä esittämässään sekä myöskin kesäkuun 8 päivänä 1936 Valtioneuvostolle lähettämässään kirjelmässä komitea on jo tehostanut metsänhoitoyhdistyksiä toiminnan riippuvaisuutta siitä, että päteviä neuvoja on saatavissa yhdistyksiä palvelukseen. Komitean ehdotuksien toteuttaminen merkitsee yksityismetsätalouden palvelukseen kiinnitetyn metsätyönjohtajamäärän sangen huomattavaa lisäämistä.

Metsätyönjohtajista nykyisin havaittavana olevan puutteen poistamiseksi on valtiollaan taholta jo ryhdytty toimenpiteisiin. Metsäkoulujen lukumäärää on jo lisätty yhdellä ja toisen uuden koulun alkuvaikeudet ovat jo melkoisen pitkällä. Lähimpänä vuosina tulee siis metsätyönjohtajia valmistumaan entistä enemmän, mihin osaltaan myöskin vaikuttaa nykyisten metsäkoulujen oppilasmäärän lisääminen.

Kysymys tarvittavien metsätyönjohtajien saamisesta metsänhoitoyhdistyksiin, silloin kuin komitean ehdotuksia lähdetään toteuttamaan, on olennaisesti riippuvainen metsäalalla niihin aikoihin vallitsevista suhdanteista. Metsätalouden työn tarjonta on näet läheisesti aikojen hyvydestä riippuvainen ja esim. päättyneen pulan aikana oli paljon metsätyönjohtajia työttöminä. Komitea ei ole nähnyt mahdolliseksi nyt lähteä tekemään ehdotusta toimenpiteistä, jotka voivat olla tarpeellisia metsätyönjohtajien saannin turvaamiseksi, silloin kuin komitean ehdotukset tulevat toteutettaviksi.

Viitattakoon myöskin siihen, että metsänhoitoyhdistyksiä neuvonjohtajien toimet metsänhoitomaksun toteutuessa muodostuvat luonteeltaan sangen vakaviksi. Maksun tuotto on arvioitu sellaiseksi, että yhdistykset huonoinakin aikoina pystyisivät palkkaamaan vakinaiset neuvonjohtajansa, ja komitean ehdottama omien asuntojen hankkiminen neuvonjohtajille lisäisi vielä osaltaan heidän asemansa vakavuutta. Komitean ehdotuksien toteuttaminen vähentäisi ilmeisesti niiden metsätyönjohtajien suhteellista määrää, jotka voivat joutua kärsimään suhdanteitten heilahteluista.

Paitsi metsätyönjohtajia tarvitaan komitean ehdotuksen toteutuessa myöskin lautakuntain palvelukseen entistä enemmän metsänhoitajia. Myöskin metsänhoitajien nähdessä pitää paikkansa se, mitä äsken esitettiin suhdanteitten vaikutuksesta. Komitea haluaa metsänhoitajien osalta kiinnittää huomiota ajnoastaan siihen, että yliopiston metsäopetuksessa komitean käsityksen mukaan olisi syytä entistä enemmän kiinnittää huomiota yksityismetsätalouteen ja sen piirissä kysymykseen tuleviin tehtäviin. Tämä koskee erityisesti harjoittelua, jonka kohteena valtion metsät toistaiseksi ovat olleet jokseenkin yksin vallitsevina.

Komitea edellyttää, että riittävän ja tehtäviinsä hyvin valmennetun ammattimiehistön saamisesta huolehditaan silloin kuin komitean ehdotukset tulevat toteutettaviksi.

Metsänhoitoyhdistykset ja yksityismetsien tarjoamat työmahdollisuudet.

Komitean ehdottamaan laajuuteen saatettuina muodostuvat metsänhoitoyhdistykset ilmeisen keskeisiksi tekijöiksi maamme yksityismetsissä suoritettavien töitten järjestäjinä. Komitea haluaa lyhyesti viitata siihen merkitykseen, mikä tällä seikalla on metsätalouden tarjoaman ansiotyön hyväksi käyttämisessä ja tulevaisuudessa ehkä ilmevän työttömyyden hoitamisessa.

Väestökysymyksiä ja erityisesti maamme pienviljelijöitten toimeentulomahdollisuuksia tarkasteltaessa on useasti vedottu siihen, että metsätaloutemme tarjoaman ansiotyön määrä vastaisuudessa tulee nousemaan, sikäli kuin metsät saatetaan järkipäraseen hoitoon ja niiden tuotto kohoaa. Työttömyyden ilmaantuessa järjestettäviä erilaisia varatöitä harkittaessa on yleisesti tunnustettu, että metsätaloudellisen tuotannon kohottamiseen käytetyt rahasummat ovat parhaita sijoituksia, joihin työttömyysvaroja Suomen olosuhteissa voidaan käyttää.

Kuitenkin tiedetään kokemuksesta, että metsätalouden tarjoamien ansiomahdollisuuksien hallitseminen työmarkkinoitten säännöstelyä ajatellen tuottaa suurta vaikeutta. Tämä koskee erityisesti juuri niitä töitä, jotka tähtäävät metsien tuotannon kohottamiseen erilaisia perusparannuksia suorittamalla; n. s. kirvestyöthän olennaisesti riippuvat siitä, missä määrin puulla on menekkiä markkinoille. Niinpä viimeksi sivuutetun pula-ajan aikana kohdattiin melkoisia käytännöllisiä vaikeuksia, kun yritettiin käyttää metsätöitä varatöinä. Vaikeuksien ydinkohtana oli varmaankin se, ettei sopivia työmaita ollut saatavissa (yritykset siirtää asutuskeskuksien työttömiä heille outoihin metsätöihin eivät kuulu tähän). Totunnaisessa mielessä ajateltiin, että varatöinä olisi ollut avattava joitakin verraten harvoja suuria työmaita, joihin työntekijöitä olisi voitu sijoittaa ehkä satamääriä kuhunkin. Tällainen ajatus on kuitenkin vastoin metsätöiden yleistä luonnetta. Metsät hajaantuvat tasaisesti yli maan ja ne jakaantuvat satoihintuhansiin omistuksiin. Samoin metsätyötkin luonnostaan jakaantuvat lukemattomiin pikkutyömaihin. Suuret keskitetyt työmaat voivat vain erikoistapauksissa (kuten ojitustöissä) tulla kysymykseen.

Yksityismetsätalouden taholla saatavissa olevien pikkutyömaitten käyttö metsätalouden tarjoamien ansiomahdollisuuksien tasaamistarkoituksiin tuottaa jatkuvastikin ylivoimaisia vaikeuksia, jollei käytettäväksi saada sellaista yksityiskohtiin menevää organisaatiota, joka hallitsee työpaikkamahdollisuudet ja pystyy käytettävissä olevan työvoiman jakamaan niihin. Tähän mennessä tällaista täydellistä organisaatiota maassamme ei vielä ole ollut, joskin voitaneen katsoa, että toiminnan johto on ollut sangen valmiina metsänhoitolautakuntien ja metsänparannustoiminnan taholla. Mutta organisaatiolta on puuttunut sen uloin ja perin tärkeä osa, paikalliset elimet, jotka yksityiskohtiin perehtyneinä olisivat hoitaneet lopullisen „kenttätöön”.

Metsänhoitoyhdistyksiänsä hyvällä alulla oleva kehitys avaa tähän kuitenkin mahdollisuuksia, ja komitean ehdotuksien toteuttaminen pystynee käytettäväksi luomaan sangen täydellisen organisaation. Yhdistyksiänsä toiminnan laajentaminen komitean edellyttämällä tavalla tietää nimittäin jokseenkin kaikkien maamme yksityismetsien sulkeamista toimintapiiriin. Erikoisen tärkeätä on, että tätä tietä yhä suuremmassa määrin päästään käsiksi myöskin niihin metsiin, joitten kunto jättää eniten toivomisen varaa. Näitten metsien kaikinpuolinen kunnostaminen tarjoaa runsaimmin työtilaisuuksia. Työtilanteen maaseudulla niin vaatiessa voidaan metsänhoitoyhdistyksiä käyttää välineinä, joiden avulla suhteellisen helposti pystytään lisäämään yksityismetsissä suoritettavia metsänhoitotöitä. Ja jos tässä yhteydessä joudutaan käyttämään yhteiskunnan varoja, tulevat ne sijoitetuiksi kansantaloudellisesti erittäin tarpeellisiin töihin, huonossa kunnossa olevien yksityismetsien parantamiseen.

Tällaiset toimenpiteet tulevat kysymykseen lähinnä sellaisina aikoina, jolloin metsänhoitoyhdistyksiänsä tavanomaisia päätehtäviä, nimittäin myytävien puerien leimaamista ja markkinoille toimitamista, on tavallista vähemmän. Yhdistyksiänsä työnjohtajilta siis liikenee aikaa tällaisten töitten järjestelyyn, silloin kuin ne tulevat kysymykseen. Myöskin yhdistyksiänsä kannalta on tästä hyötyä, kun neuvoja ehkä muuten joutuisi olemaan joutilaana, kuten sivuutetuina huonoina vuosina usein sattui.

Ettei tätä tietä hyödyllisesti sijoitettavissa olevien työläisten lukumäärä suinkaan rajoitu vähiin, selviää metsänhoitoyhdistyksiänsä työnjohtajien lukumäärästä, jonka komitea on arvioinut tulevaisuudessa nousevan noin tuhanteen. Kutakin työnjohtajaa kohden ei tarvitse laskea kovinkaan suurta työntekijämäärää, ennenkuin joutuu lukuihin, jotka tuntuvat.

Komitean käsityksen mukaan tarjoavat esitetyt näkökohdat varsin huomattavan lisäperustelun komitean ehdotuksille metsänhoitoyhdistyksiänsä toiminnan kehittämisestä.

III osa. Komitean laatimat laki- ja asetusehdotukset.

Metsänhoitolaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Metsänhoitomaksu.

1 §.

Metsiensä hoidon ja metsätaloutensa kohottamiseksi suorittaa jokainen metsänomistaja metsänhoitomaksua siten kuin tässä laissa säädetään.

Metsänhoitomaksua ei kuitenkaan suoriteta valtion omistamista metsämaista eikä myöskään sellaisesta maanomistuksesta, jonka kasvullisen ja huonokasvuisen metsämaan ala on 5 hehtaaria tai sitä pienempi.

2 §.

Metsänhoitomaksua suoritetaan:

- a) 50 penniä kultakin kunnallisverotuksessa taksoitetulta tuotto-kuutiometriltä.
- b) Puolitoista prosenttia siitä kantohintatulosta, joka edellisenä kalenterivuotena on saatu puutavaran tai metsäntuotteiden myynnistä tahi muusta käytöstä kuin kotitarvekäytöstä omistajan maa- tai kotitaloudessa.

3 §.

Metsänhoitomaksu kannetaan kunnittain.

Maksun määrää vuosittain maksulautakunta, johon metsänhoitolautakunta asettaa yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen sekä asianomainen kunnanvaltuusto valitsee kaksi jäsentä ja varajäsentä, kaikki kunnan alueella asuvista maksuvelvollisista metsänomistajista.

Maksulautakunnan jäsenille, jotka toimivat virkamiehen vastuulla, maksetaan palkkio metsänhoitomaksun tuotosta. Samoista varoista suoritetaan myöskin maksulautakunnan muut kulut.

Maksulautakunnan kokouksissa on oikeutettu olemaan saapuvilla metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva metsäammattimies, jonka tulee avustaa maksulautakuntaa sen työssä, ja on hänellä oikeus käyttää puhevaltaa ja saada merkityksi eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

4 §.

Jokaisen metsänomistajan tulee kunnallista verotusta varten annettavan tuloilmoituksen yhteydessä antaa metsänhoitomaksun määrittämiseen tarvittavat tiedot. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti maatalousministeriön vahvistaman kaavan mukaan ja on kunnan viranomaisten toimitettava ilmoituksen maksulautakunnalle.

Metsänomistaja ja hakkuuoikeuden omistaja, metsänhoitoyhdistys, metsänhoitolautakunta sekä kunnan viranomaiset ovat velvolliset vaadittaessa antamaan kaikki ne muutkin tiedot maksulautakunnalle, jotka ovat tarpeen metsänhoitomaksun määräämistä varten.

5 §.

Jos se, joka on velvollinen suorittamaan metsänhoitomaksua, on laiminlyönyt ilmoitusvelvollisuuden tai täydentävien tietojen antamisen taikka tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta antanut oleellisesti väärän ilmoituksen tai tiedon, voi maksulautakunta harkinnan mukaan korottaa hänelle tulevan metsänhoitomaksun enintään kaksinkertaiseksi.

6 §.

Maksulautakunnan on laadittava luettelo, jossa mainitaan kullekin metsänomistajalle määrätty metsänhoitomaksu sekä sen laskemisen perusteena ollut 2 §:ssä mainittu tuottokuutiometrimäärä ja kanto-hintatulo sekä 5 §:n mukaan mahdollisesti määrätty veron korotus. Maksuluettelo on samanaikaisesti kunnallisveroista laaditun taksoitusluettelon kanssa pidettävä maksuvelvollisten nähtävänä, noudattaen vastaavasti, mitä taksoitusluettelon julkipanosta on säädetty.

Kunnan toimesta merkitään kunnallisverojen verolippuun maksuluettelon mukaisesti kunkin metsänomistajan suoritettava metsänhoitomaksu. Jos kuitenkin taksoituslautakunnan merkitsemä tuottokuutiometriä määrää tutkijalautakunnan päätöksellä muutetaan, on vastaava muutos tehtävä metsänhoitomaksuun.

7 §.

Maksulautakunnan päätöksestä voidaan kirjallisesti valittaa läänin maaherralle, jonka päätös on lopullinen. Valitus on jätettävä maaherralle 30 päivän kuluessa sen päivän jälkeen, jona maksuluettelo pantiin nähtäväksi. Ennen asian ratkaisua tulee maaherran, kuul-

tuaan asianomaista maksulautakuntaa, pyytää lausunto myöskin metsänhoitolautakunnalta.

Valituksesta huolimatta on maksuvelvollisen veronkannossa suoritettava hänen maksettavakseen pantu metsänhoitomaksu, mutta jos hänen valituksensa hyväksytään, on veronkantoviranomaisen, maksuvelvollisen pyynnöstä, suoritettava liika maksu takaisin ynnä sille korkoa kantopäivästä takaisinmaksupäivään saman perusteen mukaan kuin kunnallisverosta on säädetty.

8 §.

Metsänhoitomaksu peritään kunnallisverojen kannon yhteydessä ja, jos maksun suoritus on laiminlyöty, ulosottoteitse kunnan toimesta, noudattaen mitä kunnallisverojen perimisestä on voimassa.

Metsänhoitomaksun tuotosta suoritetaan yksi prosentti kunnalle.

9 §.

Joka laiminlyö metsänhoitomaksun maksamisen määräaikana, suorittakoon maksamatta jätetylle määrälle, riippumatta sen suuruudesta, maksun lisäystä saman perusteen mukaan kuin maksamatta jätetystä kunnallisverosta on säädetty.

10 §.

Metsänhoitomaksu käytetään yksityismetsätalouden edistämiseen siinä kunnassa, missä se on kannettu.

Maksu luovutetaan tilityksineen heti kannon jälkeen kunnassa toimivalle metsänhoitoyhdistykselle tai, jos niitä on useampia, yhdistyksille, jolloin kullekin on tuleva sille vahvistetulta alueelta kertynyt maksun määrä. Jollei kunnassa tai sen osassa ole metsänhoitoyhdistystä, luovutetaan maksu tai vastaava osa sille metsänhoitolautakunnalle, jonka alueeseen kunta kuuluu.

11 §.

Jos metsänomistajan metsän hoitoa varten on palkattu riittävästi metsämattimiehiä ja metsää hoidetaan järkipärisesti, voi maatalousministeriö asianomaisen pyynnöstä metsänhoitolautakuntaa kuultuaan päättää, että tällainen metsänomistaja suorittaa ainoastaan neljänneksen metsänhoitomaksusta. Tämä oikeus voidaan myöntää kerrallaan korkeintaan 10 vuodeksi ja on metsänhoitolautakunnan, jos säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa, tehtävä maatalousministeriölle esitys sen peruuttamisesta.

2 luku.

Metsänhoitoyhdistys.

12 §.

Metsänhoitoyhdistys on vapaaehtoisesti perustettu metsänomistajien yhteenliittymä, jonka tarkoituksena on toimia jäsentensä metsien hoidon ja metsätalouden kohottamiseksi.

13 §.

Metsänhoitoyhdistys voi nimiinsä saavuttaa oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata. Kuitenkaan älköön metsänhoitoyhdistys omiin nimiinsä harjoittako puutavarakauppaa.

14 §.

Metsänhoitoyhdistyksen jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen metsänomistaja yhdistyksen säännöissä määrättyillä ehdoilla. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenen äänioikeus voidaan säännöissä määrätä hänen metsäalastaan riippuvaksi.

15 §.

Metsänhoitoyhdistyksien säännöt ja niitä koskevat muutokset vahvistaa maatalousministeriö, joka pitää luetteloa metsänhoitoyhdistyksistä.

Metsänhoitoyhdistyksen säännöissä on mainittava:

1. yhdistyksen nimi;
2. se kunta, joka on pidettävä yhdistyksen kotipaikkana;
3. onko jäsenen suoritettava yhdistykselle maksuja ja miten ne määrätään;
4. miten yhdistyksen johtokunta on järjestettävä ja kuinka pitkäksi ajaksi sen jäsenet on valittava;
5. milloin tilinpäätös on tehtävä ja miten tilejä ja yhdistyksen hallintoa on tarkastettava;
6. milloin se tai ne yhdistyksen kokoukset on pidettävä, joissa yhdistys päättää johtokunnastaan ja hallinnostaan;
7. millä tavalla yhdistys on kutsuttava koolle;
8. miten yhdistyksen varat on käytettävä, kun yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

16 §.

Metsänhoitoyhdistykset kunkin metsänhoitolautakunnan alueella muodostavat metsänhoitoyhdistyksien liiton, joitten keskusjärjestöinä ovat keskusmetsäseurat.

Soveltuvilta kohdilta on metsänhoitoyhdistyksien liittoon nähden voimassa, mitä tässä laissa on säädetty metsänhoitoyhdistyksestä.

17 §.

Asianomaisen metsänhoitolautakunnan tehtävänä on, sen lisäksi mitä muualla on säädetty, ohjata ja valvoa alueellaan olevien metsänhoitoyhdistyksien toimintaa. Metsänhoitolautakunta vahvistaa, mikä on oleva kunkin metsänhoitoyhdistyksen alue.

Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ylin valvonta kuuluu keskusmetsäseuroille.

18 §.

Valtio avustaa metsänhoitoyhdistyksien ja niitä valvovien järjestöjen toimintaa määrärahalta, joka vuosittain tarkoitusta varten osoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa. Valtioneuvosto määrää ne perusteet, joiden mukaan valtionapu jaetaan metsänhoitoyhdistyksien ja niitä valvovien järjestöjen kesken.

19 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta ja täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

20 §.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 19

Asetus

metsänhoitolain täytäntöönpanosta.

kuun   päivänä 19   annettun metsänhoitolain 19 §:n nojalla säädetään, maatalousministeriön esittelystä, seuraavaa:

1 luku.

Metsänhoitomaksu ja sen periminen.

1 §.

Metsänhoitolain 4 §:ssä mainittuun ilmoitukseen tulee liittyä kaikki sellaiset tiedot ja selvitykset, jotka metsänhoitomaksun määräämiseen ovat tarpeen.

Jos metsänomistaja on myynyt puutavaraa hankintakaupalla tai luovuttanut puutavaraa muuhun käyttöön kuin kotitarvekäyttöön

omassa maa- tai kotitaloudessaan, ilmoittakoon hän myöskin puutavaroista saadun tai saaduksi lasketun kokonaistulon. Jos metsänomistaja ilmoituksessaan on maininnut ainoastaan kokonaistulon, tyytyköön hän siihen kantohintatuloa koskevaan arvioon, jonka maksulautakunta toimittaa.

Jos maksuvelvollisella lain 11 §:n nojalla on oikeus suorittaa ainoastaan neljännes metsänhoitomaksusta, liittäköön ilmoitukseen selvityksen siitä, että maatalousministeriö hänelle on myöntänyt tähän oikeuden.

2 §.

Maksulautakunnan jäsenet ja varajäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja valitsevat he keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Maksulautakunta, jonka kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, kokoontuu metsänhoitomaksun määräämistä varten ja tarvittaessa muulloinkin. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja ja ensimmäisen keran se jäsen, jonka metsänhoitolautakunta on asettanut.

Maksulautakunnan jäsenille suoritetaan palkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisessa kunnassa kunnallisen verotuslautakunnan jäsenille. Nämä palkkiot samoin kuin muutkin maksulautakunnan kulut suoritetaan ennakkoina kunnan varoista ja korvataan metsänhoitomaksun tuotosta.

3 §.

Kunnan viranomaisten tulee maksulautakunnan käytettäväksi asettaa luettelo kaikista niistä metsänomistajista, joille metsänhoitomaksun suorittaminen kuuluu, ja tulee tästä luettelosta käydä ilmi, miten suuri on kunkin metsänomistajan kohdalle merkittyjen tuotto-kuutiometriä määrää.

Maksulautakunnan tulee laatia luettelo metsänhoitomaksuista metsänhoitoyhdistyksille vahvistettua aluejakoa noudattaen sekä toimittaa tämä luettelo ajoissa kunnan viranomaisille niitä toimenpiteitä varten, joista metsänhoitolain 6 §:ssä mainitaan.

Verolippuun tulee merkitä metsänhoitolain 2 §:n a) ja b) kohtien mukaan maksuun pannun metsänhoitomaksun määrä. Jos metsänhoitomaksu metsänhoitolain 5 §:n nojalla on korotettu, merkittäköön korotus erikseen verolippuun.

4 §.

Metsänhoitomaksu peritään kunnallisverojen ensimmäisen kannon yhteydessä. Sitten kuin metsänhoitomaksun tuotosta on vähennetty

maksulautakunnan kustannukset sekä kunnalle menevä 1 %, luovutet-
takoon loppuerä tilitystä vastaan yksityismetsätalouden edistämiseen
niin kuin metsänhoitolain 10 §:ssä säädetään.

2 luku.

Metsänhoitoyhdistykset.

5 §.

Kukin kunta muodostaa yleensä oman metsänhoitoyhdistysalueensa.
Tarkoituksenmukaisuuden vaatiessa voidaan pienehköjä kuntia kuiten-
kin yhdistää samaan yhdistykseen, erottaa jokin osa kunnasta toiseen
metsänhoitoyhdistykseen tai, jos kunnan metsäala on laaja taikka jos
muut syyt sitä vaativat, jakaa kunta useampaan yhdysalueeseen.
Yhdistyksen alueita vahvistettaessa noudatettakoon mahdollisuuden
mukaan jo toiminnassa olevien yhdistyksien aluejakoa.

Jollei kunnan metsänhoitoyhdistystoiminta siitä kärsi, voi met-
sänhoitolautakunta vahvistaa metsänhoitoyhdistyksien alueet myöskin
siten, että samaan yhdistykseen kuuluu eri kunnissa sijaitsevia erillisiä
metsäalueita.

Metsänhoitoyhdistyksen alueita vahvistettaessa huolehtikoon met-
sänhoitolautakunta mahdollisuuksien mukaan siitä, että sellaisia met-
siä, joitten omistajille metsänhoitolain 11 §:n mukaisesti on myön-
netty oikeus suorittaa ainoastaan neljännes metsänhoitomaksusta, tasa-
puolisesti tulee eri yhdistyksiin.

6 §.

Saamansa metsänhoitomaksut käyttäköön metsänhoitoyhdistys ensi-
kädessä koulutettujen ammattimiesten hankkimiseen jäsentensä käy-
tettäväksi. Yhdistyksen määräämillä ehdoilla voivat muutkin kuin
yhdistyksen jäsenet käyttää yhdistyksen palkkaamaa ammattimestä.

Metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa oleva metsäammattimies
älkөөn omaan lukuunsa toimittako metsän leimausta, puutavaran myyn-
tiä tai välitystä, älkөөnkä harjoittako puutavaraliikettä.

7 §.

Metsänhoitoyhdistyksen tulee vuosittain antaa metsänhoitolauta-
kunnalle vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan ja
kaikkien rahavarojensa käytöstä edelliseltä toimintavuodelta.

Metsänhoitolautakunta asettaa kunkin metsänhoitoyhdistyksen ti-
lintarkastajista yhden ja hänelle varamiehen.

Metsänhoitoyhdistyksien toiminta- ja tilivuosi alkaa kuun
1 päivänä.

8 §.

Metsänhoitoyhdistyksen taloudesta pidettäkөөn kirjaa maatalous-
ministeriön vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Metsänhoitoyhdistyksen varojen hoidosta tulee rahastonhoitajan
asettaa riittäväksi katsottu vakuus. Rahastonhoitajana älkөөn yhdis-
tyksen palveluksessa oleva metsäammattimies toimiko.

3 luku.

Metsänhoitolautakunnan tehtävät.

9 §.

Metsänhoitolautakunnan tulee toimittaa maksulautakunnan jäse-
nen ja varajäsenen vaali kutakin sen alueella olevaa kuntaa varten
sekä vaalista tiedoittaa asianomaiselle kunnallislautakunnalle, maksu-
lautakunnalle ja valituksi tulleille. Metsänhoitolautakunnan tulee niin
ikään jokaiselle maksulautakunnalle ilmoittaa, keillä sen palveluksessa
olevista metsäammattimiehistä on oikeus olla läsnä maksulautakuntien
kokouksissa.

10 §.

Metsänhoitolautakunnan velvollisuutena on työskennellä metsän-
hoitoyhdistyksien perustamiseksi jokaiseen kuntaan, sekä ohjata ja
valvoa alueellaan olevien metsänhoitoyhdistyksien toimintaa. Metsän-
hoitolautakunnan tulee:

1. pyrkiä saattamaan metsänhoitoyhdistyksien jäsenten metsä-
talous kestäväksi;
2. antaa apuaan ja tukeaan metsänhoitoyhdistyksille ja niiden
ammattimiehille hakkuu-, metsittämis-, laiduntalous- ym. suunnitel-
mien teossa sekä puutavaran myyntejä koskevissa asioissa;
3. valvoa metsänhoitoyhdistysten metsäammattimiesten työtä ja
milloin se antaa aihetta huomautuksiin, siitä metsänhoitoyhdistyksen
johtokunnalle ja, epäkohtien ilmaantuessa, keskusmetsäseuralle ilmoit-
taa;
4. tarkata metsänhoitoyhdistysten varojen hoitoa siten kuin tämän
asetuksen 8 §:ssä lähemmin määrätään;
5. toimittaa määräaikana keskusmetsäseuralle sen vahvistaman
kaavan mukainen yhteenvedo alueensa metsänhoitoyhdistyksien vuosi-
kertomuksista;
6. koota sellaisia puutavaran valmistamis-, kuljetus ym. hankinta-
kustannuksia koskevia tietoja, jotka ovat tarpeellisia puun kantohin-
nan laskemisessa ja metsänhoitomaksun määräämisessä;

7. huolehtia, että tarpeellisia siemeniä ja taimia on saatavissa; sekä
8. pitää tarjolla tarpeellista kirjallisuutta, kaavakkeita ja tili-kirjoja.

11 §.

Milloin metsänhoitomaksut kunnan alueelta lain 8 §:n mukaisesti kokonaisuudessaan tai osaksi suoritetaan metsänhoitolautakunnalle, tulee lautakunnan huolehtia siitä, että kertyneet varat käytetään metsäammattimiesten palkkaamiseen kunnan metsänomistajien tarvetta varten tai muuhun heidän metsätaloutensa edistämistoimintaan.

12 §.

Milloin metsänomistaja lain 9 §:n nojalla anoo oikeutta saada suorittaa ainoastaan neljännes metsänhoitomakusta, tulee metsänhoitolautakunnan hankittuaan tarvittavat tiedot antaa asiasta lausuntonsa. Metsäammattimiesten riittäväisyyttä ja metsänhoidon järkipärisyyttä arvostellessaan tulee lautakunnan ottaa huomioon metsätalouden kul-loinenkin yleistaso sekä paikalliset olosuhteet.

13 §.

Metsänhoitolautakunnan tehtävänä on kutsua alueensa metsänhoitoyhdistykset metsänhoitoyhdistyksen liiton perustavaan kokoukseen.

4 luku.

Erinäisiä määräyksiä.

14 §.

Keskusmetsäseurojen tulee, sen lisäksi mitä muualla on säädetty, laatia tarpeelliset yhteenvedot metsänhoitoyhdistyksen vuosikertomuksista ja toimittaa ne metsähallitukselle. Keskusmetsäseura Tapion tehtävänä on koko maata käsittelevien tilastojen laatiminen ja julkaiseminen.

**Valtioneuvoston päätös
metsänhoitoyhdistyksen toiminnan tukemiseen myönnettyjen varojen jakamisperusteista.**

Valtioneuvosto on kuun päivänä 19 annettun metsänhoitolain 18 §:n nojalla maatalousministeriön esittelystä päättänyt seuraavaa:

1 §.

Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan tukemiseen myönnetään avustuksia metsäammattimiesten palkkaamista ja muita yhdistyksen tarpeita varten sen mukaan kuin tulo- ja menoarviossa on tarkoitukseen varoja osoitettu.

Tähän tarkoitukseen osoitetuista varoista myönnetään korvauksia myös metsänhoitolautakunnille ja keskusmetsäseuroille niiden menojen peittämiseksi, jotka näille aiheutuvat metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ohjaamisesta ja valvomisesta.

2 §.

Metsänhoitoyhdistykselle myönnettävä avustus on yleensä enintään kymmenentuhatta markkaa vuotta ja metsäammattimiestä kohden, mutta voi avustus erikoistapauksissa olla suurempikin.

Avustuksen määrä suuruus riippuu lähinnä metsänhoitoyhdistyksen toiminnan tarkoituksenmukaisuudesta, yhdistyksen liitetyn metsäalan laajuudesta, yhdistyksen jäsenten metsien suuruussuhteista sekä niistä olosuhteista, joissa metsänhoitoyhdistys toimii. Myöskin otet-takoon huomioon, missä määrin yhdistykselle suoritettava metsänhoito-maksu tekee yhdistystoiminnan mahdolliseksi.

3 §.

Avustusta myönnetään ehdolla:

1) että metsänhoitoyhdistys on merkitty maatalousministeriössä pidettävään luetteloon;

2) että metsänhoitoyhdistys toiminnassaan on seurannut niitä määräyksiä, jotka sisältyvät kuun päivänä 19 annettuun metsänhoitolakiin ja sen täytäntöönpanoasetukseen;

3) että metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa on ainakin yksi metsäkoulun tai valtion toimesta järjestetyn vähintään yksivuotisen metsäkurssin käynyt metsätyönjohtaja;

4) että metsänhoitoyhdistys on toiminnassaan seurannut keskusmetsäseuran ja metsänhoitolautakunnan antamia neuvoja ja ohjeita.

4 §.

Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan tukemiseen myönnetyn määrärahan jakamisesta keskusmetsäseurojen kesken päättää näiden esityksestä metsähallitus, joka niinkään päättää sellaisen korvauksen antamisesta keskusmetsäseuralle, josta 1 §:n 2 momentissa puhutaan.

Metsänhoitoyhdistykselle tulevan avustuksen myöntämisestä päättää asianomaisen metsänhoitolautakunnan esityksestä keskusmetsäseura. Keskusmetsäseura päättää myös sellaisen korvauksen antamisesta metsänhoitolautakunnalle, josta 1 §:n 2 momentissa puhutaan.

5 §.

Jos metsänhoitoyhdistys, joka on saanut tässä asetuksessa mainittua avustusta, ei ole noudattanut sen saamiseksi määrättyjä ehtoja tai jos yhdistykselle myönnetyn valtionavustuksen käytössä tai yhdistyksen toiminnassa yleensä on esiintynyt puutteita, on yhdistys velvollinen suorittamaan avustuksen joko kokonaan tai osaksi takaisin valtiolle, mikäli metsähallitus asianomaisen metsänhoitolautakunnan ja keskusmetsäseuran mielipidettä kuultuaan kussakin tapauksessa niin erikseen määrää.

6 §.

Tässä valtioneuvoston päätöksessä mainittuihin avustuksiin näiden on soveltuvin kohdin noudatettava niitä määräyksiä, jotka sisältyvät 3 päivänä marraskuuta 1927 annettuun valtioneuvoston päätökseen valtionavustuksen käytön valvonnasta ja niiden maksattamisesta.

7 §.

Tällä valtioneuvoston päätöksellä kumotaan 20 päivänä kesäkuuta 1935 annettu valtioneuvoston päätös metsänhoitoyhdistysten valtionavustuksista.

Maatalousministeriön päätös

siitä lomakekaavasta, jonka mukaan on annettava metsänhoitomaksun määräämiseen tarvittavat tiedot.

... päivänä ....kuuta 19... aneetun metsänhoitolain 4 §:n nojalla on maatalousministeriö vahvistanut seuraavan kaavan sitä lomaketta varten, jota on käytettävä metsänhoitomaksun määräämiseen tarvittavia tietoja annettaessa.

(Lomakekaava on seuraavalla sivulla.)

Ilmoitus metsänhoitomaksun määräämistä varten vuodelta 19 . . . . . Kunnan nimi

Maksuvelvollisen täydellinen nimi ..... arvo, ammatti tai toimi
 » nykyinen asuinpaikka (yhtiön yms. kotipaikka ja osoite)
 Seuraava ilmoitus koskee ..... nimistä tilaa RN:o
 ..... nimensä tiloja

1. Maksuvelvollisen hallinnassa oli viimeksi päättyneen vuotuisen 31 p:nä:

I luokan metsämaata	ha	à	.....	m ³
II	»	à	.....	»
III	»	à	.....	»
IV	»	à	.....	»
V	»	à	.....	»
Yhteensä	ha			m ³

Tähän merkityt tiedot vakuutan oikeiksi

ssä / 19

kylässä
 kylässä

2. Viimeksi päättyneen kalenterivuoden aikana on yllämainituilta kiinteistöiltä kotitarvekäyttöön, metsä- tai kotitaloudessa:

Järeitä havupuita (sahattukkoja yms.)
 Järeitä lehvipuita (faneeritukkeja, haapoja)
 Kuusipaperipuita (hiomopuita)
 Mäntypaperipuita (sulfaatipuita)
 Kaivospölkkyjä
 Halkoja
 Muuta puuta

runkoa, kantoheinä	.....	mk
runkoa	»	»
pino-m ³	»	»
pino-m ³	»	»
pino-m ³	»	»
pino-m ³	»	»
runkoa, pino-m ³ , hantohinta	»	»
Yhteensä	.....	mk

Jos puutavaraa on myyty hankintakaupalla tai luovutettu muuhun kuin kotitarvekäyttöön, merkitään alle saatu kokonaistulo

Maksuvelvollisuuden merkintöiden yhteensä:

Puutavaramäärä	.....	mk	Kanto-
runkoa	»	»	hintatulo
runkoa	»	»	
p-m ³	»	»	
p-m ³	»	»	
p-m ³	»	»	
p-m ³	»	»	
r, p-m ³	»	»	
Yhteensä	.....	mk	

1 ½ % ylläolevasta
 m³ à —: 50

Metsänhoitomaksu ..... mk
 Maksun korofusta ..... mk

3. Muita tietoja, joita maksuvelvollinen antaa

Laki- ja asetusehdotuksien yksityiskohtaiset perustelut.

Lyhyt ja naseva nimi on eduksi uudelle laille. Nimi „metsänhoitolaki” osoittaa, mihin lailla pyritään — yksityismetsien tehostettuun hoitoon.

1 §. Tässä pykälässä ilmoitetaan, mitä varten metsänhoitomaksua suoritetaan. Sitä suoritaisi jokainen metsänomistaja „metsänsä hoidon ja metsätaloutensa kohottamiseksi”. Edellä on jo ollut puhe niistä syistä, joitten takia valtion omistamat metsämaat sekä sellaiset maanomistukset, joitten metsäala on pienempi kuin 5 ha, jätettäisiin vapaiksi metsänhoitomaksusta.

Laki on kirjoitettu siihen muotoon, että kaikki muut paitsi äsken mainitut metsänomistajat olisivat velvolliset suorittamaan metsänhoitomaksun. Tarkoituksenahan kuitenkin, kuten aikaisemmin on esitetty, olisi periä ainoastaan 25 % metsänhoitomaksusta niiltä metsänomistajilta, joilla on palveluksessaan riittävästi ammattimiehiä ja jotka hyvin hoitavat metsiään. Tätä koskeva erikoismääräys sisältyy lain 11 §:ään.

2 §. Pykälässä määritellään ne perusteet, joitten mukaan metsänhoitomaksua suoritetaan. Pinta-alan mukainen maksu edellytetään laskehtavaksi kunnallisverotuksessa taksoitettujen tuottokuutiometrien lukumäärän mukaan. Tällä sanonnalla osoitetaan maksun peruste lyhyesti ja täsmällisesti. — Myyntituloiksi edellytetään se kantohintatulo, joka edellisenä vuotena on saatu puutavaran tai metsäntuotteiden myynnistä tahi muusta käytöstä kuin kotitarvekäytöstä omistajan maa- tai kotitaloudessa. Viimeksi mainittu „muu” käyttö tarkoittaa myöskin niitä tapauksia, joissa maanomistaja itse jalostaa oman metsän tuottaman puun tai käyttää puuta esim. polttoaineena johonkin sellaiseen tarkoitukseen, jota ei voida katsoa maanomistajan maa- tai kotitalouteen kuuluvaksi. — Toimeenpanoasetuksen 1 § sisältää eräitä selvennyksiä kantohintatulon laskemisen suhteen.

3 §. Edellä on jo tehty selvää niistä yleisistä syistä, joitten takia metsänhoitomaksun määrääminen on ajateltu erityisen 3-miehisen maksulautakunnan suorittavaksi, jonka jäsenistä ja varajäsenistä asianomainen kunnanvaltuusto valitsisi kaksi, ja yhden asettaisi metsänhoitolautakunta. Viimeksi mainittua järjestelyä ehdotetaan erityisesti sen tähden, että metsänhoitolautakunta oletettavasti tulisi maksulauta-

kunnan jäseneksi asettamaan jonkin sellaisen henkilön, joka olisi metsäasioitten erikoisharrastaja ja joka olisi lähellä sitä metsänhoitoyhdistystä, jonka hyväksi metsänhoitomaksu kannetaan. Edelleen ehdotetaan että maksulautakunnan kokouksessa saisi olla saapuvilla sellainen metsänhoitolautakunnan palveluksessa oleva metsäammattimies, jonka lautakunta tähän on valtuuttanut. Tämän ammattimiehen päätehtävänä olisi avustaa maksulautakuntaa sen työssä ja hän olisi samalla ikäänkuin julkisena asiamiehenä seuraamassa maksulautakunnan työtä. Tätä silmällä pitäen hänellä tulisi olla kokouksissa puhevalta ja oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan merkityksi. Mainittua valvontaa on pidetty tarpeellisenä mm. sen tähden, että metsänhoitoyhdistyksille myönnettävä valtionavustus tulisi siitä riippuvaksi, missä määrin metsänhoitomaksun tuotto riittää rahoittamaan paikkakunnan metsänhoitoyhdistystoiminnan. Voidaan ajatella, että runsaamman valtionavun saanti voisi houkutella maksulautakuntaa leväperäisyyteen esim. niihin tapauksiin nähden, joissa voidaan epäillä myyntituloja salatun.

Kohtuullisena voitaneen pitää, että maksulautakunnan jäsenet saisivat työstään saman korvauksen, mitä verotuslautakunnan jäsenille asianomaisessa kunnassa on määrätty. Nämä korvaukset, samoin kuin muut maksulautakunnan kustannukset, olisi peitettävä metsänhoitomaksun tuottamalla varoilla.

4 §. On ajateltu, että metsänhoitomaksun määräämiseen tarvittavien tietojen antaminen mukavimmin kävisi erityisellä lomakkeella, jonka jokainen olisi velvollinen liittämään kunnalliseen veroilmoitukseen, samaan tapaan kuin kuluneina vuosina on veroilmoitukseen liitetty eri lomakkeelle laadittu tapaturmavakuutuksia koskeva tiedotus. Komitea on laatinut ehdotuksen myöskin tällaiseksi lomakkeeksi (vrt. s. 105). Tämä lomake on suunniteltu sellaiseksi, että sekä maksuvelvollisen että viranomaisten kaikki merkinnät siihen mahtuvat.

Erityisesti on huomattava, että myyntitulojen selville saamista helpottamaan on laadittu verraten yksityiskohtainen taulukko. Siihen olisi maksuvelvollisen puutavaralajeittain eriteltävä kunkin kalenterivuoden myynnit, ja saatujen rahatulojen lisäksi ilmoitettava myöskin myydyin puutavaran määrä. Ilmoituksen antajalle on tietojen antaminen näin eriteltynä helpompaa kuin yhtenä summana annettavien tietojen ilmoittaminen. Maksulautakunnan työtä helpottaisi näin eriteltujen tietojen saaminen suuresti.

Paitsi viimeksi mainittua tarkoitusta, muodostaisivat puutavaran myynneistä annettavat tiedot erittäin arvokkaan lähtökohdan yksityismetsiämme koskevan yksityiskohtaisen hakkaustilaston laatimiseksi. Tämä tilasto on siksi tärkeä, että jo yksistään sen tähden on yksityis-

kohtaisten tietojen hankkiminen aiheellista. Viitattakoon tässä seuraaviin näkökohtiin, jotka professori *Eino Saari* on esittänyt ns. kuusi-puukomitealle antamassaan lausunnossa metsiemme hakkauserän tarkkailamisen mahdollisuuksista:

„Niin ikään olisi tutkittava niitä mahdollisuuksia, joita myyntihakkuiden ilmoittamisvelvollisuus tarjoaa yksityismetsien hakkuumäärien selvittelyyn. Nykyäänhän tätä aineistoa on vaikea käyttää vakaviin laskelmiin hakkuumääristä, sillä ilmoitusvelvollisuuden raja on siihen tarkoitukseen aivan liian epäselvä. Sen tapainen selvittely, jonka Keskusmetsäseura Tapio toimitti hiljakkoin, voisi ehkä antaa käyttökelpoisia tuloksia ylimalkaisesti tarkistuslaskelmiin. Olisi kuitenkin syytä myös harkita mahdollisuuksia ilmoitusvelvollisuuden määrittelyyn korjaamiseksi siihen suuntaan, että aineiston antamalla tuloksilla olisi tukeva pohja, jolta lähtien niitä voidaan arvostella ja käyttää. Viittaa tässä siihen tekeillä olevaan suunnitelmaan, että metsän omistajilta ryhdyttäisiin kantamaan jonkinlaista metsänhoitomaksua, joka on ajateltu pohjautumaan osaksi metsämaahan osaksi metsänmyyntituloihin. Tällainen toimenpide tietenkin edellyttäisi kaikkien metsän myyntien selvittelyn tavalla tai toisella. Sitä tietä mahdollisesti syntyisi aineistoa yksityismetsien myyntihakkuiden selvittelyyn.”

Maksulautakunnan ryhtyessä työhönsä on välttämätöntä, että sen käytettäväksi asetetaan kaikki tarvittavat tiedot, jotka voivat helpottaa metsänhoitomaksun määräämistä. Tällaisia tietoja antamaan lakiehdotus velvottaa metsänomistajan ja hakkuuoikeuden omistajan, metsänhoitoyhdistyksen, metsänhoitolautakunnan sekä kunnan viranomaiset.

Toimeenpanoasetuksessa tehdään lähemmin selvää siitä, mitä tietoja itse kunkin olisi maksulautakunnalle annettava. Nykyisin solmitaan paljon puutavarakauppoja hankintakaupalla, ja kantohintatulon laskeminen voi tällöin erälle metsänomistajille tuottaa hankaluutta sekä ylipäänsäkin aiheuttaa erimielisyyttä. Tässä ilmenevien vaikeuksien voittamiseksi edellytetään, että jos metsänomistaja on myynyt puutavaroitaan hankintakaupalla tai luovuttanut puutavaraa muuhun käyttöön kuin kotitarvekäyttöön omassa maa- tai kotitalouudessaan, hän myöskin ilmoittaa puutavaroista saadun tai saaduksi lasketun kokonaistulon. Jos metsänomistaja ilmoituksessaan kuitenkin on maininnut ainoastaan kokonaistulon, voidaan pitää kohtuullisena, että hän tyytyy siihen kantohintatuloa koskevaan arvioon, jonka maksulautakunta toimittaa. — Käytännössä johtaisi viimeksi mainittu säännös nähtävästi siihen, että metsänomistajat useasti ilmoittaisivat ainoastaan hankintamyynneistä saadun kokonaistulon vaivaa-

matta itseään kantohintatulon laskemisella. Tällaista kehitystä ei lienekään syytä vastustaa. Metsänhoitomaksussahan tulevat kysymyksen varsin vähäiset rahasummat, ja se harkinnan varaisuus, joka kantohintatulon laskemiseen liittyy, on joka tapauksessa siksi vähäinen, että sen vaikutus metsänhoitomaksun suuruuteen useimmissa tapauksissa rajoittuu aivan pieniin rahasummiin.

Valaistakoon tätä esimerkillä. Oletetaan, että kysymyksessä on 50 pinokuutiometrin paperipuukauppa, jota meikäläisenä hankintakauppana voidaan pitää ehkä keskinkertaisen suurena, ja että luovutushinta on 150 mk/m³. Kokonaistulo on siis 7,500 mk. Jos nyt kantohinnaksi on arviotu 120 markkaa kuutiometriltä, on koko kantohintatulo 6,000 markkaa ja 1 1/2 % siitä 90 markkaa. Jos taas kantohinnaksi onkin saatu ainoastaan 100 mk/m³, on koko kantohintatulo 5,000 markkaa ja 1 1/2 % siitä 75 markkaa. — Tässä tapauksessa koskisi erimielisyys siis 15 markan maksuerää.

Kunnan viranomaisten velvollisuudesta sanotaan toimeenpanoasetuksen 3 §:ssä: „Kunnan viranomaisten tulee maksulautakunnan käytettäväksi asettaa luettelo kaikista niistä metsänomistajista, joille metsänhoitomaksun suorittaminen kuuluu, ja tulee tästä luettelosta käydä ilmi, miten suuri on kunkin metsänomistajan kohdalle merkittyjen tuottokuutiometriä määrää. Tämä luettelo voidaan yksinkertaisesti antaa siten, että kunnan puolesta tarkastetaan ne tiedot, jotka maksuvelvollinen on metsänhoitomaksun määräämistä varten antanut, ja sikäli kuin korjauksia on, merkitään ne tähän tarkoitukseen varattuihin sarakkeisiin asianomaisessa lomakkeessa.

5 §. Lakiin on myöskin sisällytetty määräys siitä, että jos metsänhoitomaksun määräämistä varten annetut tiedot ovat virheelliset, maksulautakunta harkinnan mukaan voi korottaa maksun aina kaksinkertaiseen määrään saakka. Tällöin on pidetty kohtuullisena, että lievästä rikkomuksesta korotusta ei olisi määrättävä, mm. koska metsätaloudellinen valistuneisuus erällä tahoilla vielä on siksi vähäistä, että suoranaisesti tietämättömyydestä johtuneita erehdyksiä varmaankin tulisi esiintymään.

6 §. Maksulautakunnan tehtävänä olisi laatia luettelo määräämistään metsänhoitomaksuista ja luettelosta tulisi maksujen yksityiskohtaisten perusteitten käydä ilmi. Jos kunnan alueella toimii useampia kuin yksi metsänhoitoyhdistys, olisi tämä luettelo laadittava yhdistyksille vahvistettua aluejakoa noudattaen, koska kunnan viranomaisen myöhempi työ erikoisesti maksujen tilityksessä täten helpottuu. Tämä luettelo pidettäisiin sitten maksuvelvollisten nähtävänä samanaikaisesti kunnallisveroista laaditun taksoitusluettelon kanssa, noudattaen viimeksi mainitun julkipanoa koskevia määräyksiä.

Metsänhoitomaksun perimistä varten olisi kunnallisverojen verolippuun merkittävä metsänhoitomaksun määrä sen mukaisena, miksi maksulautakunta sen on määrännyt. Metsänhoitomaksun suhteen ehkä tehty valitus ei siis vaikuttaisi mitään vielä tähän. Ainoana poikkeuksena olisi, että jos kunnallisverotuksesta on valitettu ja taksoituslautakunnan merkitsemä tuottokuutiometriä määrää (joka on sama kuin se luku, joka on metsänhoitomaksun perusteena) tutkijalautakunnan päätöksellä muutetaan, niin olisi vastaava korjaus ilman muuta tehtävä myöskin metsänhoitomaaksumuun.

7 §. Yksinkertaisuuden vuoksi sekä kustannusten välttämiseksi ei metsänhoitomaksun suhteen ole edellytetty muuta muutoksenhaku-menettelyä kuin että maksulautakunnan päätöksestä saataisiin tehdä valitus maaherralle. Näin supistetusta valitusoikeudesta tuskin olisi mitään haitallisia seurauksia, koska erimielisyyttä joka tapauksessa — kuten mm. äsken 4 §:n yhteydessä mainittu esimerkki osoittaa — voisi olla vain sangen vähäisistä rahasummista. Muistettava on lisäksi, että suoritettu metsänhoitomaksu metsänhoitoyhdistyksen välityksellä koituu maksajan omaksi eduksi.

Valituksesta huolimatta olisi maksuvelvollisen veronkannossa suoritettava hänen maksettavakseen pantu metsänhoitomaksu, ja mahdollisesti hyväksytystä valituksesta aiheutuneet muutokset olisi myöhemmin selvitettävä. Tällaista järjestelyä puoltavat täten voitettava yksinkertaisuus ja se, että kysymyksessä yleensä ovat vain pienet summat.

8—9 §§. Metsänhoitomaksu perittäisiin mukavimmin ja vähimmillä kustannuksilla kunnallisverojen ensimmäisen kannon yhteydessä. Ne maksut, joiden suoritus on laiminlyöty, olisi kunnan toimesta ulosottoteitse perittävä ja maksamatta jätetylle metsänhoitomaksulle olisi suoritettava, maksun suuruudesta riippumatta, maksun lisäystä saman perusteen mukaan kuin maksamatta jätetystä kunnallisverosta. Perimisestä yms. aiheutuneitten kustannusten peittämiseksi olisi metsänhoitomaksun tuotosta 1 % suoritettava asianomaiselle kunnalle.

10 §. Metsänhoitomaksun käytön suhteen ehdotetaan säännöstä, että maksu olisi käytettävä yksityismetsätalouden edistämiseen siinä kunnassa missä se on kannettu. Maksu olisi heti kannon jälkeen tilityksineen luovutettava kunnassa toimivalle metsänhoitoyhdistykselle. Jos yhdistyksiä on useampia, olisi kullekin yhdistykselle luovutettava sille vahvistetulta alueelta kertynyt maksun määrä. Saamansa metsänhoitomaksut olisi metsänhoitoyhdistys velvollinen käyttämään ensi kädessä koulutettujen ammattimiesten hankkimiseen jäsentensä käytettäväksi. Jollei kunnassa tai sen osassa ole metsänhoitoyhdistystä,

olisi maksu tai vastaava osa siitä luovutettava sille metsänhoitolautakunnalle, jonka alueeseen kunta kuuluu, ja olisi lautakunnan huolehdittava siitä, että kertyneet varat käytetään metsäammattimiehen palkkaamiseen kunnan metsänomistajien tarvetta varten tahi muuhun heidän metsätaloutensa edistämistoimintaan. On luultavaa, että viimeksi mainittu mahdollisuus sangen harvoin tulee kysymykseen. Viitataan sivulla 31 olevaan karttaan, joka osoittaa metsänhoitoyhdistyksiä jo nykyisin saavuttamaa laajuutta.

11 §. Edellä on jo lähemmin perusteltu, mistä syystä niille metsänomistajille, joiden metsien hoitoa varten on palkattu riittävästi metsäammattimiehiä ja joiden metsiä hoidetaan järkiperaisesti, olisi myönnettävä helpotusta metsänhoitomaksun suhteen. Tämä alennus ehdotetaan järjestettäväksi siten, että maatalousministeriö asianomaisen pyynnöstä ja metsänhoitolautakuntaa kuultuaan voi päättää, että asianomainen on oikeutettu suorittamaan ainoastaan neljänneksen metsänhoitomaksusta. Tällaista oikeutta ei kerrallaan olisi myönnettävä pitemmäksi ajaksi kuin 10 vuotta ja tulisi metsänhoitolautakunnan metsäammattimiesten riittäväisyyttä ja metsänhoidon järkiperaisyyttä arvostellessaan ottaa huomioon metsätalouden kulloinkin yleistaso sekä paikalliset olosuhteet. Jos tämän oikeuden edellytykset ovat lakanneet olemasta, olisi metsänhoitolautakunta velvoitettava tekemään esityksen oikeuden peruuttamisesta.

12 §. Tähän mennessä metsänhoitoyhdistykset ovat olleet tavallisia yleisen yhdistyslain alaisia yhdistyksiä. Miltei poikkeuksetta yhdistykset on rekisteröity, koska tämä on ollut valtionavun saannin ehtona.

Kun metsänhoitoyhdistykset olemukseltaan varsin suuresti eroavat tavanomaisista „aatteellisista” yhdistyksistä ja kun metsänhoitomaksun voimaan tullessa metsänhoitoyhdistykset saisivat varsin omalaatuisen ja tärkeän merkityksen, olisi metsänhoitolakiin sisällytettävä myöskin metsänhoitoyhdistyksiä koskevia lähempiä määräyksiä, niin että metsänhoitoyhdistykset joutuisivat toimimaan kokonaan yleisestä yhdistyslaista riippumatta metsänhoitolain alaisina.

Metsänhoitoyhdistyksiä tarkoitus ehdotetaan määriteltäväksi seuraavasti: metsänhoitoyhdistys on sellainen vapaaehtoisesti perustettu metsänomistajien yhteenliittymä, jonka tarkoituksena on toimia jäsentensä metsien hoidon ja metsätalouden kohottamiseksi. Tämä on sama tarkoituserä, jonka hyväksi nykyiset metsänhoitoyhdistyksetkin sääntöjensä mukaan toimivat.

13 §. Tähän pykälään sisältyy määräys metsänhoitoyhdistyksen toimikelpoisuudesta. Erityisesti on huomattava, että siinä kielletään metsänhoitoyhdistystä omiin nimiinsä harjoittamasta puutavara-

kauppaa. Tämä säännös on välttämätön sen tähden, että metsänhoitomaksun muodossa yhdistyksen käytettäväksi asetetut veroluonnotiset varat on käytettävä metsäammattimiesten palkkaamiseen ja sen ohella muihin metsänhoitoa edistäviin tarkoituksiin. Harjoittaessaan omiin nimiinsä puutavarakauppaa saattaisi yhdistys joutua sellaisiin sitoumuksiin, joihin yhdistyksen kaikki käyttövarat kuluvat tai joista yhdistys ehkä ei ensinkään voi vastata. Tällaisia kokemuksia on jo eräissä tapauksissa ehditty nykyisistä yhdistyksistä saada, ja kehitys onkin useimmiten vienyt siihen, kuten edelläkin on selostettu, että yhdistykset ovat esiintyneet ainoastaan metsänomistajien neuvonantajina ja ehkä yhteisten puutavaran myyntien järjestelijöinä, mutta ostaja on tehnyt erillisen kaupan kunkin metsänomistajan kanssa.

14 §. Metsänhoitoyhdistyksen jäseneksi pääsyyn olisi varattava tilaisuus kaikille maanomistajille eikä estettä olisi asetettava myöskään muitten, esim. asianharrastajien liittymiselle. Yhdistyksen olisi kuitenkin sallittava asettaa ehtoja jäseneksi pääsulle. Niinkään olisi yhdistyksille varattava mahdollisuus määrätä jäsenen äänioikeus hänen metsäalastaan riippuvaksi. Metsänhoitoyhdistys on näet luonteeltaan lähinnä taloudellinen yhteisliittymä, jonka sekä tuloihin että menoihin metsänomistajat ottavat osaa lähinnä omistamansa metsäalan laajuuden mukaan. Näissä oloissa voi olla kohtuullista, että laajahkon metsäalan omistajalla on jonkin verran enemmän sanottavaa yhdistyksessä kuin esim. jonkin aivan vähäpätöisen metsäalan omistajalla. Kuitenkin olisi yhdistyksen sääntöjä vahvistettaessa huolehdittava siitä, ettei yksityinen jäsen voi käyttää enempää kuin jotakin korkeinta määrää osaa koko äänimäärästä. Tästä ei kuitenkaan lakiin tarvinne ottaa yksityiskohtaisia säännöksiä.

15 §. Samaan tapaan kuin nykyisessä yleisessä yhdistyslaissa ehdotetaan metsänhoitolakiin otettavaksi ne pääkohdat, joita metsänhoitoyhdistyksen säännöissä tulee olla. Nämä säännökset koskevat yhdistyksen nimeä, kotipaikkaa, maksuja ja niiden määräämistä, johtokuntaa, taloudenhoitoa ja sen tarkastusta, kokouksia ja niiden koolle kutsumista sekä yhdistyksen varojen käyttöä kun yhdistys purkautuu.

16 §. Metsänhoitoyhdistyksen liiton perustamisesta kunkin metsänhoitolautakunnan alueelle on edellä jo tehty selvää. Toimeenpanoasetuksessa annetaan metsänhoitolautakunnan tehtäväksi metsänhoitoyhdistyksen liiton perustavan kokouksen koolle kutsuminen.

17 §. Metsänhoitoyhdistyksen valvonta kuuluu nykyisin metsänhoitolautakunnille ja ylin valvonta metsähallitukselle. Nyt edellytetään, että metsänhoitoyhdistyksen varsinainen ohjaus ja valvonta edelleenkin kuuluisi metsänhoitolautakunnille, joilla mm. tärkeänä

tehtävänä olisi metsänhoitolautakuntien alueitten vahvistaminen. Toimeenpanoasetus sisältää lähemmän erittelyn metsänhoitolautakunnille kuuluvista tehtävistä.

Metsänhoitoyhdistysten alueita vahvistettaessa olisi mahdollisuuksien mukaan noudatettava entuudestaan toiminnassa olevien yhdistyksen toimintapiirejä. Kunkin kunta muodostaisi siis yleensä oman metsänhoitoyhdistysalueensa. Tarkoituksenmukaisuuden vaatiessa olisi kuitenkin pienehköjä kuntia yhdistettävä samaan yhdistykseen, erotettava jokin osa kunnasta toiseen metsänhoitoyhdistykseen tai jaettava kunta useampaan yhdistysalueeseen. Kuntien jakaminen tulisi kysymykseen silloin kuin kuntien metsäala on hyvin laaja tahi myöskin esim. sellaisessa tapauksessa, että kunta on kaksikielinen. Nykyisin on myöskin olemassa sellaisia ns. yksityishoitoalueita, jotka käsittävät erillisiä metsäalueita eri kunnissa. Tällaistenkin „metsänhoitoyhdistyksen” alueet olisi hyväksyttävä, jollei asianomaisen kunnan metsänhoitoyhdistystoiminnalle siitä aiheudu häiriötä. Sellaisia metsiä, joihen omistajille on myönnetty oikeus suorittaa ainoastaan neljännes metsänhoitomaksusta, olisi mahdollisuuksien mukaan saatava tasapuolisesti eri yhdistyksiin, koska näiltä metsänomistajilta kannettava metsänhoitomaksu eräissä tapauksissa voi olla avustuksen luonteinen.

Metsänhoitoyhdistyksen olisi vuosittain annettava metsänhoitolautakunnalle vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan ja kaikkien rahavarojensa käytöstä edelliseltä toimintavuodelta. Metsänhoitoyhdistyksen taloudesta olisi pidettävä kirjaa vahvistettujen ohjeiden mukaan. Yhdistyksen tilintarkastajista tulisi metsänhoitolautakunnan asettaa yhden varamiehineen, kuten nykyisinkin tapahtuu. Kaikkien yhdistyksen toiminta- ja tilivuosi olisi vahvistettava alkamaan samana päivänä. Nykyisin on tässä suhteessa kirjavuutta. Toisaalla on käytännössä kalenterivuosi, toisaalla heinäkuun 1 päivänä alkava ns. maataloustilivuosi, ja eräissä tapauksissa käytetään vielä muitakin „vuosia”. Välttämättömän yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi olisi yhdistyksen tilivuosi vahvistettava asetuksessa. Komitealle on ilmoitettu, että kysymys sopivimmasta tilivuodesta parhaillaan on keskusmetsäseurojen taholla valmisteltavana, eikä komitea näinollen ole halunnut tehdä ehdotusta asiassa.

Metsänhoitoyhdistyksen varojen hoidosta tulisi rahastonhoitajan asettaa riittäväksi katsottu vakuus. Myöskin olisi määrättävä, ettei yhdistyksen palveluksessa oleva metsäammattimies saa toimia yhdistyksen rahastonhoitajana. Kokemus on ehtinyt näyttää, että viimeksi mainittu säännös on välttämätön.

Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan ylin valvonta on nykyisin uskottu metsähallitukselle. Edellä on tehty selvää siitä, miten tärkeätä

on, että metsänhoitoyhdistykset säilytetään metsänomistajien omina järjestöinä ja että yksityismetsätalouden kohottamispyrkimykset tätä tietä saatetaan metsänomistajia mahdollisimman lähelle. Tätä periaatetta seuraten olisi metsänhoitoyhdistyksien ylin valvonta uskottava keskusmetsäseuroille. Keskusmetsäseurat vuorostaan tietysti olisivat vastuussa valtiovaltaa edustavalle hallintoelimelle.

18 §. Kuten tähänkin mennessä olisi valtion avustettava metsänhoitoyhdistyksiä ja niitä valvovien järjestöjen toimintaa määrärahalta, joka vuosittain tarkoitusta varten osoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa. Nykyisin voimassa olevaa valtioneuvoston päätöstä kesäkuun 20 päivältä 1935, jossa tämän valtionavun jakamisperusteet lähemmin määritellään, olisi eräissä suhteissa muutettava.

* * *

Komitean viimeksi mainittua valtioneuvoston päätöstä varten laatima ehdotus eroaa entisestä erityisesti siinä, että nyt ei ole ajateltu yhdistyksille annettavan valtionavustuksen määrän rajoittamista yhdistystä kohden, kuten aikaisemmin, vaan yhdistyksen vakituisesti palkkaamaa metsäammattimiestä kohden. Yhdistyshän voi laajentua niin, että palkataan useitakin neuvoja, ja tällaiset voimakkaat yhdistykset ovat useistakin syistä osoittautuneet vähäisiä, ainoastaan yhden neuvon varassa toimivia yhdistyksiä tarkoituksenmukaisemmiksi.

Avustuksien jakamisjärjestykseen ehdotetaan sellaista muutosta, että metsähallitus jakaisi koko määrärahan keskusmetsäseurojen kesken, jotka puolestaan metsänhoitolautakuntien esityksestä jakaisivat avustukset eri metsänhoitoyhdistyksille. Nykyinen järjestelmä, jolloin lautakunnat tekevät esityksen, keskusmetsäseurat antavat lausunnon ja metsähallitus jakaa avustukset, on katsottava turhan monimutkaiseksi. Riittänee, kun valtiovaltaa edustava hallintoelin valvoo, että avustuksien jaossa noudatetaan vahvistettuja perusteita.

Eriävä mielipide.

Kun kahdessa kohden en ole voinut yhtyä komitean enemmistön mielipiteeseen, pyydän eriävänä käsityksenäni esittää seuraavaa:

Komitea on lakiehdotuksensa „Metsänhoitolaki” 2 §:n a-kohdassa ehdottanut: „Metsänhoitomaksua suoritetaan 50 penniä kultakin kunnallisverotuksessa taksoitetulta tuottokuutiometriltä”. Tähän on komitea päätenyt senvuoksi, että se on laskenut tarvittavan pinta-alaverotuksella koota 11.7 miljoonaa markkaa. Tällä kohdalla ehdotin, että pinta-alamaksun perusteeksi otettaisiin 30 penniä kasvukuutiometriltä, jolloin verotuksen tuotto olisi 7.06 miljoonaa markkaa. Muodostuvan vajauksen saisi käsitykseni mukaan helposti kokoon yhdistysten metsänhoidonneuvon toimitusmaksuista, jotka komitea on jättänyt kokonaan ulkopuolelle laskelmien. Toimitusmaksujen kanto on kuitenkin jo vakiintunut toiminnassa olevien metsänhoitoyhdistysten tulolähteenä, josta ei olisi syytä luopua. Ilman toimitusmaksujen tasoittavaa vaikutusta olisi metsänhoidonneuvon työpäivien säännöstely yhdistyksen osakkaiden kesken hyvin vaikeaa ja voisi aiheuttaa riitoja ja erimielisyyksiä yhdistyksen jäsenten keskuudessa.

Komitean laatima laskelma tarvittavasta rahamäärästä on mielestäni liian korkea ja tehty nykyisiä korkeita suhdanteita silmällä pitäen. Metsänhoidonneuvon vuosipalkka on laskelmissa otettu 22,000—24,000 markaksi, joka tällä hetkellä kyllä pitää paikkansa, kun koulutetuista neuvoista on huutava puute. Mutta kun metsäkouluja ehditään saada enempi ja neuvon valmistus lisääntyy kysyntää vastaavaksi, niin palkatkin tasaantuvat ja niiden tuleekin tasaantua samalle tasolle kuin ne ovat maatalouspuolenkin neuvon keskuudessa. Maatalousneuvon palkkataso on nykyisin 16,000—18,000 markkaa vuodessa, siitä huolimatta, että niiden koulutusaika on 4 vuotta ja metsäpuolen neuvon koulutusaika vain 2 vuotta.

Komitean ehdottama 50 pennin pinta-alavero, joka I luokan metsämaasta Etelä-Suomessa tekee 2 markkaa hehtaarilta ja Pohjois-Suomessa 0:35—1:50 hehtaarilta, ei tosin ole kovin „murhaava” metsänomistajalle, jolla vielä on mahdollisuuksia silloin tällöin saada myyntitulojakin metsistänsä. Mutta yksityismetsän omistajalle, joka hallintaansa on saanut melkein puhtaaksi hakatun metsäalueen, josta vuosi-

kymmeneen ei ole toivoa saada myytävää tavaraa, tuskinpa kotitarvepuutakaan, sille näinkin korkea vero tuntuu erittäin rasittavalta, kun vielä huomioidaan, että tällaiset metsät vähimmän tarvitsevat metsänhoidonneuvojan apua.

Ehdotan siis:

että „Metsänhoitolakia” lopullisesti valmistettaessa pintaalamaksun perusteeksi otettaisiin 30 penniä kasvukuutiometriltä.

Suunnitellessaan metsänhoitoyhdistysten keskitystä maakunnallisesti, lähti komitea alunpitäen siitä, että metsänhoitoyhdistysten maakunnallisina keskuselininä tulisi olla metsänhoitolautakunnat. Niinpä komitea mietintönsä sivulla 57 kohdassa 5 sanookin: „Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaaminen ja valvominen, joka kuuluu metsänhoitolautakunnille, vaatii lautakuntien taholla eräitä järjestelyjä.” Mietintönsä sivulla 86 kappaleessa „Metsänhoitoyhdistyksien toiminnan ohjaaminen ja valvonta” komitea perustelee lähemmin, millä tavoin metsänhoitoyhdistysten valvonta ja keskitys metsänhoitolautakuntiin olisi järjestettävä. Näin oli suunniteltu siihen asti, että komitean mietintö jo oli painettu korrehtuurina. Silloin heitettiin yht’äkkiä esiin ehdotus, että metsänhoitoyhdistyksien maakunnallisesti keskittäväksi elimeksi olisi lisäksi perustettava metsänhoitoyhdistyksien maakunnalliset liitot, jotka olisivat jäseninä Keskusmetsäseura Tapiossa. Tämän ehdotuksen komitean enemmistö hyväksyi ja laati sille perustelut sivuilla 89—90 sekä vastaavat muutokset Metsänhoitolakiin.

Tämä ehdotus on kyllä selvä ja suora, mutta se edellyttäisi, että yksityismetsien edistämistyö kokonaisuudessaan ja siihen käytetyt valtion varat siirrettäisiin metsänhoitolautakunnilta metsänhoitoyhdistysten liitoille ja metsänhoitolautakunnille jäisi vain lain edellyttämät valvontatehtävät. Mutta näin pitkälle ei komitean enemmistö ole rohjennut mennä eikä sen edes sopinutkaan ottaen huomioon sen periaatteellisen kannan, jonka komitea jo aiemmin oli ottanut metsänhoitolautakuntiin nähden keskittävinä eliminä.

Jos tarkkailee sitä käytännöllistä tehtävää, joka komitean enemmistön ehdotuksen mukaan tulisi metsänhoitoyhdistysten liitoille, joilla ei olisi mitään varoja eikä mitään neuvonantajia käytettävänä, niin se supistuisi vain vuotuisesti yhden jäsenen valitsemiseen metsälautakuntaan. Sen tehtävän takia ei totisesti kannata ruveta muuttamaan kahta lakia ja yhtä ohjesääntöä. On muutenkin vaarallista — jopa muodotontakin — ruveta lailla perustamaan samaa tarvetta varten kahta keskittävää elintä, joiden välille voi helposti syntyä kiistaa teh-

tävien jaosta, jopa riitaisuuksia vallastakin. Jos näin kävisi, koituisi se tuhoksi metsänhoitoyhdistyksille ja arvaamattomaksi vahingoksi yksityismetsien hoidolle.

Edelläolevan perusteella ehdotan:

että komitean enemmistön ehdotus metsänhoitoyhdistysten liitoista jätetään huomioonottamatta.

Helsingissä joulukuun 7 päivänä 1937.

Taave Junnila.

Referat.**Befrämjandet av privatskogsbruket.**

Den 17 april 1935 tillsatte Statsrådet en kommitté med uppdrag att bl. a. utreda frågan, om genom vilka åtgärder från skogsägarens egen sida, möjligen genom avgifter som skulle erläggas till mantalsstämman enligt skogsareal eller skogsinkomst, *skogsvårdsföreningarnas verksamhet* lämpligast kunde främjas. I föreliggande betänkande framför kommittén sina synpunkter och förslag.

Inledningsvis granskar kommittén den nuvarande situationen inom landets privatskogsbruk, främst med tanke på förhållandet mellan skogarnas avverkningsmängd och uthålliga produktion. Siffermässigt kunna exakta slutsatser ej dragas, men med stöd av föreliggande avverkningsstatistik samt uppgifter rörande åldersklasser, trädslagsfördelning och virkeskapital samt med kännedom om arten och kvaliteten av de avverkningar, som genomgå skogarna, har kommittén kommit till följande slutsats:

Den av kommittén utförda granskningen ger vid handen, att situationen i landets privatskogar — i genomsnitt sett — är oroväckande. Visserligen variera förhållandena i landets skilda delar, och det finnes trakter, där den rationella behandlingen av privatskogarna redan kan anses tämligen säkerställd. Men desto sämre måste situationen vara å stora områden i andra delar av landet.

Härefter ger kommittén en översikt av verksamheten för befrämjandet av det privata skogsbruket under åren 1929—1936. Efter att ha redogjort för skogsvårdsnämndernas arbete samt skogsförbättringsverksamheten, redogör kommittén ingående för skogsvårdsföreningarnas (däri inbegripna även de s. k. privatreviren) uppkomst, utveckling och verksamhet. År 1936 var skogsvårdsföreningarnas sammanlagda antal 232, medlemstalet 20,632 och den anslutna skogsarealen 1,841,304 hektar. Kartorna å sidorna 31 och 32 utvisa föreningarnas utbredning och anslutningen i skilda delar av landet. En närmare granskning utvisar, att föreningarnas utveckling ofta stannat vid att så stor skogsareal anslutits, att avlönandet av en förman varit möjlig.

Anslutningen är avsevärt högre bland större skogsägare än bland småbrukare. Föreningarnas ekonomi bygger i genomsnitt till ungef. 70 % på egna medel och till 30 % på statsunderstöd. Överhuvud är föreningarnas ekonomiska ställning svag. Under nu rådande goda tider, då arbete erbjudes rikligt, och då taxorna kunna hållas höga, täcka inkomsterna kanske nätt och jämt utgifterna. Men man frågar sig: huru föreningarna skola kunna möta kommande dåliga tider. Tidigare erfarenheter låta ana, att många föreningar då nögdas inställa sin verksamhet. Föreningarnas osäkra framtid förklarar till en del, varför föreningen haft svårt att erhålla dugande förmän. Under senaste år har en allmän brist på förmän ytterligare ökat svårigheterna.

För att erhålla en helhetsbild har kommittén slutligen sammanfört uppgifterna rörande skogsvårdsnämndernas och föreningarnas verksamhet. Detta sammandrag utvisar, att föreningarna utvecklats till en mycket betydande faktor, och att deras verksamhet under 1936 i flere punkter redan till sitt omfång överflyglat skogsvårdsnämndernas verksamhet. Nämnderna och föreningarna bilda tillsammans en organisatorisk helhet. Kommittén ser i skogsvårdsföreningarnas uppmarseh, som till övervägande del bygger på skogsägarens vaknande intresse och deras egna medel, en utveckling av synnerligen stor betydelse.

Kommittén övergår härefter till sina förslag. Kommittén utgår från följande:

Enligt kommitténs övertygelse är det nödvändigt, att synnerligen målmedvetna åtgärder vidtagas för att säkerställa och öka de i privat ägo befintliga skogarnas fortsatta produktion samt för privatskogsbrukets främjande i alla avseenden.

Kommittén finner det ej nödvändigt att söka nya former för ifrågavarande verksamhet. Genom att ytterligare utveckla lagstiftningen och den verksamhet, som nu bedrivs inom de skilda organisationerna, torde det vara möjligt att göra vad göras kan för vårt privatskogsbruk. Kommittén har frågat sig: I vilken riktning skall utvecklingen länkas, och isynnerhet, skall tyngdpunkten förläggas till lagstiftningens eller den övriga verksamhetens sida. Det mål, som bör eftersträvas, är, att möjligast snabbt och effektivt få alla landets privatskogar indragna i kretsen för en målmedveten skogsvårdande verksamhet. Enligt kommitténs uppfattning kan detta mål ej nås uteslutande på lagstiftningens väg, utan här måste främst vädjas

till skogsägarens eget initiativ och intresse. Blicken riktas då på den frivilliga verksamhet, som tagit sig uttryck i landets skogsvårdsföreningar.

Vid uppdragandet av riktlinjer för de åtgärder den nuvarande situationen inom landets privatskogsbruk kräver, böra främst tvenne vägar följas. Å ena sidan bör lagen om enskilda skogar utvecklas därhän, att den bildar en nödvändig ryggrad för vårt skogskapitals bevarande och förkovrande. Å andra sidan bör arbetet för privatskogsbrukets höjande utbyggas och alla enskilda skogar möjligast snabbt bringas under rationell vård.

Sistnämnda mål, som bör tagas till huvuduppgift, nås enligt kommitténs åsikt bäst genom skogsvårdsföreningarnas förmedling.

Kommittén har ej ansett sig böra uppgöra förslag till kompletterande av lagen om enskilda skogar, emedan denna nödvändiga komplettering redan förberedes på annat håll. Kommitténs förslag koncentreras kring utvecklandet och befästandet av skogsvårdsföreningarnas verksamhet.

Det är främst tvenne problem som fordra sin lösning ifråga om skogsvårdsföreningarnas framtida verksamhet:

1) På vilken väg kunna de medel erhållas, som erfordras för skogsvårdsföreningarnas utvidgade verksamhet?

2) På vilket sätt kunna alla skogsägare förmås att ingå såsom medlemmar i skogsvårdsföreningarna och att draga nytta av de fördelar medlemskapet medför.

Som en enkel lösning på penningfrågan kan tänkas, att staten antingen helt och hållet eller åtminstone till en mycket stor del övertar ansvaret för skogsvårdsföreningarnas utgifter. Denna väg har kommittén ej önskat inslå. Skogsvårdsföreningarna äro främst skogsägarens egna ekonomiska sammanslutningar och de uppgifter föreningarna ombetros äro till övervägande del sådana årligen återkommande arbeten, vilkas omkostnader utan tvivel äro att räkna till ett rationellt skogsbruks ordinarie utgifter. Om kostnaderna för de enskilda skogarnas skötsel överföras på staten, betyder detta ett frångående av den princip rörande eget initiativ och ansvar, som skogsvårdsföreningarna redan med gott resultat omfattat och vilken kommittén anser höra till de viktigaste förutsättningarna för en framgångsrik verksamhet.

Enligt kommitténs åsikt kan föreningsverksamhetens finansiering bäst ordnas genom en sådan självbeskattning, som blivit antydd av

Statsrådet vid tillsättandet av kommittén. Kommittén finner det möjligt att genomföra en dylik självbeskattning.

Kommittén föreslår att en självbeskattning av landets skogsägare införes och att denna beskattning benämnes skogsvårdsavgift. Det belopp skogsvårdsavgifterna inbringa bör användas till finansiering av skogsvårdsföreningarnas verksamhet.

Vid behandlingen av frågan om skogsägarens förhållande till skogsvårdsföreningarna har kommittén granskat möjligheten att göra medlemskapet obligatoriskt för alla. Dels på grund av psykologiska orsaker, dels på den grund, att ett obligatoriskt medlemskap vore av ringa betydelse, om ej samtidigt tvång stadgades att anlita föreningsfunktionär vid vissa skogligen arbeten och att följa givna instruktioner, har kommittén blivit övertygad om att ett obligatoriskt medlemskap ej vore till gagn. Sådana tvångsföreskrifter skulle vara svåra att genomföra och i praktiken medföra synnerligen betänkliga konsekvenser.

Enligt kommitténs uppfattning bör medlemskapet i skogsvårdsföreningarna även i framtiden vara frivilligt.

Erläggandet av skogsvårdsavgift betyder naturligtvis ett visst tvång. Emellertid är varje medborgare redan van att för det allmänna bästa erlägga olika skatter och avgifter. Den som erlagt skogsvårdsavgift är genom föreningarna i tillfälle att draga direkt nytta av sin utgift, och det torde kunna antagas att skogsägarna även skulle sträva till delaktighet av denna nytta.

Utan påtryckning i någon form torde det även vara omöjligt att inom rimlig tid genomföra en rationell skogsvård i alla enskilda skogar. Genom eget initiativ har man redan hunnit ett aktningvärt stycke, men svårigheterna torde ökas vid bearbetandet av den del som återstår. Den allmänna opinionen i vårt land har ej reagerat mot det långt längre gående ingripande den nuvarande lagen om enskilda skogar betyder, och knappast torde allvarligt motstånd nu kunna påräknas, om något slag av påtryckning utövas mot dem, vilkas sätt att hanskas med sitt skogskapital — vilket ej endast är privat tillhörighet utan tillika en del av landets viktigaste nationalförmögenhet — lämnar mest övrigt att önska. Denna påtryckning träffar sist och slutligen endast dem, vilke ej själva förstå vad främst deras eget intresse kräver.

Man måste emellertid utgå från att skogsägarna äro emot varje ny skatt och avgift. Dyligt mostånd kan isynnerhet påräknas, om de influtna medlen tillföras statens kassa i allmänhet eller „privatskogsbrukets befrämjande” överhuvud. Skogarnas olika art och deras vitt varierande produktion göra, att förhållandet mellan tillbudsstående och efterfrågade medel är olika i skilda delar av landet. Om de influtna medlen tillföras en allmän fond, kan t. ex. iståndsättandet av spolieerade skogar i vissa delar av landet lätt komma att finansieras av de landsdelar, där man förstått att sköta och spara sitt skogs-kapital. Detta skulle antagligen väcka berättigt motstånd.

Under dylika omständigheter är den enda riktiga utgångspunkten säkerligen, att de genom skogsvårdsavgiften influtna medlen oavkortade tillföras den ort där de uppburits.

Ortens skogsvårdsförening bör vara det organ, som de insamlade medlen tillfalla. Under denna förutsättning kan man hoppas att skogsvårdsavgiften ej blir motbjudande, ty man kan väl knappast tänka sig att icke skogsägarna med förtroende skulle omfatta en förening, som arbetar med deras egna medel enbart till fromma för dessa skogsägars skogar. Men det är av vikt, att skogsägarna erhålla möjligast fria händer med sin förening. Statsmakten måste visserligen se till — genom förmedling av skogsvårdsnämnderna — att föreningarna erhålla nödigt stöd i sin verksamhet, och i viss utsträckning — främst beträffande avverkningarnas art samt revision av räkenskaperna — måste kontroll självfallet genomföras. Men annars måste skogsägarens självstyrelse bibehållas möjligast orörd.

Det förutsättes även, att staten allt framgent ställer direkta medel till disposition. Kommittén har omfattat följande synpunkter:

Oberoende av skogsvårdsavgiften bör staten även i fortsättningen direkt understöda skogsvårdsföreningarnas verksamhet, varvid det tillika är möjligt att utjämna de lokala differenser, som uppstå mellan det genom skogsvårdsavgifter influtna beloppet och efterfrågade medel. För skogsvårdsnämndernas behov samt för skogsförbättringsverksamheten bör staten även i framtiden giva medel på samma sätt som härintills.

Kommittén övergår härefter till detaljer. Först beräknas vilken summa genom skogsvårdsavgiften borde insamlas.

Kommittén föreslår att skogsvårdsavgiften beräknas så, att den i stora drag skulle räcka till för avlönanDET av de ordinarie skogsförmännen i föreningarna, vilket uppskattningsvis motsvarar 75 % av föreningarnas sammanlagda utgifter. Statsunderstödet borde i genomsnitt vara c. 25 % av föreningarna utgifter.

Genomförandet av detta betyder, att staten med ungefär samma andel i framtiden skulle vara med om finansieringen av skogsvårdsföreningarnas verksamhet som härintills. Kommittén avser ej, att föreningarnas framtida inkomster endast stannade vid skogsvårdsavgiften och statsunderstödet, utan föreningarna borde lämnas fria händer att skaffa sig ytterligare inkomster exempelvis genom s. k. förrättningsarvoden. Men skogsvårdsavgiften och statsunderstödet skola sammanlagda utgöra ett minimum, som under alla förhållanden gör verksamheten möjlig. Övriga inkomster utgöra en reserv att anlitas efter behov.

Vid beräkningen av det penningbelopp skogsvårdsavgiften bör inbringa, har kommittén utgått ifrån erfarenhetstal beträffande den skogsareal som kan beräknas per förman (detta tal varierar mellan 8,000 och 20,000 ha) samt förmannens årsavlöning (22,000—24,000 mark). Kommitténs kalkyl återfinnes i tab. 12 sid. 65.

En på dessa grunder utförd kalkyl har givit till resultat, att det efterfrågade antalet förmän är 1,067 och att till deras avlöning behöves c. 24 miljoner mark.

Kommittén förutsatte, att 25 % av föreningarnas utgifter skulle bestridas av staten. Nu kan det beräknas, att statens andel skulle utgöra c. 8 miljoner mark och att föreningarnas sammanlagda utgifter vore c. 32 miljoner mark årligen. År 1936 bidrog staten med c. 2.8 miljoner mark till föreningarnas verksamhet. Vid bedömandet av anslagets höjande till 8 miljoner torde observeras, att samtidigt 24 miljoner mark ställas till disposition av skogsägarens egna medel.

Kommittén förutsätter, att när skogsvårdsavgift till det belopp som föreslagits uppbäres, i genomsnitt 8 miljoner mark statsmedel årligen ställas till disposition för understödande av skogsvårdsföreningarnas verksamhet.

Kommittén finner det av synnerligen stor vikt, att skogsvårdsföreningarna bli i tillfälle att giva egen bostad åt sina förmän, på samma sätt som är brukligt hos andra liknande arbetsgivare.

Kommittén föreslår att staten under 10 år årligen beviljar 2.5 miljoner mark i understöd åt skogsvårdsföreningarna för byggandet av förmansbostäder. Dessutom bör staten för samma ändamål ställa billiga lån till förfogande.

Även i det fall att skogsvårdsföreningarnas framtid ej gestaltade sig så som kommittén tänkt sig, borde statsmakten understöda föreningarna vid deras strävanden att anskaffa egna bostäder åt förmännen. På detta sätt kunde föreningsverksamheten på ett mycket effektivt sätt understödas.

Kommittén har granskat de skilda skogsägaregruppernas förhållande till skogsvårdsavgiften. Staten, som ej kan dra nytta av skogsvårdsavgiften och som på annat sätt understöder den verksamhet, vars finansierande det är fråga om, borde befrias från all skogsvårdsavgift. De allra minsta lägenheterna böra även lämnas åsido. En lämplig gräns vore 5 ha skogsmark. Dessa skogar ha en ringa betydelse — deras antal var 1929 c. 38,000 med en skogsareal av c. 77,000 ha — och genom deras bortlämnande vinnes en avsevärd praktisk lättnad.

Kommittén har ej ansett det riktigt, att liksålla bolag, gods och andra storskogsägare vilka avlöna egen fackpersonal, med vanliga enskilda skogsägare. Å andra sidan har det syntts önskvärt, att även dessa skogsägare böra vara med om ifrågavarande verksamhet, och då har man stannat vid att dessa skogsägare borde erlægga en fjärdedel av skogsvårdsavgiften. De skogsägande bolagen ha ju intresse av att privatskogarna i landet skötas så väl som möjligt, och då synes det motiverat att bolagen i viss mån bidra till detta mål. Gods och andra liknande ha åter, såsom praktiken redan hunnit visa, betydliga möjligheter att draga nytta av skogsvårdsföreningarna (resp. privatreviren) även om egen fackpersonal finnes avlönad.

Från skogsvårdsavgiftens erläggande borde staten samt de skogsägare, vilka besitta mindre än 5 ha skogsmark, helt och hållet befrias. Rättighet att erlægga endast fjärdedelen av skogsvårdsavgiften borde medgivas de skogsägare, som för sina skogars vård ha avlönat ett tillräckligt antal fackmän och vilkas skogar skötas väl.

Såsom grund för skogsvårdsavgiften kunna tre möjligheter tänkas:

- 1) En avgift byggande på skogsarealen.
- 2) En avgift byggande på inkomster från försålt virke.
- 3) En kombinerad form, där avgiften bygger såväl på skogsareal som på försäljningsinkomst.

En avgift baserad endast på arealen skulle ha den fördelen, att den skulle vara intimt förbunden med vår nuvarande skogsbeskattning och sålunda vara tämligen enkel att genomföra. En avgift som grundar sig på inkomsterna från virkesförsäljningar har åter den stora fördelen, att erläggandet av avgiften nära sammanfaller med tidpunkten för motsvarande kontanta inkomster.

En avgift baserad endast på arealen är dock av viktiga skäl mindre lämplig. För att avgiften skall kunna inbringa så mycket som erfordras, måste avgiften beräknas tämligen hög, och då blir den lätt motbjudande för betalaren. Så sker isynnerhet, om t. ex. skogen är i så dåligt skick, att penninginkomster ej nämnvärt stå att få. En dylik situation är ej alltid följden av den nuvarande ägarens åtgärder, varvid avgiften kunde tänkas vara ett berättigat „straff”, utan ofta äro skogseldar, svedjebränning och långt tillbaka i tiden verkställda avverkningar orsaken till skogens dåliga tillstånd. Arealavgiften måste även utgå enligt ungefär samma grunder alla år oberoende av det allmänna ekonomiska läget och isynnerhet utan att taga i betraktande situationen på trävarumarknaden.

En synnerligen betänklig omständighet vid beskattning enligt areal är, att saluvirkets andel av det totala virkesutfallet starkt varierar på olika lägenheter. Erläggandet av en avgift i reda pengar är mycket svårare å små lägenheter, där husbehovsvirkets andel stiger till 60—80 %, än å större lägenheter. Redan å medelstora lägenheter sjunker husbehovsvirkets andel nämligen till 20—40 %.

Vid beskattning gäller det ju att fördela skattebördan så rättvist som möjligt individer och medborgargrupper emellan. I detta fall, då det förutom insamlandet av pengar, även gäller att vinna människornas goda vilja för saken, måste dylika synpunkter onekligen skänkas fullt beaktande.

Den svårighet som ifråga om skogsvårdsavgiftens rättvisa beräkande förefinnes beträffande nu relaterade sakförhållanden, torde lättast övervinnas genom att avgiften samtidigt baseras på såväl areal som på influtna försäljningssummor. Att denna synpunkt är riktig, framgår bl. a. även om man betänker, vilka som främst anlita en skogsvårdsförenings förmän. Det är de skogsägare som sälja virke. Då är det riktigt att dessa även stå för kostnaderna, genom att deras försäljningsinkomst blir beskattad. Men de som sällan eller aldrig sälja virke böra ej heller stå utanför, och dessa skogsägare få betala avgift enligt areal.

Den variation allt efter konjunkturerna, som en avgift byggd på försäljningsinkomster betyder, är ej skadlig, ty under goda år erfordras mycket arbetskraft, och då stå medel i motsvarande grad

till förfogande. Under de goda åren bör en del av inkomsten sparas för att hjälpa verksamheten över de dåliga åren, då kanske icke stort mer än arealavgiften står att få.

Svagheten hos en beskattning som bygger på försäljningsinkomster är naturligtvis svårigheten att få reda på alla skogsägares verkliga försäljningsinkomster. Ifråga om skogsvårdsavgiften torde svårigheterna emellertid vara betydligt mindre än vid en allmän beskattning, såsom fallet tidigare varit. För det första bleve avgiften nu betydligt mindre än den tidigare allmänna beskattningen. För det andra stannar den erlagda avgiften nu oavkortad hemortens skogsägare till godo. För det tredje är möjligheten att kontrollera inkomsterna nu avsevärt större — främst genom de överallt utbredda skogsvårdsföreningarna.

Kommittén föreslår att skogsvårdsavgiften baseras parallellt på skogsmarkens areal och de från skogen erhållna försäljningsinkomsterna.

För den del som bygger på skogsarealen kan skogsvårdsavgiften lämpligen ställas på alldeles samma grund som vår nuvarande skogsbeskattning.

På sistnämnda sätt vinnes en större rättvisa än om avgiften endast beräknas enligt skogsmarkens areal utan att taga markens produktionsförmåga i betraktande. Kartan å sid. 75 utvisar, att även de differenser som finnas mellan landets södra och norra delar på detta sätt utjämnas.

Den del av avgiften som beräknas på grund av inkomster från försålt virke bör utgå efter virkets stubbhyra. Skogsägarena böra förpliktas att deklarerera dessa inkomster.

Bäst vore, om fastställandet av skogsvårdsavgiften icke ålåg den kommunala taxeringsnämnden. Bestämmandet av inkomsterna från virkesförsäljningar kan vara en ömtålig sak, och med tanke härpå är taxeringsnämndens sammansättning ofta nog att anse som mindre lämplig. Kommittén har kommit till den slutsatsen att fastställandet av skogsvårdsavgiften borde anförtros en särskild nämnd. Denna nämnd bör sammansättas uteslutande av inom kommunen bosatta skogsägare som äro skyldiga att erlægga skogsvårdsavgift. Avgiftens uppbörd torde lämpligast och bekvämast ske i samband med kommunalskatterna. Kostnaderna för avgiftens bestämmande och uppbärande borde erläggas från de medel avgiften inbringar.

Kommittén föreslår, att fastställandet av skogsvårdsavgiften anförtros en särskilt för ändamålet tillsatt nämnd samt att avgiftens indrivande verkställes i samband med uppbörden av de kommunala skatterna.

Kommittén övergår härpå till att beräkna, enligt vilka grunder skogsvårdsavgiften lämpligen kunde utgå för att avkasta den avsedda summan c. 24 milj. mark. För arealavgiftens vidkommande är en kalkyl återgiven i tab. 13 sid. 80 samt för den del, som bygger på försäljningsinkomsterna, i tab. 14 sid. 81. Kalkylerna ha givit följande resultat, avseende medelgoda konjunkturer:

Arealavgiften:

Om avgiften utgår enligt	så är avkastningen
30 penni/produktions-m ³	7.1 milj. mk.
40 " "	9.4 " "
50 " "	11.7 " "

Beskattningen av försäljningsinkomster:

1.0 % av försäljningsinkomsterna	8.6 milj. mk.
1.25 " " " "	10.8 " "
1.50 " " " "	12.9 " "
1.75 " " " "	15.1 " "

Enligt kommitténs åsikt uppnås den önskade summan lämpligast enligt följande kombination:

50 penni per produktionskubikmeter	11.7 milj. mk.
1.50 % av försäljningsinkomsterna	12.9 " "
	Sammanlagt 24.6 milj. mk.

Enligt dessa grunder, som för praktiska ändamål synas lämpligen avrundade, skulle skogsvårdsavgiften under medelgoda år ungefär till hälften fördela sig på arealavgiften och till hälften på beskattning av försäljningsinkomsterna.

Kommittén föreslår, att skogsvårdsavgiften utgår enligt 50 penni per produktionskubikmeter och 1.50 procent av försäljningsinkomsterna.

Kommittén har (tab. 15 sid. 84) anställt jämförelser mellan skogsvårdsavgiftens kalkylerade produktion samt de summor som i

skilda delar av landet beräknats erforderliga. De av kommittén tidigare föreslagna utjämnande bidragen från allmänna medel synas främst behövlige i Östra-Finland, Österbotten och Norra Finland. Vidare har skogsvårdsavgiften jämförts med de avgifter, som nuvarande skogsvårdsföreningar uppbära av sina medlemmar.

Den av kommittén föreslagna skogsvårdsavgiften betyder ej nämnvärt ökade utgifter för dem, vilka nu äro medlemmar i regelbundet verksamma skogsvårdsföreningar.

Kommittén redogör för, på vilket sätt skogsvårdsföreningarnas verksamhet hittills genom skogsvårdsnämnderna och centralskogssällskapen understötts och övervakats. Denna verksamhet bör vidare utbyggas enligt redan vunnen erfarenhet.

Kommittén förutsätter, att när skogsvårdsavgiften införes, skogsvårdsnämnderna i allt större utsträckning avlöna forstmästare och att dessa forstmästare som ledare för var sitt distrikt placeras å någon lämplig centralort inom distriktet. Per distriktsforstmästare borde i genomsnitt beräknas 8 förmän.

Kommittén finner ett vidare utbyggande behövt av den nuvarande organisationen inom verksamheten för privatskogsbrukets höjande. Detta kan lämpligen ske genom att skogsvårdsföreningarna inom varje skogsvårdsnämnds område sammansluta sig till ett förbund och att dessa förbund ingå såsom medlemmar i vederbörande centralskogssällskap. För närvarande inväljas medlemmarna i skogsvårdsnämnderna av lantbruks- och hushållningssällskapen, förutom en medlem som tillsättes av centralskogssällskapet. Kommittén finner det önskvärt att skogsvårdsföreningarnas förbund bli i tillfälle att invälja medlemmar i skogsvårdsnämnderna, ty i framtiden kunna skogsvårdsföreningarna ej förbigås när det gäller skogsägarens representation. Lantbruks- och hushållningssällskapen samt likaså centralskogssällskapen borde dock bibehållas rätt att fortsättningsvis invälja var sin medlem i skogsvårdsnämnderna.

Skogsvårdsföreningarna inom varje skogsvårdsnämnds område böra sammansluta sig till skogsvårdsföreningarnas förbund, vilkas centrala organisationer centralskogssällskapen skulle utgöra, och kommittén föreslår att skogsvårdsföreningarnas förbund få rätt att tillsätta en del av skogsvårdsnämndernas medlemmar.

Sistnämnda förslag förutsätter vissa ändringar i gällande privatskogslag jämte tillhörande författningar.

Erhållandet av lämplig personal i skogsvårdsföreningarnas tjänst beror på de konjunkturer som råda, när systemet införes. Kommittén har ej ansett sig kunna nu uppgöra förslag till eventuella åtgärder i detta avseende. Förutom förmän kommer även antalet forstmästare att ökas. Kommittén finner anledning påpeka, att vid den högre skogsundervisningen privatskogsbruket borde skänkas större uppmärksamhet isynnerhet vid övningsarbetena.

Kommittén förutsätter att det sörjes för erhållandet av kompetent fackpersonal i tillräckligt antal, när kommitténs förslag komma till verkställighet.

Till slut anför kommittén synpunkter beträffande skogsvårdsföreningarnas betydelse som förmedlare av en ökad arbetstillgång inom skogsbruket. Det har ofta hänvisats till att vårt skogsbruk har möjligheter att giva mera förtjänstmöjligheter och att arbeten för höjande av skogarnas produktion äro bland de fördelaktigaste placeringar som kunna tänkas t.ex. vid reservarbeten. Praktiken har emellertid utvisat att det stöter på betydande svårigheter att i dylika avseenden behärska skogsarbetena. Så är fallet speciellt ifråga om de arbeten som avse ökad av skogarnas produktion. Detta kommer sig främst därav att en organisation saknats, som skulle behärskat alla de otaliga små arbetsplatser skogarna erbjuda och som hade kunnat fördela en eventuellt disponibel arbetsstyrka. Kommittén finner att genom skogsvårdsföreningarna en dylik organisation fås till stånd och att föreningarna bilda en mycket värdefull faktor att räkna med vid en eventuellt tillstötande arbetslöshet. Kommittén har beräknat antalet skogsförmän i föreningarna till c. tusen, och man behöver ej kalkylera med många arbetare per förman förrän man redan kommer till kännbara siffror.

Enligt kommitténs åsikt erbjuda ovan relaterade synpunkter ett beaktansvärt tillskott till de motiveringar som framförts beträffande förslagen om utbyggandet av skogsvårdsföreningarnas verksamhet.

Summary.**The promotion of private forestry.**

On April 17th, 1935, Government appointed a Commission for the purpose, among other things, of examining the question, by what means on the part of forest owners themselves, possibly the payment of imposts according to forest area or income from forests, the work of forest owners' associations could best be promoted. The Commission submits its views and suggestions in the present report.

In the introduction the Commission examines the existing position of private forestry in Finland, mainly in regard to the proportion between the quantity of timber felled and the sustained yield. Exact conclusions cannot be drawn in figures, but on the basis of the available felling statistics and data regarding the age classes, distribution of species and timber stock, and in view of the known method and quality of the fellings made in the forests, the Commission has come to the conclusion that the position in the private forests of Finland — taken on an average — is disturbing.

The Commission then reviews the work done for promoting private forestry during 1929—1936. After describing the work of the forestry boards and forest improvement activity, the Commission refers in detail to the origin, development and work of the forest owners' associations. In 1936 the total number of forest owners' associations was 232, their membership 20,632 and the forest area attached to them 1,841,304 hectares. The associations employed 6 university graduate foresters and 232 foremen whose duty it is to look after the members' forests. Close examination shows that the development of the associations stopped, when so much forest area had been attached that it was possible to employ a foreman. Membership is far larger among large forest owners than among owners of small-holdings. The finances of the associations are based on an average of approximately 70 per cent of their own funds and 30 per cent of Government grants. In general the financial position of the associations is weak. In the present good times, when there is plenty

of work offered and rates can be maintained at a high level, the income possibly just covers the expenditure. But the question arises: how will the associations face bad times in the future? Former experience leads to the assumption that many associations will then be forced to give up their activities. The uncertain future of the associations explains partly, why they have found it difficult to secure capable foremen.

A summary review of the work of the forestry boards and associations proves that the associations have developed into a very considerable factor and that in 1936 their business had already outstripped the business of the forestry boards in extent in many points. The boards and associations together form a single organisation. The Commission regards the advance of the forest owners' associations, which is based principally on the awakening interest of the forest owners and on their own funds, as a development of very great significance.

The Commission then passes on to its proposals. The Commission bases itself on the necessity of adopting highly appropriate measures in order to safeguard and increase the continued yield of privately owned forests and to promote private forestry in every respect.

The Commission does not consider it necessary to try to find new forms for such activity. By a further development of legislation and of the activity that is carried on at present by the individual organisations, it should be possible to do whatever can be done for the private forestry of the country. The object to be aimed at is to get all the private forests of the country included as soon and effectively as possible in the sphere of judicious forestry activity. In the opinion of the Commission this object cannot be attained solely by means of legislation, but an appeal should be made to the initiative and interests of the forest owners themselves. Attention is then devoted to the voluntary activity that has expressed itself in the forest owners' associations of the country.

In laying down the principles for the measures that the present position of private forestry in Finland demands, two lines should be followed principally. On the one hand the law concerning private forests should be extended in such a way that it forms an essential backbone for preserving and improving the value of the forests. On the other hand the work of improving private forestry should be extended and all private forests should be placed as soon as possible under rational management.

The latter object, which should be treated as the main task, is best achieved, in the opinion of the Commission, through the forest

owners' associations. The proposals of the Commission centre round the development and encouragement of the activities of these associations. There are two main problems that require a solution:

1) In what way can the funds be obtained that are necessary for the extended activities of the forest owners' associations?

2) By what means can all forest owners be induced to become members of forest owners' associations and derive benefit from the advantages provided by membership?

It would be a simple solution of the money problem for the State to make itself responsible entirely or at any rate to a large extent for the expenditure of the forest owners' associations. The Commission was against adopting this method. The forest owners' associations are mainly the forest owners' own economic societies and the tasks entrusted to the associations are mostly such annual recurring work, the cost of which should undoubtedly be regarded as the regular expenditure of rational forestry. If the costs of managing private forests are transferred to the State, it would mean the abandonment of the principle of personal initiative and responsibility that the forest owners' associations have already adopted with good results and which the Commission regards as one of the most important conditions of successful activity.

In the opinion of the Commission the financing of the work of the associations can be organised best by means of such self-taxation as was indicated by the Government in appointing the Commission. The Commission considers it possible to carry out such taxation and proposes that self-taxation of the forest owners of the country should be introduced and should be called the „forest management tax". The amount yielded by the forest management taxes should be employed for financing the work of the forest owners' associations.

Partly for psychological reasons and partly owing to the fact that obligatory membership would be of little importance, if it were not made compulsory to employ the functionaries of an association in certain forest work and to obey instructions given, the Commission is convinced that obligatory membership would not prove beneficial. Such compulsory regulations would be difficult to enforce and would lead to very dangerous consequences in practice. In the opinion of the Commission membership in the forest owners' associations should remain voluntary in the future.

The payment of a forest management tax naturally signifies a certain measure of compulsion. However, every citizen is used to paying various taxes and imposts for the public weal. Those who pay a forest management tax are in the position through the forest

owners' associations of deriving direct benefit from their payment, and it should be possible to presume that forest owners are anxious to participate in such benefits.

Without pressure in some form it will probably be impossible to achieve rational forest management in all private forests within a reasonable time. By private initiative respectable progress has already been made, but the difficulties will probably increase in dealing with the remaining part. Public opinion in this country has not reacted adversely to the more far-reaching intervention that the present law concerning private forests implies, and serious opposition can scarcely be expected, if some kind of compulsion is exercised, to wards those, whose way of dealing with their forest resources leaves most to be desired.

It must, however, be realised that forest owners are opposed to all new taxes and imposts. Such opposition may be expected especially, if the funds collected are devoted to the Treasury in general or to the „promotion of private forestry" as a whole. Owing to the different kinds of forests and their greatly varying yield, the proportion between the available and requisite funds varies in different parts of the country. If the funds collected are placed in a general fund, the regeneration of destroyed forests in some parts of the country, for instance, might easily have to be financed by those parts of the country, in which the forest resources had been well managed and preserved. This would probably provoke justifiable opposition. Under such circumstances the only correct method of procedure would certainly be to devote the funds collected by means of the forest management tax in their entirety to the place, where it was levied.

The local forest owners' association should be the organ to receive the funds collected. It can scarcely be imagined that forest owners would not place their confidence in an association that works on their own funds solely for the benefit of the forests of these forest owners. But it is important that the forest owners should be given as much liberty as possible in their association. It is the duty of the Government, of course, to see that the associations obtain the necessary support in their activities, and to a certain extent — especially in regard to the kind of felling done and the auditing of accounts — control must obviously be exercised. But in other respects the self-government of forest owners should be left untouched as far as possible.

Irrespective of the forest management tax the State should continue to support the work of the forest owners' associations directly,

though in doing so it is possible to adjust local differences that arise between the amount collected by means of the forest management tax and the funds required. For the requirements of the forestry boards and for the work of forest improvement the State should in future assign funds in the same way as heretofore.

The Commission proposes that the forest management tax should be calculated in such a way that in broad lines it should suffice to pay the wages of the regular forest foremen in the associations, which approximately represent 75 per cent of the total expenditure of the associations. The Government grant should be about 25 per cent of the expenditure of the associations on an average.

If this method were adopted, it would mean that the State would participate in financing the work of the forest owners' associations in about the same proportion in future as it has done hitherto. The Commission does not consider that the future income of the associations should be restricted solely to the forest management tax and the Government grant, but that the associations should be free to obtain other income. But the forest management tax and the Government grant together should represent the minimum that renders the work possible in any circumstances. Other income would constitute a reserve to be drawn upon as required.

In calculating the amount of money that the forest management tax should yield, the Commission has based itself on the figures established by experience regarding the forest area that can be calculated per foreman (this figure varies between 8,000 and 20,000 ha) and the annual pay of the foremen. Calculations made on this basis yield the result that the requisite number of foremen is 1,067 and that about 24 million marks are necessary for paying them.

The Commission assumed that 25 per cent of the expenditure of the associations would be paid by the State. It can therefore be calculated that the share of the Government would amount to about 8 million marks and that the total expenditure of the associations would be about 32 million marks annually. In 1936 the Government contributed about 2.8 million marks to the work of the associations.

The Commission considers it very important that the forest owners' associations should be in a position to provide their foremen with their own living quarters in the same manner as is usual among other employers. The Commission proposes that for a period of 10 years the Government should grant 2.5 million marks annually in support of the forest owners' associations for building houses for foreman. In addition the Government should provide cheap loans for the same purpose. In this way the work of the associations could be supported in a very effective manner.

The Commission has examined the relation of the different classes of forest owners to the forest management tax. The State, which cannot derive any benefit from the forest management tax and which supports the work, the financing of which is under discussion, in other ways, should be released entirely from the forest management tax. The very smallest holdings should also be exempted. Forest land of 5 ha would be a suitable limit. These forests are of small importance and their elimination would represent an appreciable practical gain.

The Commission did not consider it right to place companies, estates and other large forest owners, who employ their own professional staff, on an equality with ordinary private forest owners. On the other hand it seemed desirable that these forest owners should also take part in the work referred to, and it was therefore agreed that these forest owners should pay a quarter of the forest management tax. It is in the interests of the companies owning forests that the private forests in the country should be managed as well as possible, and it therefore seems justified that the companies should contribute in a certain measure to this object. Estates and others of similar class, as has been proved in practice, have considerable opportunities of deriving benefit from the forest owners' associations, even though they employ their own professional staff.

Three methods may be considered as a basis for the forest management tax:

- 1) a tax based on the forest area;
- 2) a tax based on income from timber sold;
- 3) a combined form, in which the tax is based on both forest area and income from sales.

A tax based solely on the area would have the advantage of being closely connected with present forest taxation and thus being fairly simple to work. A tax based on timber sales, on the other hand, possesses the great advantage that the payment of the tax coincides closely with the time of the corresponding income in cash.

A tax based solely on the area is, however, not very suitable for important reasons. In order that the tax should yield as much as is necessary, it would have to be fixed fairly high, and in that case it easily becomes objectionable to the payer. This happens especially, if, for instance, the forest is in such bad condition that no income worth mentioning can be derived from it. Such a situation is not always the consequence of the present owner's measures, in which case the tax might be regarded as a just „punishment”, as forest fires, burn-beating and felling done a long time since are

often the cause of the condition of the forest. The area tax must also be determined on approximately the same bases every year, irrespective of the general economic position and particularly without taking the state of the timber market into consideration. In taxation according to area it is a very serious circumstance that the proportion of the timber sold to the total yield of timber varies very much on different holdings. Payment of a tax in ready money is much more difficult in the case of small holdings, where the proportion of timber for domestic purposes amounts to 60—80 per cent, than in the case of large holdings. In medium-sized holdings the proportion of timber for domestic purposes already falls to 20—40 per cent.

In taxation, of course, it is necessary to distribute the burden as fairly as possible between individuals and groups of citizens. In the present case, when in addition to collecting money it is also a case of gaining the goodwill of people for the object, such considerations must undoubtedly be fully borne in mind.

The difficulty that exists in regard to the circumstances referred to concerning the fair calculation of the forest management tax can probably be overcome most easily by basing the tax simultaneously on both area and amounts received for sales. That this point of view is right, is evident, among other things, if it is realised, who employs a foreman of a forest owners' association principally. It is the forest owners, who sell timber. Then it is right that they, too, should bear the cost by their income from sales being taxed. But those, who seldom or never sell timber, should not be exempted either, and these forest owners should pay the tax according to area.

The variation according to conditions of trade that a tax based on income from sales implies, is not harmful, for in good years much labour is required, and then funds are available to a corresponding degree. During good years part of the income should be saved in order to assist work during bad years, when, perhaps, not much more than the area tax can be obtained.

The weak point about taxation that is based on income from sales consists, of course, in the difficulty of ascertaining the actual income from sales of all forest owners. In regard to the forest management tax, however, the difficulties should probably be considerably less than in the case of general taxation, as was the case formerly. In the first place the tax would now be considerably less than the former general taxation. In the second, the paid tax is now devoted without deduction to the benefit of the local forest owners. In the third, the possibility of controlling incomes is now appreciably greater — chiefly through the forest owners' associations that are established everywhere.

The Commission proposes that the forest management tax should be based on the area of the forest land parallel with the income derived from sales from the forest. For the category that is based on the forest area the forest management tax can be suitably established on entirely the same basis as the present forest taxation. The category of the tax that is calculated on the basis of income from timber sold should be fixed according to the stumpage price of the timber. The forest owners should be bound to declare such income.

It would be best, if the fixing of the forest management tax were not entrusted to the communal taxation boards. It may be a delicate matter to determine the income from sales of timber and in this respect the composition of the taxation board should often be regarded as rather unsuitable. The Commission has come to the conclusion that the fixing of the forest management tax should be entrusted to a special board. This board should be composed exclusively of forest owners resident within the commune who are liable to the forest management tax. It would be most suitable and convenient to collect the tax in connection with the communal taxes. The cost of fixing and levying the tax should be paid out of the funds yielded by the tax.

The Commission then proceeds to calculate the bases, according to which the forest management tax could be suitably established in order that it should yield the proposed sum of about 24 million marks. The calculations yielded the following results referring to average conditions of trade:

Area tax:	
If the tax is fixed at	the yield will be
30 penni per productive m ³	7.1 million marks
40 " " " "	9.4 " "
50 " " " "	11.7 " "

Taxation of income from sales:	
1.0 % of income from sales	8.6 million marks
1.25 " " " " "	10.8 " "
1.50 " " " " "	12.9 " "
1.75 " " " " "	15.1 " "

In the opinion of the Commission the desired sum is most suitably attained according to the following combination:

50 penni per productive cub. metre ...	11.7 million marks
1.50 % of income from sales	12.9 " "
Total	24.6 million marks

On these bases that appear to be suitably rounded off for practical purposes, the forest management tax would be divided in average years approximately half and half between the tax according to area and taxation of income from sales.

The Commission has drawn up comparisons between the calculated yield of the forest management tax and the sums that are calculated to be required in different parts of the country. Adjusting contributions from public funds appear to be necessary principally in East Finland, Ostrobothnia and North Finland. The forest management tax has also been compared with the fees that existing forest owners' associations charge their members. The forest management tax proposed by the Commission does not imply any increase worth mentioning in the expenditure of those, who are at present members of regularly working forest owners' associations.

The Commission describes the way, in which the work of the forest owners' associations has been supported and supervised hitherto by the forestry boards and central forestry societies. Such activity should be further extended according to the experience gained so far. The Commission assumes that, when the forest management tax is introduced, the forestry boards will employ foresters on an ever increasing scale and that such foresters, as leaders in their respective districts, will be established in some suitable central place in the district. On an average 8 foremen should be calculated per district forester.

The Commission finds a further extension necessary of the present organisation in the work of promoting private forestry. This can be done suitably by the forest owners' associations in the territory of each forestry board forming a union and these unions becoming members of the respective central forestry societies. The Commission considers it desirable that the union of forest owners' associations should have an opportunity of electing members to the forestry boards, for in the future the forest owners' associations cannot be passed over, when forest owners have to be represented. Agricultural societies and the central forestry societies should, however, be permitted to retain the right of electing a member each to the forestry boards.

The provision of a suitable staff for the forest owners' associations depends on the trade conditions existing at the time, when the system is introduced. The Commission did not consider it possible to draw up proposals at present for possible steps in this respect, but it is assumed that care will be taken to provide a competent professional staff in sufficient numbers, when the pro-

posals of the Commission are carried into effect. In addition to foremen, the number of foresters should be increased. The Commission considers it appropriate to mention that greater attention should be devoted to private forestry, especially in practice work, in higher education for forestry.

In conclusion the Commission mentions some considerations with regard to the importance of the forest owners' associations as suppliers of more employment in forestry. It has often been pointed out that forestry should be able to provide more opportunities of earnings and that work for promoting the yield of the forests is one of the most advantageous investments imaginable, for instance, in the case of relief work. Practice has shown, however, that considerable difficulties are encountered in resorting to forest work in such a respect. This is especially the case with regard to work intended to increase the yield of the forests. This is mainly due to the fact that there has been no organisation in existence that had control of all the innumerable small places of employment that the forests provide and that could have distributed the supply of labour that might be available. The Commission considers that through the forest owners' associations such an organisation is provided and that the associations form a very valuable factor that should be reckoned with in the case of possible unemployment. In the opinion of the Commission the considerations referred to provide an addition worth bearing in mind to the arguments brought forward with regard to the proposals for extending the activities of the forest owners' associations.

The commission has framed its proposals in the form of a special law, entitled „the forest management law”. The first part of the law deals with the forest management tax and its collection; the second part with the forest owners' associations and their activities.

Helsinki 1938. Valtioneuvoston kirjapaino.

Publications of the Society of Forestry in Suomi:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Contains scientific treatises dealing with forestry in Suomi (Finland) and its foundations. The volumes, which appear at irregular intervals, generally contain several treatises.

SILVA FENNICA. Contains essays and short investigations into the subject of forestry in Suomi. Published at irregular intervals. Each essay appears as a separate volume.

COMMENTATIONES FORESTALES. Contains investigations and other essays regarding forestry and other spheres connected with it in other countries than Suomi. Published at irregular intervals. Each volume generally contains only one treatise.

Die Veröffentlichungsreihen der Fors wissenschaftlichen Gesellschaft in Suomi:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Enthalten wissenschaftliche Untersuchungen über die finnische Waldwirtschaft und ihre Grundlagen. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen in Bänden, von denen jeder im allgemeinen mehrere Untersuchungen enthält.

SILVA FENNICA. Diese Veröffentlichungsreihe enthält Aufsätze und kleinere Untersuchungen zur Waldwirtschaft Suomis (Finnlands). Sie erscheint in unregelmässigen Abständen. Jeder Aufsatz erscheint als besonderer Band.

COMMENTATIONES FORESTALES. Enthalten Untersuchungen und Beiträge zur Waldwirtschaft und damit zusammenhängenden Fragen für andere Länder als Suomi. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen. Jeder Band enthält im allgemeinen nur eine Untersuchung.

Publications de la Société forestière de Suomi:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Contient des études scientifiques sur l'économie forestière en Suomi (Finland) et sur ses bases. Paraît à intervalles irréguliers en volumes dont chacun contient en général plusieurs études.

SILVA FENNICA. Contient des articles et de petites études sur l'économie forestière de Suomi. Paraît à intervalles irréguliers. Chaque article constitue habituellement un volume.

COMMENTATIONES FORESTALES. Contient des études et des articles sur l'économie forestière et les branches connexes dans les pays autres que Suomi. Paraît à intervalles irréguliers. En général, chaque volume ne contient qu'une étude.